

Hristos au luat har să izgonească bolile celor bolnavi și să facă minuni și în viață și după moarte. Cu adevărat minune neînțeleasă, că oseminte goale izvorăsc tămăduiri! Slavă unuia Dumnezeu și Făcătorului.

VINERI SEARA

La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile pe 10 și se cântă idiomela zilei, de două ori. Apoi patru Martirice ale glasului și patru de la Minei.

Stihirile Martirice, glasul al 8-lea:

Mucenici ai Domnului, tot locul sfințiți și toată boala tămăduiți; ci acum rugați-vă să se izbăvească din cursele vrăjmașului sufletele noastre, rugămu-vă.

Mucenicii Domnului, rugați pe Dumnezeul nostru și vă rugăm cereți sufletelor noastre mulțime de îndurări și curățire de multe greșeli.

Mucenicii Tăi, Doamne, uitând cele din viață și neluând seama la chinuri pentru viața ce va să fie, aceleia moștenitori s-au arătat; pentru aceasta și cu Îngerii împreună se bucură. Pentru rugăciunile lor, dăruiește poporului Tău mare milă.

De este vreo virtute, de este vreo laudă, se cuvine Sfinților; că săbiilor și-au plecat grumajii pentru Tine, Cel ce ai plecat cerurile și Te-ai pogorât. Vărsatu-și-au sângele pentru Tine, Cel ce Te-ai desertat pe Tine Însuși, și chip de rob ai luat; smeritu-s-au până la moarte, urmând sărăciei Tale. Cu

ale căror rugăciuni, după mulțimea îndurărilor Tale, Dumnezeu, miluiește-ne pe noi.

Slavă..., a morților, glasul al 8-lea:

Plâng și mă tânguiesc când gândesc la moarte și văd în morminte frumusețea noastră cea zidită după chipul lui Dumnezeu zăcând: grozavă, fără mărire și fără chip. O, minune! Ce taină este aceasta ce s-a făcut cu noi? Cum ne-am dat stricăciunii? Cum ne-am înjugat cu moartea? Cu adevărat, precum este scris după porunca lui Dumnezeu, Care dă adormiților odihnă.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu:

Împăratul cerurilor, pentru iubirea de oameni, pe pământ S-a arătat și cu oamenii a viețuit. Că din Fecioară curată trup luând și dintr-însa ieșind după zămislire, un Fiu este îndoit în fire, dar nu în fețe. De aceea pe Acesta Dumnezeu și Om desăvârșit cu adevărat propovăduindu-L, mărturisim Dumnezeu al nostru pe Hristos, pe Care roagă-L, Maică, cea care nu știi de nuntă, să se miluiască sufletele noastre.

SÂMBĂTĂ LA UTRENIE

După Catisma întâi, Sedelnele mucenicești, glasul al 8-lea:

Podobie: Porunca cea cu taină...

Luminători înțelegători v-ați arătat, Sfinților Mucenici, că negura înșelăciunii ați împrăștiat-o prin credință și făcliile voastre cele sufletești le-ați aprins și cu Mirele în slavă ați intrat în camera cerească;

iar acum rugați-vă să se mântuiască sufletele noastre, rugămu-vă.

Stih: Minunat este Dumnezeu întru Sfinții Săi, Dumnezeul lui Israel.

Podobie: Pe Înțelepciunea și Cuvântul...

Luminători ai lumii pururea-luminoși, prin credință de Mucenici v-ați arătat, punându-vă toată nădejdea în Domnul, și cu untdelemnul cel înțelegător al Duhului v-ați luminat, Sfinților, candelile voastre sufletești. Pentru aceasta, v-ați arătat Bisericii pahare duhovnicești, vărsând sângele ca niște izvoare de ape. Prealăudaților Mucenici, rugați-vă lui Hristos Dumnezeu, să dăruiască iertare de greșeli, celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea voastră.

Stih: Sfinților celor ce sunt pe pământul Lui, minunate a făcut Domnul toate voile Sale întru dânșii.

Omorând prin înfrânare chipurile și mișcările patimilor, cele ca focul arzătoare, Mucenicii lui Hristos au luat har să izgonească bolile celor suferinzi și a face minuni în viață și după moarte. Cu adevărat minune nențeleasă, că oase goale izvorăsc tămăduiri! Slavă lui Dumnezeu, Cel unul înțelept și ziditor.

Slavă..., **a morților:**

Cel ce prin adâncul înțelepciunii, cu iubirea de oameni toate le chivernisești și ceea ce este de folos tuturor le dăruiești; Unule, Ziditorule, fă odihnă, Doamne, sufletelor adormiților robilor Tăi, că spre Tine nădejdea și-au pus, spre

Făcătorul și Ziditorul și Dumnezeuul nostru.

Și acum..., **a Născătoarei de Dumnezeu:**

Pe tine zid și liman te avem și rugătoare bine-primită către Dumnezeu; pe Care L-ai născut, Născătoare de Dumnezeu nenuntită, cea care ești a credincioșilor mântuire.

LA LAUDE

Se pun stihirile pe patru. Stihirile martirice, glasul al 8-lea, însăși podobia:

Ce vă vom numi pe voi, Sfinților? Heruvimi, că întru voi S-a odihnit Hristos? Serafimi, că ne-încetat L-ați slăvit pe El? Îngeri, că de trup v-ați lepădat? Puteri, că lucrați cu minunile? Multe sunt numirile voastre, dar mai multe-s darurile. Rugați-vă să se mântuiască sufletele noastre.

Mult v-ați luptat, Sfinților, răbdând bărbătește chinuri de la cei fără de lege, pe Hristos mărturisind înaintea împăraților; și iarăși mutându-vă din viață puteri să-vârșiți în lume, tămăduind pe cei bolnavi de patimile lor, Sfinților. Rugați-vă să se mântuiască sufletele noastre.

Mucenicii lui Hristos cei nebiriți, biruind înșelăciunea cu puterea Crucii, ați luat harul vieții veșnice. De amenințările tiranilor nu v-ați temut, cu chinurile fiind răniți v-ați veselit; și acum sânguirile voastre s-au făcut vindecări sufletelor noastre. Rugați-vă să se mântuiască sufletele noastre.

În platoșa credinței bine îmbrăcându-vă și cu chipul Crucii întrarmându-vă, ostași puternici v-ați

arătat; tiranilor bărbătește v-ați împotrivit și înșelăciunea diavolului ați surpat; și făcându-vă biruitori, de cununi v-ați învrednicit. Rugați-vă pentru noi, ca să ne mântuim.

Slavă..., **a morților:**

Moartea Ta, Doamne, s-a făcut pricină nemuririi, că de n-ai fi fost pus în mormânt, raiul nu s-ar fi deschiș. Pentru aceasta, odihnește pe cei ce s-au mutat de la noi, ca un milostiv.

Și acum..., **a Născătoarei de Dumnezeu:**

Acoperământul tău, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, este doctorie duhovnicească, că la el alergând, ne izbăvim de bolile cele sufletești.

LA STIHOAVNĂ

Stihirile morților, alcătuire a lui Teofan, glasul al 8-lea:

Podobie: O, Preaslăvită minune...

Împărătește mi-ai scris izbăvire cu vopsele roșii, degetele Tale sângerându-Ți Stăpâne și înroșindu-se cu sângele Tău. Și acum cu credință Te rugăm: Cu cei întâi-născuți ai Tăi numără-i împreună și bucuria dreptilor Tăi a dobândi învrednicește-i, pe cei ce s-au mutat la Tine, Cel ce ești milostiv.

Stih: Fericiți sunt cei pe care i-ai ales și i-ai primit, Doamne.

Sfinților ai fost ca un Om, junghiat ai fost ca un miel, jertfă Te-ai adus Tatălui, răscumpărând pe om

din stricăciune. Deci, ca un iubitor de oameni, rânduiește pe cei ce s-au mutat în latura celor vii, unde se varsă râurile desfătării, unde țâșnesc izvoarele veșniciei.

Stih: Sufletele lor întru bunătați se vor sălășlui și seminția lor va moșteni pământul.

Cu adâncul înțelepciunii Tale celei negrăite pui hotar vieții și vezi dinainte cele ce au să fie și la altă viață muți pe robii Tăi. Deci, pe cei pe care i-ai luat, rânduiește-i la apele odihnei, în strălucirea Sfinților, Doamne, unde este glasul bucuriei și al laudei.

Slavă..., **a morților:**

Cuvânt nevăzut fiind, de o Ființă și pe tron cu Tatăl și cu Duhul, Te-ai arătat cu trupul pentru mine omul. Deci, ca un milostiv și iubitor de oameni, luminează cu frumusețile cuviinței și ale podobei Tale, pe cei ce s-au mutat din viață, Cel ce ești începător al vieții.

Și acum..., **a Născătoarei de Dumnezeu:**

Cea care ai zămislit pe Cuvântul cel fără de început al lui Dumnezeu-Tatăl, cu îndrăznirea ta cea de Maică, îndelung roagă-L să rânduiască pe robii tăi unde este dănuirea neîncetată a celor ce se veselesc și te laudă pe tine, unde sunt strălucirile cele veșnice și dulcele glas al celor ce prăznuiesc, de Dumnezeu Născătoare.

JOI LA CANONUL CEL MARE

VIAȚA CUVIOASEI MAICII NOASTRE MARIA EGIPTEANCA,

scrisă de Sfântul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului

«Bun lucru este a ascunde taina împăratului și slăvit lucru a propovădui faptele lui Dumnezeu». Așa a spus îngerul către Tobie după minunata recăpătare a vederii și după acele primejdii prin care a trecut și din care a fost izbăvit pentru evlavia ce avea. A nu păzi taina împăratului este primejdios și vătămător, iar a tăcea despre faptele minunate ale lui Dumnezeu aduce primejdie sufletului.

Pentru aceea și eu, cuprins de frica de a tăcea despre faptele lui Dumnezeu și temându-mă de primejdia asemănătoare aceleia ce stătea atârnată deasupra slugii care a îngropat în pământ talantul dăruit de stăpân, fără să scoată vreun folos din el, nu voi tăcea despre povestirea sfântă care a ajuns până la mine.

Nimeni să nu pună la îndoială cele auzite de mine, alcătuitorul acestei scrieri, și nici să creadă că istorisesc ceva care contrazice adevărul sau să se mire de măreția celor întâmplate. Depart de mine gândul să mint sau să falsific istorisirea în care Dumnezeu este pomenit. Nu mi se pare că este lucru binecuvântat să se cugete lucruri mici și

nevrednice cu privire la măreția Cuvântului lui Dumnezeu întrupat și să se pună la îndoială cuvintele celor care vorbesc despre măreția Lui. Dar, dacă se află unii care la citirea rândurilor de față sunt oarecum izbiți de minunăția istorisirii și nu voiesc cu ușurință să creadă, și cu aceia Dumnezeu să fie milostiv, căci ei, uitându-se la slăbiciunea firii omenesci, socotesc cu neputință de primit cele spuse în chip minunat despre oameni.

Încep, deci, această istorisire. Cele istorisite s-au petrecut în vremea noastră și le-am primit de la un sfințit bărbat, învățat din copilărie să spună și să facă cele dumnezeiești. Dar să nu atragă spre necredință pe cititori nici gândul că este cu neputință să se întâmple o minune ca aceasta în vremea noastră. Harul Tatălui, după cum a învățat Solomon, trece din neam în neam în sufletele cuvioase și face prieteni ai lui Dumnezeu și profeți.

Este însă timpul să încep acea sfântă istorisire.

*

În una din mănăstirile din Palestina era un bărbat împodobit în viață și în cuvânt,

crescut din pruncie în nevoințele și faptele călugărești. Numele acestui bărbat era Zosimá. Să nu socotească cineva, după nume, că vorbesc despre acel Zosimá, osândit odinioară ca eretic din pricina învățăturii sale. Altul este acesta și altul celălalt, iar deosebirea între cei doi este mare, cu toate ca amândoi au avut același nume.

Acest Zosimá era dreptcredincios și dintru început a trăit ca monah în una dintre vechile mănăstiri din Palestina. Râvnă avea pentru orice fel de nevoie pustnicească și a ajuns destoinic în orice fel de înfrânare. Nu numai că a păzit toată rânduiala predată de cei care s-au nevoit spre o astfel de luptă, dar și el însuși a izvodit încă alte multe nevoințe, prin care căuta să supună trupul duhului. Iar ținta nu și-a greșit-o. Și într-adevăr bătrânul a ajuns atât de vestit în cele duhovnicești, încât adeseori mulți din monahii din mănăstirile învecinate, ba chiar și din cele îndepărtate, veneau la el ca să fie povățuiți în ceea ce privește înfrânarea. Cu toate că bătrânul avea o astfel de viețuire, totuși niciodată n-a trecut cu vederea studiul cuvintelor dumnezeiești, nici când se culca, nici când se scula, nici când ținea în mâini lucrul său, din care-și agonisea hrana. Iar dacă vrei să afli despre hrana gustată de el, îți voi spune că un singur lucru avea el care nu se poate ține ascuns și nici nu se putea termina, anume cântarea neîntreruptă a psalmilor și studiul neîncetat al cuvintelor sfinte.

Se spune că bătrânul a fost de multe ori învrednicit cu vedenii dumnezeiești, fiind luminat de Dumnezeu. Căci, după cum a spus Domnul, cei care-și curățesc trupul și sunt pururea veghetori prin privirea trează a sufletului lor văd vedeniile dumnezeiești ale luminării și primesc de aici arvuna binelui ce nu se ia de la ei.

Zosimá zicea că din pânțele maicii sale, ca să spun așa, a fost hotărât pentru viața de mănăstire; iar aici și-a îndeplinit pustniceasca sa cale până la al cincizeci și treilea an al vieții. După aceasta însă, după spusele sale, a fost tulburat de gândul că ar fi întru toate desăvârșit și că n-ar avea nevoie să învețe ceva de la altul. Și după mărturisirea sa gândea întru sine astfel:

«Se află oare, vreun monah pe pământ, care poate să mă învețe un chip nou de pustnicie, pe care să nu-l cunosc și nu l-am făcut, sau să fie în stare să mă ajute cu ceva? Se găsește, oare, vreun bărbat, din cei care trăiesc înțelepțește în pustie, care să mă înțeleacă în ce privește fapta și contemplația?».

Pe când spunea bătrânul acestea, i s-a arătat cineva și i-a spus:

«Zosimá, bine te-ai nevoit, atât cât era cu putință unui om, și bine ai dus la capăt pustnicescul drum. De altfel nu este nimeni între oameni care să fie desăvârșit. Dar lupta ce-ți stă în față este mai mare decât cea dusă până acum, deși n-o cunoști. Ca să știi însă că sunt încă și multe alte căi spre mântuire, ieși, întocmai ca și Avraam, acel vrednic de respect între patriarhi, din pământul neamului tău și din casa părintelui tău și du-te la mănăstirea ce se află lângă râul Iordanului».

*

Îndată bătrânul, ascultând de poruncă, a ieșit din mănăstirea în care viețuise monahicește din pruncie. Și, ajungând la Iordanul cel între râuri sfânt, a fost condus de cel ce i-a poruncit în acea mănăstire, în care Dumnezeu a hotărât să fie. Bătând cu mâna în poarta mănăstirii, i-a ieșit întru întâmpinare mai întâi monahul însărcinat cu paza porții. Portarul l-a dus la stareț. Iar el, când l-a văzut cu haina și chipul cuvioșiei și că-i face metania obișnuită monahilor, după ce i-a dat binecuvântarea, l-a întrebat:

«De unde vii, frate? Pentru care pricină ai venit la noi, niște sărmani călugări?».

«Să spun de unde am venit, a răspuns Zosimá, nu mi-e de folos; dar pentru folosință am venit, Părinte! Am auzit despre voi slăvite și vrednice de laudă lucruri, cu putință să apropie sufletul de Hristos, Dumnezeul nostru».

«Frate, a zis starețul către el, Dumnezeu este singurul care vindecă neputința omenească, și El însuși și pe tine, iar pe noi ne va învăța dumnezeieștile Sale voințe și ne va îndruma să facem cele ce se cuvine. Omul nu poate fi de folos omului, decât numai să în-

aminte fiecare totdeauna de sine și să lucreze cu minte trează ceea ce trebuie, dobândind ajutor, în cele ce face, pe Dumnezeu. Dar dacă, după cum ai spus, dragostea lui Dumnezeu te-a mânat să ne vezi pe noi, smeriți călugări, atunci rămâi cu noi, dacă pentru aceasta ai venit. Iar Păstorul cel Bun, Care Și-a dat sufletul pentru mântuirea noastră și cheamă oile Lui pe nume ne va hrăni pe noi toți prin harul Domnului».

Acestea a spus starețul către Zosimă; iar el a făcut iarăși metanie și a cerut binecuvântare; și după ce a răspuns: «Amin», a rămas în acea mănăstire.

*

Zosimă a văzut pe călugări strălucind în fapte și în contemplație, slujind Domnului. Cântarea era neconținută, privegherea tot timpul nopții, iar în mâini aveau neîntrerupt lucrul și în gură psalmi. Cuvânt deșert nu era printre ei. Grijă de lucrurile lumești nu se afla la aceia. Veniturile ce se socotesc și se adună în fiecare an și grijile cu privire la viață, griji care au în vedere un câștig bănesc, nici cu numele nu erau cunoscute de ei. Ci un singur lucru și cel dintâi era cel râvnit de toți, anume ca fiecare din ei să fie mort cu trupul, după cum au și murit o dată și nu mai trăiesc pentru lume și pentru toate cele din lume. Hrană neterminată aveau cuvintele de Dumnezeu insuflate. Hrăneau însă și trupul, dar numai cu cele de trebuință, cu pâine și apă, pe cât era fiecare înflăcărat de dumnezeiasca dragoste.

Văzându-le pe acestea Zosimă, după cum însuși a spus, se întărea foarte mult sufletește, pășind înainte spre desăvârșirea ce-i stătea în față și găsind împreună-lucrători care să lucreze în chip bun voia dumnezeiască.

*

După ce au trecut multe zile, s-a apropiat timpul pregătirii pentru Sfântul și Marele Post. Atunci monahii se curăteau mai dinainte pentru dumnezeiasca Pătimire și pentru închinarea Învierii lui Hristos. Porțile mănăstirii nu erau deschise niciodată, ci încuiate totdeauna pentru a face monahilor netulburată nevoia pustnicească. Nici nu era

voie să se deschidă porțile, afară numai dacă vreun monah ieșea pentru vreo mare trebuință. Locul era pustiu, iar celor mai mulți dintre monahii din vecini le era anevoie să ajungă aici din cauza drumului nu numai greu de străbătut, dar și necunoscut.

În mănăstire se păstra din vechime o rânduială. Socotesc din pricina acestei rânduiei Dumnezeu a adus pe Zosimă la acea mănăstire. Care era rânduiala și cum se păzea, voi spune aici.

În Duminică ce s-a obișnuit să se numească întâi din săptămânile Postului Mare, se săvârșea Sfânta Liturghie ca de obicei și fiecare se împărțea cu preacuratele și de viață făcătoarele Taine și mâncau puțin, după cum era obiceiul. După aceasta se strângeau toți în biserică și, făcându-se îndelungată rugăciune și multe metanii, călugării se îmbrățișau cu sărutare unii pe alții, sărutau și pe stareț, făcându-i metanie, și se rugau să le dea binecuvântarea, care să le fie de ajutor și de sfătuire în nevoițele ce le stăteau înainte.

După ce se săvârșeau acestea, se deschideau porțile mănăstirii și ieșeau toți din mănăstire cântând cu dulce glas: "Domnul este luminarea mea și Mântuitorul meu, de cine mă voi teme? Domnul este apărătorul vieții mele, de cine mă voi înfricoșa?" și celelalte stihuri ale psalmului. Ei lăseau de multe ori un paznic sau doi paznici la mănăstire; nu ca să păzească averea ce se află înăuntru – căci călugării nu aveau ceva care ar fi putut fi luat de hoți –, dar ca să nu lase biserica fără slujbă dumnezeiască.

Fiecare își lua de ale mâncării, după cum putea și după cum voia. Unul lua cu sine pâine pe măsura trebuinței trupului; altul, smochine; altul, finice; altul, legume uscate muiate în apă; altul, nimic, ci numai trupul lui și rasa cu care era îmbrăcat; se hrănea, de câte ori firea îl silea, cu ierburile ce cresc în pustie. Și era păzită această rânduială și lege cu sfințenie de fiecare din ei: de a nu ști unul de altul cum se înfrânează și petrece celălalt. Îndată ce treceau Iordanul se despărțeau unii de alții. Pustiul era mare și nici unul nu se întâlnea cu altul. Dacă unul din ei vedea din depărtare venind pe altul spre el,

se abătea din drum și se ducea în altă parte. Trăia pentru el și pentru Dumnezeu, cântând neîntrerupt psalmi și gustând din hrana pe care o avea la îndemână.

Petrecând astfel toate zilele postului se întorceau la mănăstire în duminica dinaintea sărbătorii de viață făcătoarei Învieri a Mântuitorului, duminică pe care Biserica a rânduit-o să se prăznuiască cu stălpări. Atunci se întorceau fiecare, având rod al ostenelilor sale conștiința sa, care cunoștea cum a lucrat și semințele căror osteneli a adunat. Și nimeni nu întreba pe celălalt cum sau în ce chip a purtat lupta ce i-a stat în față.

Aceasta era rânduiala mănăstirii și ea se îndeplinea în chip desăvârșit. Fiecare dintre ei când era în pustie lupta cu sine însuși sub îndrumarea lui Dumnezeu, fără să caute să placă oamenilor și nici să arate că se înfrânează. Căci cele ce se fac de dragul oamenilor și cele ce se săvârșesc pentru a plăcea oamenilor nu se poate spune că aduc vreun folos celui ce le săvârșește, ci, dimpotrivă, mare pagubă.

*

Atunci Zosimá, potrivit obișnuitei orânduiei a mănăstirii, a trecut Iordanul, ducând cu sine puține ale mâncării pentru nevoia trupului și rasa cu care era îmbrăcat. Canonul său de rugăciune și-l îndeplinea străbătând pustia; iar când trebuința trupului o cerea, gusta ceva.

Noaptea dormea întinzându-se puțin la pământ; se bucura de puțin somn, acolo unde îl apuca seara. Dis-de-dimineață începea din nou să meargă, având totdeauna locuri aspre pentru mers. Și avea dorința – după cum spunea – să pătrundă în adâncul pustiei, cu nădejdea să găsească vreun părinte, în stare să-l ducă spre ceea ce dorea. Și își continua drumul cu sânguință, ca și cum ar fi zorit spre o locuință cunoscută și faimoasă. A mers așa cale de douăzeci de zile. Când a venit vremea amiezii s-a oprit puțin din mers și, privind către răsărit, și-a făcut obișnuita rugăciune. Căci obișnuia la hotărâte ceasuri ale zilei să-și întrerupă anevoiosul mers și să se odihnească puțin stând în picioare, ca să cânte psalmi și să facă metanii. Așa își făcea el rugăciunea.

*

Dar pe când cânta psalmi și privea la cer, cu o neîntreruptă privire, vede din colina din dreapta locului în care sta și se ruga, pe la ceasul douăsprezece, ivindu-se o umbră ca un trup de om. Mai întâi s-a speriat și tremura din tot trupul, bănuind că vede o nălucire diavolească. După ce a făcut semnul crucii și a dat la o parte frica – căci rugăciunea i se terminase – și-a întors privirile și vede în adevăr pe cineva mergând spre miazăzi. Vedenia era cu trupul gol, neagră la trup, înnegrită ca din pricina arșiței soarelui; părul capului îi era alb ca lâna, dar și acesta puțin, încât nu trecea mai jos de grumazul trupului. Când a văzut asta Zosimá, s-a făcut de bucurie ca o floare; și vesel de minunăția priveliștii, a început să alerge spre locul spre care se zorea și vedenia. Cu nespusă bucurie se bucura, căci în toată scurgerea acelor zile n-a putut să vadă chip omenesc, de animal sau de zburătoare, chip sau umbră pământească sau umbră vreunei viețuitoare. Căuta deci să cunoască cine este vedenia și din ce loc, pentru că nădăjduia că va vedea mari lucruri.

Vedenia însă, când a înțeles că Zosimá vine de departe spre ea, a început să fugă și să alerge spre adâncul pustiei. Zosimá, ca și cum și-ar fi uitat de bătrânețe, ba încă neținând seamă nici de oboseala drumului, se îndrepta zorindu-se să ajungă pe cel ce fugea. Unul urmărea, celălalt era urmărit. Mersul lui Zosimá însă era mai iute și încetul cu încetul a ajuns mai aproape de cel ce alerga. Când s-a apropiat încât putea să i se audă și vocea, a început Zosimá să strige și să dea drumul cu lacrimi la astfel de strigăte:

«Pentru ce fugi de mine, un bătrân și un păcătos? Așteaptă-mă, robule al lui Dumnezeu, orice ai fi, pentru numele lui Dumnezeu, pentru Care locuiești în această pustie! Așteaptă-mă pe mine, neputinciosul și nevrednicul, pentru nădejdea pe care o ai în schimbul ostenelii tale. Stai și roagă-te și binecuvintează pe bătrân pentru Dumnezeu, Căruia nu l-a fost scârbă de nimeni niciodată!».

Pe când Zosimá înlăcrimat spunea aceste cuvinte, alergau amândoi spre un loc care avea înfățișarea unui pârau uscat. Îmi dau cu părerea însă că acolo n-a fost niciodată pârau – , căci cum s-ar găsi un pârau în acel loc? – ci că locul a dobândit de la natură o astfel de înfățișare.

*

Dupa ce-au ajuns amândoi la locul mai sus pomenit, făptura omenească ce fugea înaintea lui s-a coborât în vale și s-a urcat pe malul celălalt. Dar Zosimá, obosit și nemai-putând să fugă, a stat pe celălalt mal al locului cu înfățișarea de pârau. Și a adăugat lacrimi la lacrimi și plânsete la plânsete, încât tânguiriile lui puteau să ajungă până departe. Atunci arătarea trupeză de pe celălalt mal a rostit astfel de cuvinte:

«Părinte Zosimá, pentru Domnul, iartă-mă, dar nu pot să mă întorc și să mă arăt în fața ta astfel. Sunt femeie și, după cum vezi, goală, iar rușinea trupului meu o am neacoperită. Dar dacă voiești cu tot dinadinsul să dăruiești binecuvântare unei femei păcătoase, aruncă-mi rasa cu care ești îmbrăcat, ca să-mi ascund cu ea neputința femeiască și să mă întorc spre tine și să primesc binecuvântările tale».

Atunci cutremur și rătăcire a minții a cuprins pe Zosimá – după cum spunea – când a auzit că-l cheamă pe nume. Căci bărbatul, fiind pătrunzător la minte și preaînțelept în cele dumnezeiești, cunoștea că dacă acea făptură n-ar fi fost luminată de harul profetic, negreșit că nu l-ar fi chemat pe nume pe el, pe care niciodată nu l-a văzut și despre care niciodată n-a auzit.

Cu grabă deci a îndeplinit ce i s-a poruncit; și dezbrăcând haina veche și ruptă ce-o avea, i-a aruncat-o stând întors cu spatele. Iar ea a luat-o și și-a acoperit unele părți ale trupului, care trebuiau să fie acoperite mai mult decât altele.

După aceasta se întoarse spre Zosimá și-i zise:

«Ce ți-a venit în minte, Părinte Zosimá, de a vedea pe o femeie păcătoasă? Ce vrei să afli de la mine sau să vezi la mine, de nu ai pregetat să te obosești atât de mult?».

Zosimá, înclinându-și genunchii la pământ, cerea să fie binecuvântat după obicei, iar ea îi făcea metanie. Și amândoi se mișcau spre pământ, fiecare cerând să fie binecuvântat de celălalt. Nimic altceva nu se putea auzi de la amândoi decât «Binecuvintează!».

După multă trecere de vreme, a spus femeia către Zosimá:

«Părinte Zosimá, ție ți se cuvine să binecuvintezi și să te rogi pentru mine, căci tu ești cinstit cu vrednicia preoției; tu de mulți ani stai în fața sfântului altar și de multe ori ai săvârșit dumnezeieștile Taine».

Cuvintele acestea i-au adus lui Zosimá mai mare frică și neliniște. Bătrânul tremura, era plin de sudoare și suspina, iar glasul i se tăia. Și grăi cu răsufare greoaie și întrerupt:

«Este lămurit, duhovnicească maică, din felul tău de viață, că te-ai apropiat de Dumnezeu și că în cea mai mare parte ai murit pentru lume. Dar mult mai lămurit este harul dat ție, pentru că m-ai chemat pe nume și m-ai numit preot pe mine, pe care niciodată nu m-ai văzut. Dar pentru că harul nu se cunoaște din vredniciile pe care le are cineva, ci este obișnuit să fie cunoscut din darurile sufletești, pentru aceea, pentru Domnul, binecuvintează-mă și roagă-te pentru mine, care am nevoie de ajutorul tău».

Supunându-se deci stăruinței bătrânului, femeia a zis:

«Binecuvântat să fie Dumnezeu, Care se îngrijește de mântuirea oamenilor și a sufletelor!».

Și după ce a zis Zosimá: «Amin», s-au sculat amândoi din genunchi, iar femeia a zis bătrânului:

«Pentru care pricină, omule, ai venit la mine păcătoasa? Pentru care pricină ai venit să vezi o femeie lipsită de orice virtute? Afară numai dacă harul Sfântului Duh nu te-a călăuzit să îndeplinești cu timpul vreo slujbă de trebuință trupului meu. Spune-mi cum viețuiesc creștinii astăzi? Cum cârmuiesc împărații? Cum este păstrată Biserica?».

«În puține cuvinte, maică, a spus Zosimá către ea, prin rugăciunile tale cuvinoase, Hristos a dăruit tuturor pacea statornică. Dar primește rugăciunea nevrednică a bătrânului

și roagă-te pentru toată lumea și pentru mine păcătosul, pentru ca să nu-mi fie fără rod întinderea pustiului acestuia».

«Ție ți se cuvine, părinte Zosimá, i-a răspuns ea, să te rogi pentru mine și pentru toți, căci, după cum ai spus, ai vrednicia preoțească și spre aceasta ai fost rânduit. Dar pentru că datori suntem să facem ascultare, voi îndeplini cu dragă inimă porunca».

După ce a spus acestea, s-a întors către răsărit și, ridicându-și ochii în sus și înălțându-și mâinile, a început să se roage în șoaptă. Glasul ei nu se auzea lămurit, așa că Zosimá n-a putut să înțeleagă nimic din rugăciunea ei. El stătea, după cum spunea, cu privirile aplecate la pământ, tremurând, fără să rostească ceva. Zosimá s-a jurat luând pe Dumnezeu martor de cele spuse, că, ridicându-și puțin ochii de la pământ, a văzut-o în timpul rugăciunii ei înălțată cu un cot de la pământ, încât se ruga stând în văzduh. Când a văzut aceasta, l-a cuprins mai mare frică și puternică neliniște; nu îndrăznește să rostească ceva, ci spunea numai el însuși: «Doamne miluiește!». În timp ce bătrânul sta la pământ, un gând de sminteață i-a trecut prin minte. «Oare nu cumva este un duh rău și se face că se roagă?».

După ce femeia și-a terminat rugăciunea, s-a întors, a ridicat pe călugăr și a zis: «Pentru ce, părinte, te tulbură gândurile și te smintești cu privire la mine, că sunt duh și că mă prefac că mă rog? Fii deplin încredințat, omule, că femeie păcătoasă sunt și am fost de altfel întărită cu Sfântul Botez. Nu sunt duh, ci pământ și țărână și, într-un cuvânt, trup care n-a gândit nimic duhovnicesc».

Spunând acestea și-a pecetluit cu semnul crucii fruntea, ochii, buzele și pieptul, zicând astfel:

«Dumnezeu, Părinte Zosimá, să ne izbăvească de cel rău și de lațurile lui, căci mare este puterea diavolului împotriva noastră».

Când bătrânul a auzit și a văzut acestea, s-a aruncat la pământ și a cuprins cu mâinile picioarele ei, spunând cu lacrimi:

«Te jur, în numele lui Hristos, Dumnezeu nostru, Care S-a născut din Fecioara, pentru Care goliciunea aceasta o porți, pentru Care ți-ai istovit trupul acesta, să nu ascunzi nimic robului tău, cine ești, de unde, de când și în ce chip ai locuit în pustia aceasta. Nimic să nu ascunzi din faptele tale, ci pe toate să le povestești, ca să faci cunoscute mărețiile lui Dumnezeu. Căci după cum este scris, ce folos are înțelepciunea ascunsă și comoara îngropată? Spune-mi toate, pentru Domnul. Nu mi le vei spune pentru laudă sau pentru fală, ci ca să mă încunoștiințezi pe mine, păcătosul și nevrednicul. Cred în Dumnezeu pentru Care trăiești și ai viețuit, că pentru aceasta am fost călăuzit în pustiul acesta, ca Domnul să facă cunoscute faptele tale. Nu este în puterea noastră a ne împotrivi judecăților lui Dumnezeu. Căci, dacă n-ar fi fost bineplăcut lui Hristos Dumnezeu nostru ca să fii cunoscută de mine și să se știe cum te nevoiești, n-ar fi îngăduit să fii văzută de cineva și nici pe mine nu m-ar fi întărit să merg atâta cale, pe mine, care niciodată n-am voit și nici n-am putut să ies din chilia mea».

După ce părintele Zosimá a spus acestea și mai multe altele, femeia l-a ridicat de la pământ și i-a spus:

«Mă rușinez, părintele meu, să-ți spun rușinea faptelor mele. Iartă-mă, pentru Domnul. Dar de vreme ce ai văzut trupul meu gol, atunci să-ți dezgolesc și faptele mele, ca să cunoști de câtă rușine și întinăciune este plin sufletul meu. Nu din pricină de a nu mă lăuda, după cum socoteai, n-am voit să-ți povestesc faptele mele – căci cu ce am a mă lăuda eu, care am fost vas ales al diavolului? Știu însă că, dacă voi începe să-mi povestesc viața, vei fugi de mine, cum fuge cineva de șarpe și nu vei suferi să auzi faptele nebune săvârșite de mine. Ți le spun, fără să las ceva deoparte. Dar mai întâi, te jur, să nu încetezi de a te ruga pentru mine, ca să găsesc milă în ziua judecății».

*

Și în timp ce bătrânul lăcrima fără încetare, femeia a început povestirea vieții ei, grăind așa:

«Frate, eu sunt de loc din Egipt. Pe când eram de doisprezece ani și trăiau părinții mei, am lepădat dragostea față de ei și m-am dus în Alexandria. Mi-e rușine să mă gândesc cum de la început mi-am stricat fecioria și cât de neînfrânată și nesățioasă îmi era patima împreunării. Dar este mai cinstit ca să ți-o spun acum. Aceasta ți-o voi istorisi pe scurt, ca să cunoști firea mea pătimașă și dorul meu după plăceri. Timp de mai bine de șaptesprezece ani, iartă-mă, i-am petrecut în dragoste publică, supusă fiind destrăbălării. Și pe adevăr mă jur, nu pentru plată, căci n-am luat nimic de la cei care de multe ori voiau să-mi plătească. Acest chip – de a-mi satisface dorința în dar – l-am născocit pentru a face să atrag luarea- aminte a câtor mai mulți asupra mea. Iarăși să nu crezi cumva că nu luam bani pentru că eram bogată. Nu, căci trăiam ca o cerșetoare și adeseori torceam călți. Aveam însă o poftă nesățioasă și o dorință neînfrânată de a mă tăvăli în noroi. Aceasta socoteam că este scopul vieții, de a batjocori neîncetat trupul.

Ducând, deci, o astfel de viață, văd într-o vară mulți bărbați din Libia și din Egipt alergând spre mare. Am întrebat pe unul care se afla atunci întâmplător lângă mine: «Unde se zoresc oare bărbații aceștia care aleargă?».

Acela mi-a răspuns: «Se duc cu toții la Ierusalim de sărbătoarea Înălțării cinstitei Cruci, care se prăznuiește peste puține zile».

«Oare, nu mă vor lua și pe mine, i-am spus aceluia, dacă voi vrea să-i urmez?». «Dacă ai bani de drum și de hrană, nu te împiedică nimeni». «În adevăr, frate, i-am spus, n-am bani nici de drum și nici de hrană. Dar mă duc și eu și mă urc în una din corăbiile pe care le-au tocmit și mă vor hrăni, chiar dacă nu vor. Trup am și-l voi da în locul banilor de drum.

Pentru aceasta am voit să plec – și-ți cer iertare, părintele meu – pentru ca să am mai mulți îndrăgostiți la cheremul patimii mele. Ți-am spus, Părinte Zosima, să nu mă silești să-ți spun nerușinarea mea. Mă cutremur. Știe Domnul că te pângăresc și pe tine și văzduhul cu vorbele mele».

Zosimă, udând pământul cu lacrimi, i-a răspuns:

«Spune, pentru Domnul, maica mea! Spune! Să nu întrerupi firul unei asemenea povestiri folositoare».

Iar ea, reluând povestirea, a adăugat acestea:

«Așadar, acel tânăr a plecat râzând când a auzit nerușinarea cuvintelor mele. Eu însă, aruncând furca pe care o purtam – căci se întâmpla s-o port din când în când –, am alergat la mare, acolo unde vedeam că se zoresc oamenii. Și văzând pe câțiva tineri, cam zece la număr sau chiar mai mulți, ce stăteau pe țărm (bănuiesc că așteptau pe alți tovarăși de călătorie, căci cei care veniseră înainte se urcaseră în corăbii) cu trupurile și mișcărilor pline de viață și de putere și părându-mi-se îndestulători pentru scopul ce urmăream, am sărit cu nerușinare, după cum îmi era obiceiul, în mijlocul lor. «Luați-mă și pe mine, le-am spus, unde plecați și nu vă voi fi nefolositoare». După ce am spus și alte cuvinte mai nerușinate, i-am pornit pe toți pe răs. Dar când au văzut stăruința mea în nerușinare, m-au luat și m-au dus în corabia pe care o aveau tocmită – căci între timp au venit și aceia din pricina cărora stăteau pe țărm. Din această clipă am început călătoria pe mare.

Iar cele ce-au urmat după aceasta, cum ți le voi povesti, omule? Ce fel de limbă le va rosti sau ce auz va primi faptele săvârșite în corabie în timpul călătoriei? Cum îți voi povesti faptele pe care i-am silit să le facă nenorociții împotriva voinței lor? Nu există chip de destrăbălare, din cele ce se pot spune și din cele ce nu se pot spune, pentru care să nu fi fost învățătoare acelor nenorociți. Eu, părintele meu, mă minunez cum de n-a înghițit marea destrăbălările mele. Cum de nu și-a deschis pământul gura și nu m-a cufundat de vie în iad pe mine, care am prins în lațuri atâtea suflete. Bănuiesc însă că Dumnezeu căuta pocăința mea, căci nu vrea moartea păcătosului; El este îndelung-Răbdător și așteaptă întoarcerea.

Cu astfel de sânguință am ajuns în Ierusalim. Iar în zilele petrecute în oraș, înainte de sărbătoare, am făcut fapte la fel cu celelalte,

dar mai vârtos și mai rele, căci n-am fost îndestulată cu tinerii pe care i-am avut pe mare și mi-au slujit pe cale, ci m-am folosit și de mulți alții, locuitori din Ierusalim și străini, strângându-i pentru același scop.

Când a sosit sfânta sărbătoare a Înălțării Sfintei Cruci, eu umblam ca și mai înainte de colo-colo, ca să pescuiesc sufletele tinerilor. Foarte de dimineată însă am văzut pe toți că aleargă la biserică. Am plecat și eu, mergând împreună cu cei care se grăbeau, și am ajuns odată cu ei în pridvorul bisericii. Când a venit timpul dumnezeieștii Înălțări, mă împingeam în mulțime silindu-mă să intru împreună cu poporul. Și m-am apropiat eu ticăloasa cu multă trudă și năduf de ușa prin care se putea intra în biserică, unde se arăta lemnul de viață făcător. Când să pășesc pragul ușii, toți ceilalți au intrat neîmpiedicați; pe mine însă m-a oprit o putere dumnezeiască, neîngăduindu-mi să intru. Iarăși am încercat; dar am fost respinsă și m-am văzut din nou stând singură în pridvor. Socotind că din pricina slăbiciunii femeiești s-a întâmplat aceasta, m-am amestecat iarăși cu alții și mă sileam pe cât puteam, făcându-mi loc cu coatele și mă împingeam. Dar m-am ostenit în zadar. Când nemernicul meu picior a călcat din nou pe prag, biserică a primit pe ceilalți fără să împiedice pe cineva, numai pe mine nefericita nu mă primea, ci o putere mare m-a împiedicat, întocmai ca o mulțime orânduită de ostași, careia i s-a poruncit să-mi închidă intrarea. Și am rămas iarăși în pridvor.

După ce am făcut și am pățimit aceasta de trei și de patru ori, am obosit și nu mai aveam putere nici să mă împing, nici să mă înghesui, căci trupul meu ostenise foarte tare din pricina înghesuiei. M-am întors deci, am plecat și am stat în colțul curții bisericii. Abia atunci mi-a venit în minte pricina care m-a împiedicat să văd lemnul de viață făcător. Cuvânt mântuitor a atins ochii inimii mele, arătându-mi că noroiul faptelor mele a fost acela care mi-a închis intrarea.

Am început să plâng, să mă tângui și să-mi bat pieptul, scoțând suspine din adâncul inimii mele. Pe când plângeam, văd dea-

supra locului în care stăteam, că se afla icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și am zis uitându-mă către ea cu statornicie:

«Fecioară Stăpână, care ai născut după trup pe Dumnezeu Cuvântul. Știu, știu că nu este cuviincios și binecuvântat ca eu, atât de necurată, atât de spurcată, să văd icoana ta, a pururea Fecioarei, a celei curate, care ai trupul și sufletul curate și neîntinate. Este drept să fiu urâtă eu, pierdută, de tine, care ești curățenia și să te dezgusti de mine. Dar de vreme ce după cum am auzit, Dumnezeu, pe Care L-ai născut, pentru aceasta S-a făcut Om, ca să cheme pe păcătoși la pocăință, ajută-mi mie, singura care n-am pe cineva într-ajutor. Poruncește să mi se îngăduie să intru în biserică. Să nu mă lipsești să văd lemnul pe care S-a răstignit Dumnezeul cel născut din tine, Care Și-a dat propriul Său sânge preț de răscumpărare pentru mine. Poruncește, Stăpână, să-mi fie deschisă și mie ușa dumnezeieștii închinări a Crucii. Dumnezeului născut din tine te dau chezașuitoare că niciodată nu voi mai pângări acest trup prin vreo împreunare rușinoasă, iar, după ce voi vedea lemnul Crucii Fiului tău, mă voi lepăda numaidecât de lume și de toate cele din lume și îndată plec acolo unde tu ca o chezașuitoare a mântuirii mele mă vei povățui și mă vei îndruma».

După ce am spus acestea, am căpătat prin ardoarea credinței un fel de încredințare, și, având deplină nădejde în milostenia Născătoare de Dumnezeu, m-am mișcat din locul unde am stat și mi-am făcut rugăciunea. Am venit iarăși și m-am amestecat cu cei care intrau. Nu mai era nimeni care să mă dea îndărăt, nimeni care să mă împiedice să mă apropiu de ușa prin care se intra în biserică. Frică m-a cuprins și mirare; eram cu totul zdruncinată și tremuram. Când am ajuns la ușa sigilată până atunci pentru mine, toată puterea care la început m-a împiedicat acum îmi înlesnea dinainte intrarea. Astfel am intrat fără ostenală; astfel am ajuns înăuntrul celor sfinte. Am fost învrednicită cu vederea făcătoare de viață Cruci, am văzut Tainele lui Dumnezeu și eram gata să primesc pocăința.

După ce eu, nenorocita, m-am aruncat la pământ și m-am închinat aceluia loc sfânt, am alergat ieșind, grăbindu-mă spre chezușuitoarea mea.

Când am ajuns în acel loc în care a fost scris zapisul făgăduinței, mi-am plecat genunchii înaintea pururea Fecioarei și Născătoarei de Dumnezeu și am spus aceste cuvinte:

«Tu, Stăpână preabună, ți-ai arătat față de mine iubirea ta de oameni. Nu te-ai dezgustat de rugăciunile unei nevrednice. Am văzut slava pe care nu este drept s-o vedem noi, cei pierduți. Slavă lui Dumnezeu care primește prin tine pocăința păcătoșilor! Dar ce voi gândi mai mult sau ce voi rosti eu, păcătoasa? Este timpul, Stăpână, să fie îndeplinită făgăduința pe care am făcut-o. Îndrumează-mă acum unde poruncești. Fii acum învățătoarea mântuirii mele, povățuindu-mă pe calea care duce la pocăință».

Și zicând acestea, am auzit din depărtare un glas: «Dacă vei trece Iordanul, bună odihnă vei găsi». Ascultând această voce și fiind încredințată că aceasta pentru mine s-a întâmplat, am strigat cu lacrimi și am zis Născătoare de Dumnezeu: «Stăpână, Stăpână, nu mă părăsi!».

După ce am strigat acestea, am ieșit din curtea bisericii.

*

Când am ieșit, un om m-a văzut și mi-a dat trei monede, zicându-mi: «Primește-le pe acestea, maică!».

Le-am luat, am cumpărat cu ele trei pâini și le-am socotit drept pâini ale binecuvântării. Și am întrebat pe negustorul care mi-a vândut pâinile: «Care este, omule, calea care duce la Iordan?».

Aflând poarta orașului care duce spre părțile acelea, am ieșit alergând și mergeam lăcrimând. Din întrebare în întrebare am ajuns. După ce am mers toată ziua – căci era pe la ceasurile nouă dimineața, după cât bănuiesc, când am văzut Crucea –, am ajuns pe la apusul soarelui la biserica Sfântului Ioan Botezătorul, care se află alături de Iordan. Închinându-mă mai întâi în biserică, m-am coborât îndată la Iordan și mi-am spălat fața și mâinile cu apa aceea sfântă.

După aceea m-am împărțășit în biserica Înaintemergătorului cu preacuratele și de viață făcătoarele Taine. Am mâncat jumătate dintr-o pâine, am băut apă din Iordan și m-am culcat noaptea pe pământ. A doua zi de dimineață am trecut pe malul celălalt cu o mică barcă pe care am găsit-o acolo. Și iarăși m-am rugat de îndrumătoarea mea să mă călăuzească acolo unde îi este cu bună plăcere.

Așa am ajuns în acest pustiu. De atunci până astăzi m-am depărtat fugind. Sălășluiesc în această pustie, așteptând pe Dumnezeu meu, Care mântuiește de deznădejde și de vifor pe cei care se întorc la El.

«Câți ani sunt, maica mea, i-a spus Zosimă, de când sălășluiești în acest pustiu?».

«După cât bănuiesc, a răspuns femeia, sunt patruzeci și șapte de ani de când am ieșit din orașul sfânt».

«Și ce ai găsit sau ce ai avut ca hrană, maica mea?».

«Am trecut Iordanul, ducând cu mine două pâini și jumătate. Acestea, încetul cu încetul, uscându-se s-au împietrit și în câțeva vreme, mâncându-le, le-am terminat».

«Și astfel ai petrecut cu ușurință scurteza atâtor ani, fără să te tulbure marea schimbare ce s-a săvârșit cu tine?».

«M-ai întrebat acum, părinte Zosimă, i-a răspuns femeia, un lucru de care mă cutremur să și vorbesc. Căci dacă îmi voi aminti atât de multele primejdii pe care le-am suferit și de gândurile care cumplit m-au tulburat, mă tem ca nu cumva să fiu iarăși cuprinsă de ele».

«Să nu lași nimic, maica mea, a grăit Zosimă, din ceea ce ai să-mi vestești. Căci te-am întrebat de acestea pentru ca să mi le arăți pe toate, fără să lași ceva de o parte».

«Crede-mă, părinte, i-a zis ea, că am petrecut șaptesprezece ani în acest pustiu, lupându-mă cu poftele mele nebunești ca și cu niște fiare sălbatice. Când încercam să gust din hrană, doream cărnurile și peștii pe care îi are Egiptul. Doream băutura de vin, atât de plăcută mie, căci am băut mult vin pe când eram în lume. Aici însă nici apă nu aveam să gust. Ardeam de sete în chip groaznic, dar,

de nevoie, sufeream. Intra însă în sufletul meu și pofta necugetată a cântecelor desfrânate, tulburându-mă chinuitor să cânt cântecele drăcești pe care le-am învățat. Dar eu îndată lacrimam și-mi loveam pieptul cu mâinile și-mi aduceam aminte de făgăduința ce-am făcut-o când am plecat în pustie. Mă duceam cu mintea la icoana Născătoarei de Dumnezeu, cheazăuitoarea mea, și plângeam în fața ei, cerând să alunge gândurile mele cele rele care atacau astfel nenorocitul meu suflet. După ce lacrimam îndeajuns și-mi băteam cu putere pieptul, vedeam o lumină care strălucea împrejurul meu. Și din această clipă, peste potopul de gânduri, venea o liniște statornică.

Dar cum îți voi povesti, părinte, gândurile mă mânau iarăși la desfrânare. Foc se aprindea înlăuntrul nefericitei mele inimi; toată mă ardea și mă ațâța spre pofta împreunării. Îndată ce însă un gând ca acesta mă ataca, mă aruncam la pământ și udam pământul cu lacrimi, socotind că apare cheazăuitoarea mea, ca o apărătoare în fața mea, călcătoarea de lege, și ceream pedeapsă pentru călcarea făgăduinței. Nu mă sculam de la pământ – se și întâmpla să stau la pământ zi și noapte – până ce nu mă lumina acea dulce lumină și-mi alunga gândurile ce mă tulburau. Ochiul gândirii mele deci îl îndreptam totdeauna, fără încetare, spre cheazăuitoarea mea, rugând-o să fie într-ajutor aceleia care trecea prin atâtea primejdii în nesfârșitul pustiului. Și aveam un ajutor și un apărător spre pocăință. Așa am petrecut vreme de șaptesprezece ani, luptându-mă cu mii de primejdii. Dar din acea vreme și până astăzi, ajutătoarea mea a fost lângă mine în toate, călăuzindu-mă prin toate».

«N-ai avut nevoie de hrană sau de îmbrăcăminte?», i-a zis Zosimá.

«După ce am sfârșit acele pâini, precum ți-am spus mai înainte, m-am hrănit timp de șaptesprezece ani cu verdețuri și cu altele ce se găseau în pustie. Iar îmbrăcăminte pe care am avut-o când am trecut Iordanul s-a sfâșiat, rupându-se. Am suferit mare chin și din pricina frigului, dar și din pricina căldurii. Din cauza arșitei ardeam, iar din pri-

cina gerului înghețam și tremuram, așa că de multe ori cădeam la pământ și rămâneam aproape fără suflare și nemișcată. M-am luptat deci cu multe și felurite nevoi și ispite grele.

Din acel timp însă și până acum puterea lui Dumnezeu a păzit în multe chipuri păcătosul meu suflet și smeritul meu trup. Căci am dobândit o hrană neîmpuținată – nădejdea mântuirii mele –, gândindu-mă numai de la câte rele m-a mântuit. Mă hrănesc și mă acopăr cu cuvântul lui Dumnezeu, care ține toate. Nu numai cu pâine va trăi omul, iar cei care au lepădat îmbrăcăminte păcatului cu piatră s-au îmbrăcat, dacă n-au avut acoperământ».

Când a auzit Zosimá că a amintit și citate din Scriptură, din cărțile lui Moise, din Iov și din cartea Psalmilor, i-a spus: «Ai citit cartea Psalmilor, maica mea, sau alte cărți?».

Când a auzit acestea, a zâmbit și a zis bătrânului:

«Crede-mă, omule, că n-am văzut de când am trecut Iordanul pe alt om decât astăzi, chipul tău. Dar nici fiară sălbatică sau altă viețuitoare n-am zărit de când sunt în acest pustiul. Iar carte n-am învățat niciodată. Nici n-am auzit pe cineva cântând sau citind psalmi. Cuvântul lui Dumnezeu însă, Care este viu și lucrător, dă omului cunoștință.

Aici este sfârșitul povestirii mele. Și fac și acum ceea ce am făcut când am început povestirea: te jur și acum, pe întruparea Cuvântului lui Dumnezeu, să te rogi pentru mine, păcătoasa».

*

După ce a spus acestea și și-a sfârșit aici povestirea, s-a pornit să facă metanii.

Bătrânul a strigat iarăși cu lacrimi:

«Binecuvântat este Dumnezeu, Care a făcut lucruri mari și minunate, slăvite și neobișnuite, al căror număr nu se știe. Binecuvântat este Dumnezeu, Care mi-a arătat cât de multe lucruri dăruiește celor care se tem de El. Cu adevărat, Doamne, n-ai părăsit pe cei care Te caută pe Tine».

Femeia însă nu i-a îngăduit bătrânului deloc să facă metanie, ci i-a zis:

«Te jur pe Mântuitorul Hristos, Dumnezeu nostru, omule, să nu spui la nimeni nimic din cele ce-ai auzit, până când Dumnezeu mă va lua de pe pământ. Acum mergi în pace; iar în anul ce vine mă vei vedea iarăși pe mine, și eu pe tine, păzit fiind de harul lui Dumnezeu. Fă dar, pentru Domnul, ceea ce îți poruncesc acum. În Sfântul și Marele Post al anului viitor să nu treci Iordanul, după cum obișnuiești să faci în mănăstire».

Zosimă s-a minunat când a auzit că-i vestește și rânduiala mănăstirii. N-a spus nimic altceva decât: «Slavă lui Dumnezeu care a dat haruri mari celor care-L iubesc pe El».

Femeia i-a grăit:

«Rămâi, părinte, după cum am spus, în mănăstire. Căci chiar dacă vei voi să ieși, nu-ți va fi cu putință. Iar în sfânta seară a Cinei celei de Taină, ia trupul și Sângele de viață făcător al lui Hristos într-un vas sfințit vrednic de asemenea Taine și adu-mi-le. Să stai cu ele pe malul Iordanului, care se învecinează cu locuințele omenești. Eu voi veni acolo ca să mă împărtășesc cu Darurile de viață făcătoare. N-am mai avut parte de această sfințenie de când m-am împărtășit în biserica Înaintemergătorului, înainte de a trece Iordanul. Iar acum o doresc cu o dragoste nestăpânită. Pentru aceea cer și mă rog să nu treci cu vederea cererea mea, ci adu-mi negreșit asemenea Taine de viață făcătoare și dumnezeiești, în același timp în care Domnul a făcut pe ucenici părtași dumnezeieștii Cine. Iar părintelui Ioan, starețul mănăstirii în care locuiești, spune-i aceasta: Ai grijă de tine și de turma ta, căci se petrec acolo unele lucruri care au nevoie de îndreptare. Nu vreau însă ca să i le spui acum acestea, ci când îți va îngădui Domnul».

După ce-a spus bătrânului cuvintele acestea și după ce a zis: «Roagă-te pentru mine!», a fugit iarăși în adâncul pustiei. Zosimă și-a plecat genunchii, s-a închinat locului în care au stat picioarele ei și, slăvind și binecuvântând pe Hristos, Dumnezeu nostru, s-a întors bucurându-se cu sufletul și cu trupul. Străbătând din nou acea pustie a ajuns la

mănăstire în ziua în care obișnuiau să se întoarcă monahii acolo.

*

În anul acela Zosimă a ținut pe toate sub tăcere și n-a îndrăznit să spună nimănui nimic din cele ce-a văzut. În sinea sa însă se ruga lui Dumnezeu să-i arate iarăși chipul acela dorit. Se mâhnea și se întrista, gândindu-se la lungimea anului, și voia ca anul să se facă de-o zi, de era cu putință. Iar când a sosit Duminica de la începutul Sfințitului și Marelui Post, toți ceilalți au ieșit îndată, cântând obișnuita rugăciune, dar pe el l-a apucat o boală cu fierbințeli și l-a silit să rămână în mănăstire. Atunci Zosimă și-a amintit de cuvintele cuvioasei: «Chiar dacă vei voi să ieși din mănăstire, nu-ți va fi cu putință». După trecerea câtorva zile, s-a sculat din boală și a rămas mai departe în mănăstire.

Când monahii s-au întors iarăși și s-a apropiat seara Cinei celei de Taină, Zosimă a făcut cum i s-a poruncit. Într-un potir mic a luat curatul trup și cinstitul Sânge al lui Hristos, Dumnezeu nostru, iar într-un pannerăș a pus smochine, finice și puțină linte muiată în apă. A plecat deci când s-a făcut seară târziu și s-a așezat pe malul Iordanului, așteptând sosirea cuvioasei. Sfințita femeie zăbovea. Zosimă însă n-a adormit, ci privea cu stăruință spre pustie, așteptând să vadă ceea ce dorea să vadă. Și pe când sta jos, zicea bătrânul în sine: «Oare, nu cumva eu, nevrednicul, am împiedicat-o să vină? Oare, nu cumva a venit și, pentru că nu m-a găsit, s-a întors iarăși?». Zicând acestea a început să plângă cu suspine. A ridicat apoi ochii către cer și a rugat pe Dumnezeu, zicând: «Să nu mă lipsești, Stăpâne, să văd iarăși ceea ce ai îngăduit să văd! Să nu plec gol, ducând cu mine mustrea păcatelor mele!». Sfârșind rugăciunea cu lacrimi, a trecut la alt gând, căci zicea întru sine: «Dar ce va fi chiar dacă va veni? Nu este nici o barcă. Cum va trece Iordanul și cum va veni la mine? Vai de mine, nevrednicul! Vai de mine, nefericitul! Cine m-a lipsit, în adevăr, de un asemenea bine?».

Pe când bătrânul gândea acestea, iată a venit și cuvioasa femeie. Ea stătea de partea cealaltă a Iordanului, de unde și venea. Zosimă s-a sculat, bucurându-se, veselindu-se și slăvind pe Dumnezeu. Și iarăși s-a muncit cu gândul că n-ar putea să treacă Iordanul. O vede însă că înseamnă Iordanul cu semnul cinstitei cruci – căci, după cum spunea, în noaptea aceea era lună plină – și, odată cu facerea semnului crucii, a pășit pe apă și mergea pe deasupra apelor, îndreptându-se către el. Zosimă voia să-i facă metanie, dar l-a oprit strigând, pe când mergea încă pe apă:

«Ce faci, părinte? Ești preot și ții în mână și Tainele dumnezeiești!».

Zosimă a dat ascultare vorbelor ei. Când a ajuns la uscat, a zis către bătrân:

«Binecuvintează, părinte, binecuvintează!».

El a răspuns tremurând – căci îl cuprinsese spaima la vederea aceea prea minunată:

«Cu adevărat Dumnezeu nemincinos este, căci El a făgăduit că cei care se curățesc pe ei înșiși se vor asemăna lui Dumnezeu, atât cât este cu putință. Slavă Ție, Hristoase, Dumnezeul nostru, Care n-ai îndepărtat rugăciunea mea și mila Ta de la robul Tău. Slavă Ție, Hristoase, Dumnezeul nostru, Care mi-ai arătat prin această roabă a Ta cât de mult mă depărtez de desăvârșire».

Și după ce a spus acestea, femeia i-a cerut să rostească sfântul Simbol al credinței și rugăciunea «Tatăl nostru». După ce a îndeplinit acestea și s-a sfârșit rugăciunea, a dat bătrânului obișnuita sărutare a dragostei. Și astfel s-a împărtășit cu Tainele de viață făcătoare. Apoi și-a ridicat mâinile spre cer, a suspinat cu lacrimi și a strigat așa:

«Acum liberează pe roaba Ta, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace, că au văzut ochii mei mântuirea Ta!».

După aceea a spus bătrânului:

«Iartă-mă, părinte, dar îndeplinește altă dorință a mea. Acum du-te în mănăstire, păzit fiind de harul lui Dumnezeu. În anul următor vino iarăși la acel pârâu unde m-ai întâlnit mai înainte. Vino, negreșit, pentru Domnul, și mă vei vedea din nou, după cum vrea Domnul».

«Dacă ar fi fost cu putință, i-a răspuns el, să te urmez de acum înainte și să-ți văd mereu cinstita ta față! Îndeplinește însă o singură cerere a bătrânului și gustă puțină mâncare din cele ce ți-am adus aici».

La aceste cuvinte îi arată ce avea în panearaș. Ea și-a atins vârful degetelor de linte, a luat trei boabe, le-a dus la gură, spunând că ajunge darul Duhului pentru a păstra neîntinată ființa sufletului. Spunând acestea, a zis din nou către bătrân:

«Pentru Domnul, roagă-te, roagă-te pentru mine și adu-ți aminte de mine, ticăloasă!».

Zosimă s-a atins de picioarele ei și i-a cerut să se roage pentru Biserică, pentru lume și pentru el. După aceea, cu lacrimi, l-a lăsat și a plecat, în timp ce el suspina și se tânguia. Căci în adevăr nu îndrăznea să o oprească pe cea cu neputință de oprit. Ea, însemnând din nou Iordanul, a călcat pe ape și mergând pe deasupra lor, a trecut ca și mai înainte. Bătrânul s-a întors cuprins de bucurie și de frică multă. Se dojenea însă că n-a căutat să afle numele Cuvioasei. Dar nădăjduia să-l afle în anul următor.

*

După trecerea anului, s-a dus iarăși în pustie săvârșind toate, adică după obicei, și alergând la acea minunată privesc. Mergând de-a lungul pustiei a dat de unele semne care-i arătau că a găsit locul căutat. Și se uita în dreapta și în stânga, plimbându-și privirea în toate părțile, ca un vânător prea iscusit, care vrea să știe unde va vâna animalul cel bun. Dar când a văzut că nu se mișcă nimic de nicăieri, a început iarăși să verse lacrimi și, ridicându-și privirea către cer, s-a rugat spunând:

«Arată-mi, Doamne, comoara Ta nepângărită, pe care ai ascuns-o în pustie. Arată-mi rogu-mă, pe îngerul în trup, de care nu este vrednică lumea!».

După ce s-a rugat astfel, s-a dus la locul care avea chipul unui pârâu și a văzut în partea dinspre răsăritul soarelui pe Cuvioasa zăcând moartă. Mâinile îi erau așezate pe piept, iar trupul îi era așezat îndreptat cu

fața către răsărit. Alergând Zosimá spre ea, a spălat picioarele fericitei cu lacrimi, căci nu îndrăznea să atingă altă parte a trupului.

După ce a plâns îndelungat și a rostit psalmi potriviți cu timpul și cu fapta, a făcut o rugăciune de îngropare. Apoi a spus în el însuși: «Se cuvine, oare, să îngrop trupul Cuvioasei? Oare, nu-i va dispăcea cuvioasei această faptă?». Pe când zicea aceasta, vede o însemnare scrisă pe pământ, care glăsuia astfel:

«Îngroapă, părinte Zosimá, în acest loc trupul smeritei Maria. Dă țărânei țărâna. Roagă-te mereu către Domnul pentru mine. M-am săvârșit în luna lui Farmuti, după numărătoarea egiptenilor, iar după romani, aprilie, chiar în noaptea Pătimirii celei mântuitoare, după împărtășirea Cinei celei de taină și dumnezeiești».

Când a citit bătrânul aceste cuvinte s-a bucurat că a aflat numele cuvioasei. A aflat apoi că îndată după ce s-a împărtășit cu dumnezeieștile Taine pe malul Iordanului, s-a dus numaidecât la locul în care s-a săvârșit. Și calea pe care a străbătut-o Zosimá, obosind douăzeci de zile, Maria a făcut-o într-un ceas. Apoi, îndată, s-a dus către Dumnezeu.

După ce a slăvit pe Dumnezeu și a udat cu lacrimi trupul ei, a zis:

«Este timpul, smerite Zosimá, ca să săvârșești ce ți s-a poruncit. Cum vei face groapa nefericitule, căci n-ai nimic în mâini potrivit pentru asta!».

Spunând aceasta, a văzut la mică depărtare un lemnșor aruncat în pustie, pe care l-a luat și a început să sape. Pământul fiind uscat, n-a ascultat de bătrânul care se ostenea. Zosimá a obosit, udându-se tot de sudoare. Și, oftând din adâncul inimii, și-a ridicat ochii și a văzut un leu stând alături de trupul cuvioasei și lingându-i picioarele. Când a văzut fiara, s-a cutremurat, mai ales că și-a adus aminte de cuvintele Mariei care a spus că n-a văzut vreun animal sălbatic. A făcut deci semnul crucii, cu credința că pu-

terea celei ce zace îl va păzi nevătămat. Leul a început să se apropie de bătrân, salutându-l nu numai cu mișcările sale, dar și prin intenția pe care i-o arăta.

Zosimá a zis către leu:

«De vreme ce, fiară, marea Cuvioasă a îngăduit ca să i se îngroape trupul, iar eu sunt bătrân și nu am putere să fac groapa, căci nu am sapă potrivită pentru această treabă și apoi nu pot să mă întorc atâta cale ca să aduc o unealtă potrivită, fă așadar cu ghearele tale ceea ce trebuie, ca să dăm pământului trupul Cuvioasei».

Și îndată, la cuvântul bătrânului, leul a făcut o groapă atât cât era de ajuns să îngroape trupul.

După ce iarăși bătrânul a spălat cu lacrimi picioarele cuvioasei și după ce s-a rugat mult pentru toate, a acoperit cu pământ trupul ei. De față era și leul. Trupul cuvioasei era gol ca și mai înainte și nu avea nimic altceva decât acea haină ruptă pe care i-a aruncat-o Zosimá, cu care Maria, cu fața întoarsă, și-a acoperit unele părți ale trupului ei. După aceea au plecat amândoi: leul a plecat spre adâncul pustiei, ca o oaie, iar Zosimá s-a întors, binecuvântând și laudând pe Hristos, Dumnezeuul nostru.

Când a ajuns la chinovie, a povestit toate monahilor fără să ascundă ceva din cele ce a auzit și a văzut. Le-a povestit pe toate cu de-amănuntul de la început, încât toți se minunau de mărețiile lui Dumnezeu și au săvârșit cu frică și cu dor pomenirea cuvioasei. Iar Ioan, starețul mănăstirii, a găsit în mănăstire unele lucruri care aveau nevoie de îndreptare, pentru ca nici în aceasta să nu fie zadarnic cuvântul Cuvioasei.

Zosimá s-a săvârșit în acea mănăstire, în vârstă de o sută de ani.

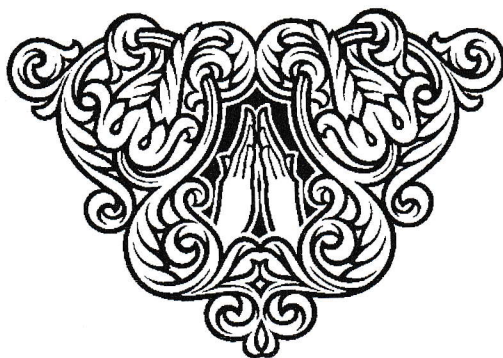
*

Monahii au istorisit prin viu grai din om în om, această povestire și ofereau pilda de obștească folosință celor care voiau să o asculte. Până azi n-am auzit de la nimeni că povestirea aceasta este predată în scris. Eu, ceea ce am auzit din viu grai, aceea fac cu-

noscut prin această istorisire scrisă. Se poate întâmpla ca și alții să fi scris viața cuvioasei și negreșit mai strălucit decât mine; o asemenea scriere la a mea cunoștință n-a venit. Am scris-o după puterea mea. N-am voit să arăt altceva decât adevărul. Dumnezeu, Care răsplătește cu dărnicie pe cei care scapă la Dânsul, să dea ca răsplată folosul celor care vor citi povestirea, iar pe cel care a poruncit să fie predată în scris să-l învrednicească a-l face părtaș stării și vredniciei acestei fericite,

despre care vorbește povestirea, împreună cu toți care au bineplăcut Lui din veac, prin contemplație și fapte.

Să dăm și noi slavă lui Dumnezeu, Împăratul veacurilor, ca să ne învrednicească să dobândim milă în ziua judecății, în Hristos Iisus Domnul nostru, Căruia se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, totdeauna, împreună cu Tatăl cel fără de început și cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

ISTORIE DE FOLOS DIN SCRIERI VECHI AȘEZATĂ

Care arată aducerea-aminte de minunea cea mare ce s-a făcut când perșii și barbarii au înconjurat cu oaste Constantinopolul; după judecata lui Dumnezeu, aceștia au pierit și cetatea au lăsat-o nestricată, prin rugăciunile Preacuratei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare, și de atunci se cântă cântarea de mulțumire, care se numește Acatist.

MINUNEA ÎNTÂI ASUPRA SCIȚILOR ȘI PERȘILOR

Pe vremea lui Heraclie, împăratul grecilor, Cosroe, care avea atunci stăpânia perșilor, a trimis pe Sarvar, voievodul său, cu mulțime de oști în toată latura Răsăritului, care era sub stăpânirea grecească, ca să străbată prin ea ca un fulger cu foc arzând, topind și pierzând. Deci acesta, cu multă îndrăzneală, fără temere, a umblat prin părțile Răsăritului, stricând cetățile și pierzând pe grecii care se aflau în ele, nefiind nimeni ca să-l oprească sau să stea împotriva puterii lui; și încă fiind atunci puterea grecească foarte slabă, pentru cruzimea cea grea și în chip de fiară a lui Foca, zis tiranul, care ținuse de curând stăpânirea grecească. Însă ajungând Sarvar și până la Calcedon, a pus oaste împrejurul cetății și a pregătit tot ce trebuia spre stri-

care a acelei cetăți mari împărătești; că aceea gândea și de aceea se sfătuia și pentru aceea în tot chipul se nevoia. Niște lucruri ca acelea văzând împăratul Heraclie, care după tiranul Foca de curând stătuse împărat, și fiind în mare durere și întristare, lăsându-și împărăția a mers la Pontul Euxinului (Marea Neagră). Și mai strângând oaste, fără de veste, când nimeni nu știa, a mers în ținuturile perșilor. De a cărui mergere împărătească auzind Hagan al sciților, îndată a pornit la război și a umplut marea de corăbii și pământul l-a umplut de oameni călări și pedestri. Iar pe acei oameni, care rămăseseră în Constantinopol, Serghie, care era patriarh atunci, i-a mângâiat și i-a învățat zicând: Îndrăzniți, fiilor, și să punem nădejdea mântuirii noastre în Dumnezeu și la Dânsul să ridicăm mâinile și ochii noștri din tot sufletul și ne va izbăvi pe noi de relele ce ne-au înconjurat și toate sfaturile barba-

rilor, care sunt asupra noastră, le va risipi. Cu niște cuvinte ca acestea întărind patriarhul pe oamenii cei ce s-au aflat în cetate, au răbdat fiind întăriți cu credință în Preacurata Născătoare de Dumnezeu și întru Hristos, Dumnezeuul nostru, Care, pentru milostivire, a voit de a luat trup dintr-însa, și așteptând ca să dobândească mila Lui, au răbdat nădăjduind, și de milă s-au învrednicit peste puțin și nu i-a amăgit nădejdea lor. Pentru că un dregător de sfat, anume Vonos, care era pus de împărat spre paza cetății, cât era cu puțință a se pricepe împotriva ostașilor acelora, nu s-a lenevit, toate lucrându-le și făcându-le. Căci Dumnezeu voiește ca să nu ședem noi în deșert și fără de lucru, ci să și lucrăm câte ceva și să gândim și noi și să avem toată nădejdea izbăvirii noastre întru Acela, că așa și Iosua, feciorul lui Navi, a poruncit de a făcut înșelăciuni și meșteșugiri asupra vrăjmașilor. Și Ghedeon asupra madianiților a întrarmat ostașii săi cu apă și cu lumânări. Așa și Vonos, sfetnicul cel mare, a întărit zidurile cetății și a gătit toate cele ce trebuiau la război. Iar Serghie patriarhul, luând sfintele icoane ale Maicii lui Dumnezeu și mai ales acelea în care era Mântuitorul prunc zugrăvit pe mâinile Maicii Sale, a înconjurat zidurile cetății, acelora adică întărire dându-le, iar barbarilor celor potrivnici groază, fugă și pieire. Iar de vreme ce perșii care tăbărașeră asupra Calcedonului începuseră a arde orașele cele de pe lângă Calcedon și alte rele a face, câte obișnuiesc prădătorii a face, și orașele a strica, asemenea și sciții ca și perșii făcând; pentru aceea patriarhul iarăși luând icoana cea nefăcută de mână a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și dumnezeiescul veșmânt al Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, încă și lemnul cel de viață făcător al Crucii și umblând împrejur pe zidurile cetății și cu lacrimi rugându-se zicea: Scoală-Te, Doamne, ajută nouă și să se risipească vrăjmașii Tăi și să se stingă ca fumul și să se topească ca ceara de fața focului. Și încă nu trecuseră trei zile după arderea aceea, și iată, s-a apropiat de cetate toată oastea sciților. Și atâta de mare era tabăra potrivni-

cilor și rânduită spre mulțime multă și întărită cu arme și cu paveze, încât, cu adevărat zicând, puteau să stea zece sciți împotriva unui grec. Însă Doamna, Stăpâna cea preacurată, care ocrotește pe creștini, ajutătoarea cea grabnică a celor ce o cheamă pe dânsa, cu ostașii ce se întâmplaseră atunci în dumnezeiasca ei biserică, ce se cheamă Pighi, i-a ucis pe mulți din sciți ce duceau război asupra-le. Acest ajutor ce a făcut creștinilor Stăpâna cea atotputernică, Maica lui Dumnezeu, nu numai căderea celor ostași a adus, ci și întărirea sciților a schimbat-o întru nepricepere. Și dacă au văzut acei ostași înfrângerea lor atât de mare dinaintea cetății, ce se făcuse atunci, au cunoscut că este semnul pierzării lor. Deci, din aceasta grecii, umplându-se de mare îndrăzneală, au început a face pregătire de război asupra lor în toate zilele, având pe Maica lui Dumnezeu, care le ajută lor și-i face pe dânsii mai tari decât aceia, covârșind meșteșugirile și puterea sciților și știința lor de oaste. După acestea, cu voia de obște a patriarhului și a mai-marelui cetății și a tuturor locuitorilor au fost trimiși soli din cetate cu daruri ca să grăiască sciților și să-i îndemne spre pace. Iar Hagan acela, având nărav de fiară, iar nu de om, și mai vârtos fiind cu nărav iubitor de arginți, darurile a luat și neîngrijindu-se de aceea cerere de pace, a trimis solii înapoi fără nici o ispravă, numai aceasta zicându-le: Nu vă amăgiți, nădăjduind în Dumnezeu în Care credeți, căci cu adevărat mâine voi lua cetatea voastră cu mâna mea ca pe o pasăre și vreau să o pustiesc; și din mila mea vă voi slobozi pe voi toți cu câte o haină și vă veți duce din cetate unde veți vrea; iar altă milă afară de aceasta spre voi nu voi arăta. Și a grăit încă și mai înainte acest ticălos și alte cuvinte multe de hulă asupra lui Hristos, Dumnezeuul nostru, și asupra celei ce L-a născut pe Dânsul. Deci, niște cuvinte ca acestea auzind de la cei trimiși, locuitorii cei din cetate, toți preoții, clericii, călugării și tot poporul, suspinând din adâncul inimii și alergând la sfintele lui Dumnezeu biserici și ridicându-și mâinile la cer și cu multe lacrimi rugându-se, au zis: Apărătorul nostru,

Doamne, Doamne, caută din sfânt locașul Tău și vezi pe acest spurcat barbar și pe cei ce sunt cu dânsul cum îndrăznesc a huli numele Tău cel mare și sfânt; surpă-l pe dânsul, Păzitorul nostru, Doamne, ca să nu zică: unde este Dumnezeuul nostru? Că Tu ești Dumnezeuul nostru, Care celor mândri le stai împotrivă și cauți spre cei smeriți, că puterea Ta este neasemănată și stăpânia Ta nebiruită. Auzi cuvintele barbarului acestuia care Te hulește pe Tine, Cel ce stăpânești toate, izbăvește cetatea moștenirii Tale și poporul cel numit cu numele Tău. Și așa rugându-se și plângând poporul, Dumnezeu a oprit venirea perșilor la sciți. Dar ei, precum se sfătuiseră, erau gata, iar pe uscat meșteșugurile cele de stricarea zidului le apropiiau, mașinile de aruncat și altele spre sfărâmarea cetății; iar pe mare rânduiau mulțime multă de corăbii persane, așa încât deodată și într-un ceas au lovit cu război asupra cetății, și pe uscat și pe mare; iar când se făcea războiul acesta, atunci Hagan, luând călăreții pe care îi avea, a venit spre gurile mării și s-a arătat oștilor persane; asemenea și voievodul perșilor s-a arătat lui, acela adică dinspre Asia, iar celălalt dinspre Europa, ca niște fiare sălbatice au răcnit asupra cetății, socotind gata a o avea spre vânat. Dar cine va spune minunile lui Dumnezeu, care s-au făcut atunci? Sau milostivirea spre noi a Preacuratei Fecioare cine va putea să o spună? Pentru că Hagan umplând de corăbii sânul mării ce se cheamă Cheratos și cu ostașii ce erau în ele, încă și cu cei ce se băteau pe uscat, se sileau să răstoarne zidurile cetății și cei ce băteau spre mare despre sânul Cheratului socoteau că în curând vor lua cetatea. Iar Domnul și Dumnezeuul nostru cel hulit de dâșii, Care pretutindenea este ca un Dumnezeu, pentru rugăciunile Fecioarei de Dumnezeu Născătoare, care L-a născut pe Dânsul, nădejile lor netrebnice și deșarte le-a arătat; pentru că atâta mulțime de potrivnici sub fiecare latură de zid, ostașii grecilor au ucis, încât n-au putut cei vii să ardă pe cei morți, și aceasta s-a făcut celor ce se băteau pe uscat și se sileau pe pământ să răstoarne zidurile, iar corăbiile împreună și cu ostașii ce erau în

ele le-a înecat fără de veste Stăpâna de Dumnezeu Născătoare în preajma dumnezeieștii biserici din Vlaherne, ridicând asupra lor înfricoșător și silnic vifor; pentru că fiind aproape de dumnezeiasca biserica ei, foarte mult întărâtându-se marea și înălțându-se după voia lui Dumnezeu, pe toți degrab i-a cufundat și i-a înecat împreună cu corăbiile. Și putea să se vadă acolo minune mare și nespusă: că marea și-a înălțat valurile întocmai ca munții și în chipul unei fiare s-a sălbăticit, și tulburându-se asupra vrăjmașilor Maicii lui Dumnezeu, cumplit sărea asupra lor și fără de milă i-a sorbit, așa precum oarecând a făcut egiptenilor care prigoneau pe Israelul cel de demult, care a trecut pedestru prin ea cu minunată vedere. Așa dând război înainte pentru a sa cetate, Născătoare de Dumnezeu și apărătoarea a făcut biruință fără de sânge cu această vitejie, degrab înecând pe aceia, care aduseseră război asupra moștenirii ei și ridicaseră armă asupra lor; și dând acele arme de război pe repejunile mării; iar pe aceia care își puseseră nădejdea mântuirii spre dânsa, păzindu-i ca pe o moștenire a sa fără de nici o primejdie de asuprelile ce veniseră asupra lor. Că atunci și însuși mai-marele lor Hagan, văzând pieirea ostașilor săi acolo unde într-un loc înalt stătea cu călăreții săi cei aleși, s-a bătut cu mâinile peste obraz și peste piept. Iar cei ce erau în cetate și dădeau război împotriva dușmanilor, dacă au văzut pierderea vrăjmașilor ce se făcuse în mare, îndată întărindu-se cu puterea lui Dumnezeu și intrarmându-se cu tăria Fecioarei de Dumnezeu Născătoare, au deschis porțile cetății și strigând și chiuind au alergat asupra vrăjmașilor. Deci, câtă bucurie și tărie au avut ostașii cetății, atâta frică de mare au avut și barbarii. Și putea să vadă atunci cineva preaslăvita vitejie a Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare, că și copiii și femeile s-au pornit asupra barbarilor și au intrat în mijlocul oștilor vrăjmașilor și atâta pagubă au făcut barbarilor, cât nu este cu putință nici cu cuvântul a socoti. Acolo cu adevărat s-a plinit ceea ce s-a zis: «Unul alunga o mie, iar doi, zece mii». O putere și tărie ca aceasta

a dăruit Preacurata Fecioară și Stăpâna de Dumnezeu Născătoare celor neputincioși și slabi. Iar dacă a apus soarele și a venit noaptea, atunci uneltele cele de război, pe care le aduseseră barbarii pe roți pentru luarea cetății, toate le-au băgat în foc, poruncind țăranilor să le ardă, de vreme ce făcuse cu dânșii milă Născătoarea de Dumnezeu. Iar patriarhul și toți locuitorii cetății, ridicând mâinile la cer, cu lacrimi mulțumire au adus și au zis: Dreapta Ta, Doamne, s-a preaslăvit întru tărie, mâna Ta cea dreaptă, Doamne, a zdrobit pe vrăjmași și întru mulțimea slavei Tale ai sfărâmat pe cei potrivnici. Și așa păgânul Hagan, care venise cu mulțime multă de ostași, s-a întors înapoi cu rușine. Asemenea și voievodul, care adusesese acele oști ale perșilor, punându-și mâna la gură și acoperindu-și fața, căci dintr-atâtea mii cu puțin număr rămăsese, și el cu rușine s-a întors în țara sa. Așa slujitoarea dumnezeieștii rânduielei și a bunătății lui Dumnezeu, Preacurata și cea cu totul fără prihană Născătoarea de Dumnezeu, ajutoarea cea tare a creștinilor, și-a arătat puterea sa pentru apărarea noastră și ne-a dăruit atât de mare și slăvită izbăvire. De aceea, spre aducere-aminte de acea împlinire atât de mare, facem această pomenire de acum, întru slava Născătoarei de Dumnezeu, rugăciune cu tot poporul și praznic cu priveghere, aducându-i cântări cu bună mulțumire, ca praznic; Acatist l-a numit Biserica a toată lumea și l-a așezat să-l prăznuim Maicii lui Dumnezeu pe vremea aceasta, când și biruința s-a făcut prin Maica lui Dumnezeu. Și Acatist l-a numit, adică „neședere”; pentru că așa au făcut atunci clericii Bisericii și tot poporul cetății, care au stat în picioare, rugându-se și mulțumind lui Dumnezeu.

MINUNEA A DOUA ASUPRA SARACINILOR

După ce au trecut treizeci și șase de ani de la bătălia cea dintâi ce s-a făcut asupra lui Hagan și a sciților și a perșilor, pe vremea împărăției lui

Constantin Pogonat, iarăși a venit Roștom cel mare al saracinilor cu mulțime de corăbii asupra aceleiași cetăți împărătești și îndată a stat lângă țărmul dinspre Evdom de la care în toate zilele se făcea război pe mare asupra cetății, de primăvara până toamna, și se ducea de iarna la Cizic; și iarăși venea primăvara la Constantinopol și iarăși făcea război pe mare și șapte ani tare s-a bătut și multe corăbii de ale sale a pierdut și mulți ostași întrarmați și toată gătirea cea de oaste, pe care o adusesese cu sine. Și s-a pornit înapoi la țara sa și fiind ei în părțile Salei și bătând vânt iute împotriva lor, după dreapta mânie a lui Dumnezeu a pierit și cu ajutorul Maicii lui Dumnezeu toți s-au înecat în mare. Asemenea și în alte vremi, de multe ori, pornindu-se acei păgâni asupra acelei cetăți de Dumnezeu păzite, vădindu-se și pornirile lor cele nebunești, deșerti și plini de rușine s-au întors.

MINUNEA A TREIA ASUPRA AGARENILOR

Pe vremea când puterea agarenilor, pretutindenea, se înălțase întru mărime de la Răsărit și de la Apus, crescând și întru mulțime ajungând, întâi au venit asupra împărăției perșilor și de acolo în Egipt și în Libia, făgăduind creștinilor că nu-i vor sili să se lepede de credința cea drept-credincioasă și fără prihană, care este în Hristos Dumnezeul nostru; dar făgăduința nu au păzit-o, ci pe mulți i-au făcut mucenici, pentru că nu voiau să calce cinstita cruce, că sileau pe creștini să facă aceasta. Și au cuprins tot pământul, prădându-l și înconjurând India, Etiopia, Spania, poporul mamvrusilor și Libia, apoi au venit și asupra acelei cetăți împărătești, vrând să o ia când împăratul Leon Isaurul luase de curând împărăția și făgăduise că le va da lor dajdie. Iar ei îi sileau pe dânșii ca să pună și străjile lor la cetate, că nădăduiau spre mulțimea oștilor și a acelora câți erau de al lor și câți fuseseră aduși cu plată, de făcuse mulțime multă de oști, și a celor din corăbii: că a fost numărul corăbiilor o mie și opt sute, precum scriu istoricii cei mai de crezare. Ei

și-au pus oștile înaintea cetății, acei rătăciți luptători împotriva lui Dumnezeu. Dar nici o apropiere de zidurile cetății n-au făcut; că zăboveau cu facerea de case, socotind că vor locui în ele ca acasă, așa puseseră ei în mintea și în gândul lor; dar Domnul a făcut deșarte sfaturile lor, că iubitorul de Hristos popor, care era în cetate, făcea slujbe neîncetat, precum aveau ei obicei a face pentru pacea și buna așezare a creștinilor. Și atunci luând ei preacinstit lemn al Crucii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și sfințele icoane ale Preacuratei Maicii lui Dumnezeu, au umblat împrejur pe zidurile cetății; și ridicându-și mâinile la Dumnezeu, au zis: "Scoală-Te, Doamne, ajută nouă și nu lepăda pe poporul Tău, până în sfârșit, că iată, vrăjmașii Tăi s-au întărit și cei ce Te urăsc pe Tine au ridicat capul; nu da moștenirea Ta spre ocară, ca să stăpânească păgânii peste noi, ca să nu zică vreodată: Unde este Dumnezeu lor? Ci ca să cunoască ei că numele Îți este Domnul Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Iar un călăreț saracin, Sofie, din cei potrivnici, cuvinte de hulă zicând asupra cetății, chemând-o cetatea lui Constantin și Biserica cu nume prost numind-o, căzând de pe cal într-o groapă, a murit. Încă și un hoge de ai lor suindu-se într-un copac înalt, ca să vestească rugăciunea lor, asemenea și acela căzând jos cu ticăloșie și-a lepădat din sine sufletul său cel fără de Dumnezeu. După aceea s-au sfătuit să ridice război și asupra bulgarilor, că doi voievozi erau și unul a rămas să strice împărăteasca cetate, iar altul s-a dus asupra bulgarilor să se bată cu dâșii, cu care lovindu-se, a rămas biruit de ei și au căzut din oastea lui mai mult de douăzeci de mii; iar cei ce au rămas s-au întors cu rușine. Însă după întoarcerea de la bulgari se silea să treacă cu corăbiile ce le aduseseră spre partea dinspre Vlaherne; dar s-au oprit de un lanț de fier ce era întins de la Constantinopol până la Galata, neputând să facă ceea ce se sfătuiseră. Și așa au mers cu corăbiile la locul ce se cheamă Sosten și la alte limanuri mai mici și acolo foarte mulți dintr-înșii au murit de iuțimea frigului și multe corăbii de vânturi groaznice s-au sfărâmat și altă mulțime de corăbii mari, grecii le-au ars. Iar orașul a fost într-o mare strâmtorare pentru lipsa de cele de trebuință oamenilor. Și potrivnicii cu

toate cele ce li se întâmplaseră lor fără nici o fereală mâncau orice și întru amară nevoie au căzut de foame, cât și trupuri omenesti și de dobitoace moarte au mâncat și pentru o nevoie mare ca aceea, mulți din cei vestiți ai lor și viteji fugind în cetate, s-au predat. Și în ce chip pe egiptenii care goneau pe Israel de demult i-a cufundat întru adânc ca o piatră și a adus peste dâșii apa mării, așa și asupra saracinilor a adus Domnul, fugind ei de la Constantinopol. Că întărindu-se marea cu vânt întunecat și valuri groaznice, a pierdut acele mii de corăbii. Pentru că pe Marea Egee mergând corăbii multe, a căzut fără de veste piatră din cer; că precum fierul când se apropie de foc i se încălzește răceala, așa și piatra aceea căzând în apa mării a făcut-o de s-a înfierbântat și, pentru fierberea aceea, s-a topit smoala corăbiilor celor protivnici și toți s-au cufundat întru adânc, numai trei corăbii rămânând pentru înștiințare. Și putea să vadă cineva grămezile morților care zăceau lepădați afară pe la toate ostroavele, țărmurile, limanurile și sânurile mării. Deci niște isprăvi ca acestea să se spună și altor popoare, precum zice psalmistul, și toată gura creștinească să cânte cuvânt sfințit: «Tu, Doamne, ai sfărâmat capetele balaurilor în apă», și spre aceasta să se adauge cu mare glas și cântarea israelitenilor cea de la ieșire: «Să cântăm Domnului, căci cu slavă S-a preaslăvit». Până la acest cuvânt ajungând și privind la înălțimea minunilor celor preaslăvite ale lui Dumnezeu și Stăpânului și ale singurei Preacuratei, de Dumnezeu Născătoarei, rămân fără glas de spaimă și nu pot a afla cuvinte asemenea lucrurilor ce s-au făcut. Ce limbă împodobită vorbitoare va putea lăuda după vrednicie pe Fecioara de Dumnezeu Născătoare? Sau în ce chip va slăvi cum se cuvine preaslăvit darul ei sau va putea preaslăvi izvorul milostivirii ei, sau va aduce ei mulțumită? Că se cade nouă cu faptele să aducem mulțumire Maicii lui Dumnezeu; că de acestea se veselește și ea singură și Fiul ei, mai mult decât de fluier și de cântările cele muzicești; iar faptele plăcute lui Dumnezeu sunt dragostea cea nefățarnică, ce este capul Legii și al profetilor, iubirea de frați cea neschimbată, milostenia cea fără de întoarcere, fecioria cea dumnezeiască și căsătoria cea după lege, curăția cea fără de prihană,

dreptatea cea statornică, vitejia cea după lege asupra poftelor, gândul cel tocmit după voia lui Dumnezeu, milostivirea cea fără strâmbătate, înfrânarea fără trufie, smerenia cea cu bună umilință, încă și viața cea fără prihană, chipul viețuirii cel drept, obiceiul cel smerit, mintea cea cu bună pricepere, gura ce grăiește cele bune, limba care laudă pe Dumnezeu, ochiul cel ce nu se uită la cele ce nu se cuvin, mâinile cele nejeftuitoare, picioarele cele negrabnice spre rău, și altele, cu care omul cel făcut după chipul lui Dumnezeu și unit cu Dumnezeu, se împodobește ca și cu o podoabă de mult preț și frumoasă. Cu acest fel de fapte bune se cade nouă să mulțumim Născătoarei de Dumnezeu, pentru că așa au zis cei înțelepți, că mulțumirea din fapte, iar nu din cuvinte se face. Însă de vreme ce neputința firii noastre și poticnirea gândului, ne fac pe noi leneși spre osteneala faptelor bune și încet ne atingem de dânsa, cum am zice, cu vârful degetului, pentru aceasta avem trebuință să mulțumim după datorie. Deci, măcar și cuvinte de cântări să aducem și, înălțând glasurile noastre și mintea ridicându-ne, așa să zicem cu strigare: Tu dar, o, Stăpână, de Dumnezeu Născătoare, ceea ce ai din fire iubire de oameni, n-ai încetat, apărând, neamul nostru cel creștinesc, ca o Maică iubitoare de fii împreună și milostivă și încă pururea ne dăruiești nouă facerile de bine, mântuindu-ne, acoperindu-ne, păzindu-ne, din nevoi slobozindu-ne și din primejdii izbăvindu-ne. Deci, noi pentru aceasta mulțumim ție și mărturisim darul, nu tăinuim facerile de bine, lăudăm cu mare glas minunile tale, ajutorul tău preaslăvim, purtarea de grijă pentru noi preamărim, folosința ta o slăvim, pe tine, ajutoare, de bine făcătoare te avem, milostivirea ta o vestim, și, pomenind darurile tale cele mari ce ai făcut nouă până acum și din câte primejdii ne-am izbăvit prin tine, aceste cântări de mulțumită ca o datorie aducem ție, nu doar că suntem vrednici facerii tale de bine. Însă iubește-leși le primește ca de la niște prunci ce nu pot grăi. Că pentru aceste

necazuri de acum, care ne scârbesc pe noi, cerem ajutorul tău cel grabnic și avem nevoie de ocrotirea ta; strică smintelile cele ce sunt între noi; risipește norul și întunericul, care ne înconjoară pe noi, în care ca într-un război de noapte suntem răniți și mai ales zicând: ca și cum am fi fără de minte, ne mâncăm trupurile noastre, necunoscând rudeniile, nici gândind de cei de un neam cu noi. Și unele ca acestea îndrăznim a face noi, care ne-am învrednicit a avea un Duh, pe Hristos unul, o credință, un botez, o Biserică și aceleași taine. Ci ca să nu tindem cuvântul mult, pentru aceasta ne rugăm milostivirii tale, Preasfântă Stăpână, ca să luăm îndurările tale noi, poporul tău și moștenirea ta. Și fii rugătoare către Dumnezeul nostru, Cel ce S-a născut din tine, ca să ne ajute nouă să nu pierim de tot și să ne scoată pe noi din ispitele cele ce nu se pot vindeca. Vezi, Stăpână, cu câte lacrimi ne udăm; deci, te milostivește și nu ne lepăda pe noi până în sfârșit. Pentru ce, Împărăteasă, întorci fața ta de la noi și uiți neputința noastră și întristarea? Risipește frica și spaima care vin asupra noastră; alină mânia lui Dumnezeu care s-a pornit asupra noastră și pierderea noastră o potolește și dezbinările care sunt între noi și zarvele le împacă și dă liniște și pace robilor tăi. Că spre multe facerile tale de bine și acestea adăugând, vestim totdeauna minunile tale. Și până aici înotând, lăsând în jos pânzele cuvântului, să stăm în limanul cel tare al tăcerii. Și când ne adunăm, iarăși să facem pomenire de acestea, ca să nu ne arătăm nerecunoscători față de binefacerea Stăpânei; nici să facem bunătăți prin fapte numai, și leneși fiind prin cuvinte să aducem mulțumire, că dobânda iarăși la noi se va întoarce. Că de vom fi mulțumitori pentru cele ce a făcut spre noi, mare nădejde vom găti nouă spre cele ce vor să fie și vom dobândi bunătățile cele ce nu se pot spune, cu harul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava și puterea, cinstea și închinăciunea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

DIN ÎNVĂȚĂTURA DE TIPIC A LUI MARCU,

**cel care a fost egumen al Mănăstirii Sfântul Sava și mai pe urmă
episcop al Idruntului (Otranto), care arată cum se cântă slujbele
Praznicelor Împărătești și ale sfinților mai de seamă care cad în
timpul Triodului***

În situația calendaristică de acum a Bisericii Ortodoxe Române (calendar îndreptat, cu Paschalia după calendarul neîndreptat, pe care îl mai întrebuințează încă unele Biserici Ortodoxe), Sfintele Paști (sărbătoare cu dată schimbătoare) se prăznuiesc între 4 aprilie și 8 mai (corespunzând cu 22 martie și 25 aprilie din calendarul neîndreptat).

Începutul Triodului (adică Duminica a 33-a după Rusalii, sau a Vameșului și a Fariseului), care este cu zece săptămâni înainte de Duminica Paștilor, poate să urce sau să coboare, prin urmare, între 24 ianuarie (când Sfintele Paști se serbează la data cea mai timpurie, adică la 4 aprilie) și 27 februarie (când Sfintele Paști se

serbează la data cea mai târzie, adică la 8 mai). Pot cădea deci, în timpul Triodului, toate sărbătorile mai importante ale sfinților și Praznicele Împărătești cu date neschimbătoare dintre 24 ianuarie și 8 mai, ale căror slujbe se află în Mineie și care trebuie cântate împreună cu ale zilelor corespunzătoare din Triod. Acestea sunt:

1. **Sfinții Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie de Dumnezeu Cuvântătorul și Ioan Gură de Aur (30 ianuarie);**
2. **Întâmpinarea Domnului (2 februarie);**
3. **Sfântul Sfințitul Mucenic Haralambie (10 februarie);**
4. **Întâia și a doua aflare a Cinstului Cap al Sfântului Ioan Botezătorul (24 februarie);**
5. **Sfinții 40 de Mucenici (9 martie);**
6. **Buna-Vestire (25 martie).**
7. **Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica (11 aprilie);**
8. **Sfântul Marele Mucenic Gheorghe (23 aprilie).**

* Adaptarea vechilor «Capete (capitole) ale lui Marcu» la situația calendaristică actuală a Bisericii Ortodoxe Române și redactarea lor în această formă a fost făcută de regretatul P.C. Pr. profesor ENE BRANIȘTE de la Facultatea de Teologie din București.

Toate acestea se prăznuiesc în fiecare an la aceleași date din lunile respective, dar nu cad în aceleași zile din cele zece săptămâni ale Triodului, ci, în unii ani mai devreme, în alții mai târziu, după cum suie sau coboară data Sfintelor Paști. Regulile care urmează vor arăta la fiecare dintre aceste sărbători în ce interval de timp din Triod pot să cadă și cum se cântă slujba lor din Minei, împreună cu a zilei corespunzătoare din Triod.

I. Sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi (30 ianuarie)

Nu intră în perioada Triodului decât în anii când Sfintele Paști cad între 4 și 10 aprilie; ea se mișcă între Duminica Vameșului și a Fariseului (când Sfintele Paști cad la 10 aprilie) și sâmbăta săptămânii întâi din Triod, adică cea dinaintea Duminicii Fiului risipitor (când Sfintele Paști cad la 4 aprilie).

a) Când sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi cade în Duminica Vameșului și a Fariseului (Sfintele Paști la 10 aprilie), slujba Sfinților Trei Ierarhi din Minei se cântă cu cea a duminicii din Triod, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică: punem 4 stihiri ale Învierii de la glasul de rând din Octoih, Slavă... a Sfinților Și acum... a Născătoarei de Dumnezeu pe glasul de rând din Octoih, de la Vecernia mică.

La Stihoavnă punem prima stihiră de la Stihoavna Învierii, apoi stihirile Stihoavnei de la Vecernia Mare a Sfinților, cu stihurile lor, Slavă... a Sfinților de la Vecernia Mică, Și acum..., din Minei. Troparul Învierii, Slavă... al Sfinților, Și acum..., al Născătoarei – Învierii pe glasul troparului Sfinților.

La Vecernia Mare: după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...**; la **Doamne, strigat-am...** se cântă zece stihiri, punând patru ale Învierii de la glasul de rând din Octoih, trei ale duminicii, din **Triod**, și trei ale sfinților, din **Minei**. Slavă..., a **Triodului**, Și acum..., Dogmatica glasului de rând din Octoih. Vohod cu cădelnița. Prochimenul zilei din săptămână și Paremiile sfinților din Minei.

Dacă este binecuvântare de artose, se cântă stihirile Litiei din **Minei**, apoi cele două de la Laudele din Triod, pe glasul al 3-lea, Slavă..., de la Litia Sfinților, Și acum... a Triodului (cea de la Slavă).

La Stihoavnă, stihirile Învierii ale glasului de rând, Slavă..., a sfinților, Și acum..., din **Triod** (cea de la Slavă). După **Tatăl nostru...**, troparul Învierii, glasul de rând, Slavă..., al sfinților, Și acum..., al Născătoarei de Dumnezeu – al Învierii, pe glasul troparului sfinților (sau, de este Litie, de două ori troparul sfinților, apoi troparul Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 5-lea: **Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te...**).

Duminică dimineața, la Utrenie: după **Dumnezeu este Domnul...**, troparele cum s-au zis seara la Vecernie, repetând pe cel dintâi. Sedelnele Învierii ale glasului de rând, din **Octoih**, Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile Sfinților Trei Ierarhi (din **Psaltire** sau din **Catavasier**). Binecuvântările Învierii, ectenia mică, Ipacoi al Învierii al glasului de rând, Sedelnele sfinților din **Minei** (toate la rând, punând la sfârșit sedelna Născătoarei de Dumnezeu de după Polieleu), Antifoanele glasului de rând, Prochimenul și Evanghelia de rând ale Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, Slavă..., **Ușile pocăinței...** și celelalte, din **Triod**.

La Canoane: Canonul Învierii glasului de rând (pe patru), al Născătoarei (pe doi), al **Triodului** (pe patru) și al sfinților (pe patru). Catavasiile Întâmpinării Domnului. După Cântarea a 3-a, Condacul, Icosul și Sedelnele Sfinților, Și acum... Sedelna **Triodului**; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul din **Triod**, Sinaxarul Sfinților din **Minei**, apoi din **Triod**; la Cântarea a 9-a, **Mărește, suflete al meu...** și: **Ceea ce ești mai cinstită...**, ectenia mică, **Sfânt este Domnul...** Luminânda de rând a Învierii, Slavă..., a Sfinților, Și acum..., din **Triod** (cea dintâi).

La Laude se cântă opt stihiri: patru din **Octoih** și patru din **Minei** (cu tot cu stihira de la Slavă). Slavă..., din **Triod**, Și acum..., **Prea-binecuvântată ești, Născătoare de Dumnezeu...**, Doxologia mare, troparul Învierii, ecteniile și apolisul.

La Liturghie: La Fericiri se pun patru stihiri ale Învierii glasului de rând, patru de la Cântarea a 3-a a Canonului din **Triod** și patru de la Cântarea a 6-a a Canonului sfinților din **Minei**. După Vohodul cu Evanghelia, Troparul Învierii și al Sfinților, apoi condacul Învierii, Slavă... al Sfinților Și acum..., Condacul **Triodului**. Apostolul și Evanghelia întâi ale duminicii, apoi ale Sfinților.

b) **Când sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi cade într-una din zilele de rând din săptămâna Vameșului și a Fariseului** (Sfintele Paști între 4-9 aprilie), slujba lor se face întreagă din **Minei**, fără nici o schimbare; iar la Liturghie se citesc întâi Apostolul și Evanghelia zilei **Triodului** și apoi ale Sfinților.

II. Praznicul Întâmpinării Domnului (2 februarie)

Are o zi de înainte-prăznuire (1 februarie) și o săptămână de după-prăznuire, «Odovania» sau încheierea serbării praznicului fiind la 9 februarie.

1. Înainte-prăznuirea Întâmpinării Domnului (1 februarie)

Poate cădea în timpul **Triodului** numai în anii când Sfintele Paști cad între 4 și 12 aprilie; ea variază între **Duminica Vameșului și a Fariseului** (Sfintele Paști la 12 aprilie) și **luni din săptămâna a doua din Triod sau săptămâna Fiului risipitor** (Sfintele Paști la 4 aprilie).

a) **Când înainte-prăznuirea Întâmpinării (1 februarie) cade în Duminica Vameșului și a Fariseului sau în cea a Fiului risipitor**, atunci slujba Sfântului Trifon (care se pomeneste la 1 februarie) se lasă, punându-se la **Pavecerniță** (sau când va voi cel mai mare) și se cântă numai slujba înainte-prăznuirii, din **Minei**, împreună cu cea a duminicii, din **Octoih** și din **Triod**, precum urmează:

La Vecernia mică se pune doar slujba din **Octoih**.

La Vecernia mare, la **Doamne, strigat-am...**, se pun stihirile Învierii pe patru, ale **Triodului** pe trei și ale înainte-prăznuirii pe trei. **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, a **Născătoarei de Dumnezeu** glasului de rând din **Octoih** (Dogmatica).

La Litie cântăm o stihiră idiomelă a înainte-prăznuirii din **Minei** (care este la **Și acum...** de la **Doamne strigat-am...**), **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii, cea de la **Stihoavna Utreniei**.

La **Stihoavnă** se pun stihirile Învierii, **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii de la **Stihoavna Vecerniei**.

La binecuvântarea pâinilor se cântă troparul: **Născătoare de Dumnezeu...** (de două

ori) și al înainte-prăznuirii (o dată); **Fie numele Domnului...** (de trei ori), citirea Psalmului 33 și **Bogații au sărăcit...**

Iar unde nu se face priveghere, după **Acum slobozește...**, troparul Învierii, **Slavă...** **Și acum...**, troparul înainte-prăznuirii.

La Pavecerniță după **Tatăl nostru...** se zice Condacul înainte-prăznuirii, **Slavă...** **Și acum...**, al **Triodului**.

La Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Învierii (de două ori), **Slavă...** **Și acum...**, al înainte-prăznuirii, apoi celelalte ale duminicii, până la Canoane. Canonul Învierii cu irmosul pe patru, al Născătoarei de Dumnezeu pe doi, al înainte-prăznuirii pe patru și al **Triodului** pe patru. Catavasiile praznicului. După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul înainte-prăznuirii și Sedealna **Triodului**, **Slavă...** **Și acum...**, a înainte-prăznuirii. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul **Triodului**. Sinaxarul din **Minei**, apoi din **Triod**. La Cântarea a 9-a se cântă: **Ceea ce ești mai cinstită...** Luminânda Învierii, **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii.

La Laude se cântă cinci stihiri ale Învierii și trei din **Triod** cu stihurile lor. **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...**, Doxologia mare, troparul Învierii, ecteniile și apolisul. Apoi **Slavă...** **Și acum...**, stihira Evangheliei. Ceasul întâi, în pridvor.

La Ceasuri, troparul Învierii, **Slavă...**, al înainte-prăznuirii, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu de la ceasuri. După **Sfinte Dumnezeule...**, Condacul înainte-prăznuirii și cel al **Triodului**, schimbându-le.

La Liturghie, Fericirile glasului de rând pe 12: patru din **Octoih**, patru din Canonul **Triodului**, de la Cântarea a 3-a, și patru ale înainte-prăznuirii, de la Cântarea a 6-a a Canonului. După **Vohodul** cu Evanghelia, troparul Învierii și al înainte-prăznuirii, **Slavă...**, **Condacul Triodului**, **Și acum...**, al înainte-prăznuirii, Apostolul și Evanghelia duminicii.

b) **Când înainte-prăznuirea Întâmpinării cade într-una din zilele de rând din săptămâna de după Duminica Vameșului și a Fariseului, ori luni după Duminica Fiului risipitor**, atunci slujba se cântă toată de la **Minei** (a înainte-prăznuirii și a Sfântului Trifon), adăugând, la Liturghie, și Apostolul și Evanghelia zilei.

2. Însăși ziua Praznicului Întâmpinării Domnului (2 februarie)

Intră în perioada Triodului numai în anii când Sfintele Paști se serbează între 4 și 13 aprilie; ea poate cădea între Duminica Vameșului și a Fariseului (când Sfintele Paști cad la 13 aprilie) și marțea săptămânii de după Duminica Fiului risipitor (Sfintele Paști la 4 aprilie).

a) Dacă va cădea Praznicul Întâmpinării Domnului în Duminica Vameșului și a Fariseului, sau a Fiului risipitor, slujba praznicului se cântă cu a Duminicii, din Triod, astfel:

Sâmbătă la Vecernia mică se pun patru stihiri ale Învierii glasului de rând, **Slavă..., Și acum...,** a praznicului. La Stihioavnă, o stihiră a Învierii și trei ale praznicului, de la Stihioavna Vecerniei celei mari, cu stihurile lor, **Slavă... Și acum...,** a praznicului (Slava de la Litia praznicului); troparul Învierii, **Slavă... Și acum...,** al praznicului.

La Vecernia mare, după psalmul începător și ectenia mare se cântă **Fericit bărbatul... La Doamne, strigat-am...** se pun trei stihiri ale Învierii glasului de rând, trei din Triod și patru ale praznicului, **Slavă..., a Triodului, Și acum...,** a praznicului. După Vohod, cele trei Paremii ale praznicului.

La Litie, stihurile praznicului apoi ultimele două stihiri de la Laudele **Triodului**, cu stihira de la Slavă, apoi **Slavă..., a Litiei Triodului, Și acum...,** a praznicului.

La Stihioavnă, stihurile Învierii, **Slavă..., a Triodului, Și acum...,** a praznicului.

La binecuvântarea pâinilor, troparul praznicului, de trei ori.

Iar dacă nu se face Priveghere, după **Acum slobozește..., Sfinte Dumnezeule...** și celelalte, troparul Învierii, **Slavă... Și acum...,** al praznicului și otpustul.

La Pavecerniță, după Sfinte Dumnezeule..., Condacul **Triodului, Slavă... Și acum...,** al praznicului.

Miezonoptica Duminicii, cu Canonul Sfintei Treimi.

La Utrenie, după Dumnezeu este Domnul..., troparul Învierii de două ori, **Slavă... Și acum...,** al praznicului. După Catisme, Sedelnele Învierii și citire din tâlcuirea Evangheliei duminicii. Polieleul praznicului. De este Duminica Fiului risipitor, se cântă și Polieleul **Triodului: La râul Babilonului...** Apoi Mărimurile praznicului (din Psaltire sau din Catavasier), Binecuvântările Învierii, ectenia

mică, Ipacoi al Învierii, apoi Sedelnele praznicului, toate la rând, câte o dată. Antifoanele glasului de rând, Prochimenul praznicului **Toată suflarea...** Evanghelia praznicului dintre ușile împărătești, **Învierea lui Hristos...** și se scoate Evanghelia spre închinare; Psalmul 50 și stihira praznicului.

La Canoane: Canonul Învierii cu Irmosul pe patru, al **Triodului** pe patru și al praznicului pe șase. Catavasiile praznicului. După Cântarea a 3-a, Condacul, Icosul și Sedealna **Triodului; Slavă... Și acum...,** a praznicului. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul praznicului și se citește Sinaxarul din Minei apoi cel din Triod. La Cântarea a 9-a, se cântă **Ceea ce ești mai cinstită...,** apoi cântarea a noua a praznicului (sau **Nu pricep, Curată...,** glasul al 3-lea). Luminânda Învierii, **Slavă..., a Triodului, Și acum...,** a praznicului.

La Laude, patru stihiri ale Învierii și patru ale praznicului, cu stihurile praznicului; **Slavă..., a praznicului Și acum..., Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare, troparul Învierii, ecteniile și obișnuitul apolis.

În mănăstiri se face ieșire în pridvor, **Slavă... Și acum...,** stihira Evangheliei și Ceasul întâi.

La Ceasuri, troparul Învierii, **Slavă..., al praznicului, Și acum...,** al Născătoarei de Dumnezeu de la ceasuri. După **Tatăl nostru...** se zice Condacul praznicului și al **Triodului**, schimbându-le.

La Liturghie, la Fericiri punem stihurile pe 12: patru stihiri ale Învierii, de la glasul de rând, apoi patru stihiri de la Cântarea a 3-a a Canonului din Triod și patru de la Cântarea a 6-a a Canonului din Minei. La Vohod, stihul praznicului: **Cunoscută a făcut Domnul mântuirea Sa...** (caută în Minei sau în Liturghier). După aceasta, troparul Învierii și al praznicului, **Slavă..., Condacul Triodului, Și acum...,** al praznicului, Apostolul și Evanghelia, mai întâi ale duminicii și apoi ale praznicului. Axionul praznicului.

b) Când Praznicul Întâmpinării Domnului cade într-una din zilele de rând din săptămâna întâi a Triodului ori luni și marți din săptămâna următoare, slujba praznicului se cântă toată numai din Minei; numai sâmbăta adăugăm, la Liturghie, și Apostolul și Evanghelia zilei **Triodului**, iar dacă voim, și în celelalte zile.

3. Despre după-prăznuirea praznicului

În cele șase zile dintre data praznicului și odovania lui, cât durează după-prăznuirea sărbătorii (3–8 februarie), la slujba sfinților pomeniți în fiecare din ele sunt adăugate în Minei stihiri deosebite ale după-prăznuirii, atât la Vecernie (la "Doamne, strigat-am..." și la Stihovă), cât și la Utrenie (la Sedelne, la Svetilne și la Stihovă). Se cântă, de asemenea, în fiecare zi din acest interval de timp, troparul, Condacul și Canonul praznicului (din însăși ziua serbării), iar duminica și la Sfinții cu doxologie mare se cântă Catavasiile praznicului.

a) Când în perioada după-prăznuirii (3–8 februarie) cade vreuna dintre primele trei duminici ale Triodului (Duminica Vameșului și a Fariseului, Duminica Fiului risipitor sau Duminica înfricoșătoarei Judecăți), atunci slujba sfântului din Minei se pune la Pavcerniță (sau cum va hotărî cel mai mare), iar slujba după-prăznuirii din ziua respectivă de la Minei se cântă împreună cu cea a duminicii, din Octoih și Triod, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică, se pune doar slujba Învierii din Octoih.

La Vecernia mare, după Psalmul 103 și ectenia mare, se cântă **Fericit bărbatul...** La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: în Duminica Vameșului și în cea a Fiului risipitor: patru ale Învierii glasului de rând, din **Octoih**, trei ale duminicii, din **Triod**, și trei ale după-prăznuirii, din **Minei**. Iar în Duminica Înfricoșătoarei Judecăți se pun: trei al Învierii, patru ale **Triodului** și trei ale praznicului. **Slavă...**, a duminicii din **Triod**, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, Dogmatica glasului de rând, din **Octoih**.

Dacă se face Litie, după ecfonisul **Fie stăpânirea împărăției Tale binecuvântată...**, se cântă idiomela după-prăznuirii praznicului, (cea de la **Și acum...**, de la **Doamne strigat-am...**) din **Minei**, **Slavă...** a Litiei duminicii din **Triod**, **Și acum...** a după-prăznuirii de la Stihovăna Utreniei, din **Minei**.

La Stihovăna se cântă stihirile Învierii glasului de rând, din **Octoih**, **Slavă...**, a duminicii, din **Triod**, **Și acum...**, a după-prăznuirii, din **Minei**.

La tropare, de este Litie, **Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te...** (de două ori) și troparul praznicului (o dată). **Fie numele Domnului binecuvântat...** (de trei ori), Psalmul 33 (sau numai **Bogații au săracit...**) și celelalte.

Iar dacă nu este binecuvântare de artose, troparul Învierii glasului de rând, **Slavă... Și acum...**, al praznicului și otpustul Vecerniei.

La Pavcerniță punem Condacul Triodului, **Slavă... Și acum...** al praznicului

La Utrenie, după cei șase psalmi și ectenia mare, la **Dumnezeu este Domnul...** troparul Învierii (de două ori), **Slavă... Și acum...**, al praznicului. După citirea catismelor, se cântă Sedelnele Învierii din Octoih; în Duminica Fiului risipitor se cântă Polieleul (**Robii Domnului... și Mărturisiți-vă Domnului...**), adăugând și pe al **Triodului**: **La râul Babilonului...** Apoi îndată Binecuvântările Învierii (**Soborul îngeresc...**), ectenia mică, Ipacoi al Învierii, Antifoanele și Prochimenul glasului de rând, Evanghelia de rând a Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Ușile pocăinței...** și celelalte ale duminicii, din **Triod**.

La Canoane: Canonul Învierii glasului de rând, din **Octoih**, cu irmosul pe patru, al Născătoarei de Dumnezeu tot de acolo, pe doi, al duminicii din **Triod**, pe patru, și al praznicului, din **Minei**, pe patru. În Duminica Lăsăturii sec de carne se pun canoanele astfel: al Învierii pe patru, al **Triodului** pe șase și al Praznicului pe patru. Catavasiile Praznicului. După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul praznicului, Sedealna din **Triod** și cea a după-prăznuirii din **Minei**. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul din **Triod**, cu Sinaxarul din **Minei** și din **Triod**. La Cântarea a 9-a se cântă **Ceea ce ești mai cinstită...** După ectenia mică, **Sfânt este Domnul Dumnezeu nostru...** și Luminânda de rând a Învierii, **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, a după-prăznuirii, din **Minei**.

La Laude se cântă stihirile după rânduiala **Triodului**. **Slavă...**, a duminicii din **Triod**, **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare, troparul Învierii, ecteniile și otpustul.

Iar dacă se face ieșire în pridvorul bisericii (în mănăstiri) se cântă **Slavă... Și acum...**, stihira de rând a Evangheliei (Voscreasna), care nu s-a cântat la Laude.

La Ceasuri, troparul Învierii glasului de rând, **Slavă...**, al praznicului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu de la Ceasuri (în **Ceaslov**). După **Tatăl nostru...**, Condacul **Triodului** și al praznicului schimbându-le (unul la Ceasul întâi, celălalt la Ceasul al treilea, și așa mai departe).

La Liturghie, la Fericiri se cântă douăsprezece stihiri: patru ale Învierii, patru din Cântarea a 3-a a Canonului duminicii din **Triod** și patru din Cântarea de rând a Canonului praznicului. După vohodul cu Evanghelia: troparul Învierii și al praznicului, **Slavă...**, Condacul din **Triod**, **Și acum...**, al praznicului. Apostolul, Evanghelia și Chinonicul duminicii **Triodului**. Axionul praznicului.

b) Când toate cele șase zile ale după-prăznuirii Praznicului Întâmpinării (3-8 februarie) cad în zilele de rând ale primelor două săptămâni din **Triod**, adică de luni după **Duminica Vameșului până vineri** (inclusiv) după **Duminica Fiului risipitor**, atunci se cântă toată slujba numai din **Minei** (a după-prăznuirii împreună cu a sfinților din zilele respective), deoarece zilele de rând nu au slujbă în **Triod** până la **Sâmbăta lăsatului sec de carne** (**Sâmbăta morților**).

c) Dacă **Sâmbăta morților** cade în perioada după-prăznuirii praznicului (între 3 și 8 februarie), în acea zi slujba de la **Minei** nu se pune și se cântă numai cea a **Sâmbetei**, din **Triod**.

4. Despre Odovania Praznicului Întâmpinării Domnului.

În cea din urmă zi a după-prăznuirii Întâmpinării (9 februarie) se face "**Odo-vania**", adică încheierea sau sfârșitul sărbătoririi praznicului, punându-se slujba a însăși zilei praznicului (2 februarie), cu unele scăderi. Ziua Odovaniai praznicului Întâmpinării intră în perioada **Triodului** numai în anii când **Sfintele Paști** se serbează între 4 și 20 aprilie, mutându-se de la **Duminica Vameșului** și a **Fariseului** (în anii cu **Sfintele Paști** la 20 aprilie) până marți în săptămâna brânzei (**Sfintele Paști** la 4 aprilie).

a) Când însă Praznicul Întâmpinării cade în **Duminica Fiului risipitor** sau **Luni ori Marți** în săptămâna ce urmează (în anii când

Sfintele Paști cad la 4, 5 sau 6 aprilie), atunci odovania praznicului se face în **Vinerea aceleiași săptămâni** (săptămâna a doua din **Triod**, sau a lăsatului sec de carne), după cum se va arăta mai departe, la pgf. c.

b) Când Odovania praznicului va cădea în **Duminica Vameșului** sau în cea a **Fiului risipitor**, slujba **Sfântului Nichifor** de la 9 februarie se pune la **Pavecerniță** și se cântă numai slujba Învierii din **Octoih** și a duminicii din **Triod**, împreună cu cea a praznicului, din **Minei** (2 februarie), precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică (în mănăstiri), la **Doamne, strigat-am...**, se cântă, ca de obicei, patru stihiri ale Învierii glasului de rând. **Slavă... Și acum...**, a praznicului. La **Stihoavnă**, o stihiră a Învierii și ale praznicului (cele de la **Stihoavna Vecerniei celei mari**). **Slavă... Și acum...**, a praznicului. După **Acum slobozește...**, rugăciunile începătoare și **Tatăl nostru...**, troparul Învierii glasului de rând. **Slavă... Și acum...**, al praznicului, ectenia întreită și otpustul mic.

La Vecernia mare, după psalmul de seară și ectenia mare, se cântă **Fericit bărbatul...** **La Doamne, strigat-am...** se cântă zece stihiri: trei ale Învierii din **Octoih**, trei ale Duminicii din **Triod** și patru ale praznicului din **Minei** (cu cea de la **Slavă...**). **Slavă...**, a **Triodului**. **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, Dogmatica glasului de rând.

Dacă se face și Litie, se cântă stihirile Litiei praznicului și ale **Triodului** cele de la **Laudă**. **Slavă...**, a **Triodului** (de la Litie), **Și acum...**, a praznicului.

La **Stihoavnă**, stihirile Învierii, **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, a praznicului. La **tropare**, dacă se face binecuvântarea pâinilor, troparul **Născătoare de Dumnezeu, Fecioară bucură-te...** (de două ori) și al praznicului (o dată). Dacă nu s-a făcut Litie, troparul Învierii, **Slavă... Și acum...**, troparul praznicului.

La Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Învierii (de două ori), **Slavă... Și acum...** al praznicului (o dată). După **Catisme**, **Sedelnele** Învierii. În **Duminica Fiului risipitor** se cântă și **Polieleul La râu Babilonului...** Apoi **Binecuvântările** Învierii, ectenie și **Ipacoi** al Învierii, **Antifoanele** și **Prochimenul** glasului de rând, **Evanghelia** de rând

a Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Ușile pocăinței...** și celelalte din **Triod**.

La Canoane: Canonul Învierii cu irmosul pe patru, al **Triodului** pe patru și al praznicului pe șase. Catavasiile praznicului: după Cântarea a 3-a, Condacul, Icosul și Sedealna **Triodului, Slavă... Și acum...**, a praznicului. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul praznicului, Sinaxarul din **Minei** și din **Triod**. La Cântarea a 9-a, **Ceea ce ești mai cinstită...** Luminânda Învierii, **Slavă...**, a **Triodului, Și acum...**, a praznicului.

La Laude se cântă opt stihiri: patru ale Învierii și patru ale praznicului (cu cea de la **Slavă...**). **Slavă...**, a **Triodului, Și acum...**, Preabinecuvântată ești..., Doxologia mare, troparul Învierii, ecteniile și otpustul.

În mănăstiri, ieșire în pridvorul bisericii, **Slavă... Și acum...**, stihira de rând a Evangheliei (Voscreasna). Și se citește Ceasul întâi.

La Ceasuri, troparul Învierii, **Slavă...**, al praznicului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, de la Ceasuri. După **Tatăl nostru...** se zic, pe rând, Condacul **Triodului** (la unul din Ceasuri) și al praznicului (la alt Ceas).

La Liturghie, la Fericiri se cântă 12 stihiri: patru ale Învierii, din **Octoih**, patru din Cântarea a 3-a a Canonului de la **Triod** și patru din Cântarea a 9-a a Canonului praznicului. După Vohodul cu Evanghelia se pun: troparul Învierii și al praznicului, **Slavă...**, Condacul **Triodului, Și acum...**, al praznicului. Apostolul și Evanghelia duminicii, Axionul praznicului, Chinonicul duminicii și al praznicului.

c) Dacă se va întâmpla Odovania Întâmpinării Domnului în oricare din zilele de rând de Luni săptămâna întâi până Vineri în săptămâna a doua a Triodului, atunci slujba sfinților din zilele respective, de la **Minei**, se pune la **Pavecerniță** (sau când va voi cel mai mare), și se cântă numai slujba praznicului (2 februarie). Iar dacă 9 februarie este vineri în săptămâna lăsatului sec de carne (a doua a **Triodului**), atunci odovania se face joi, pe 8 februarie, deoarece vineri, pe 9 februarie, se cântă slujba Sfântului Haralambie.

La Vecernie, după Psalmul 103, ectenia mare, catisma de rând (cîtită) și ectenia mică. La

Doamne, strigat-am..., se cântă 6 stihiri ale praznicului (din însăși ziua praznicului), **Slavă...**, **Și acum...**, a praznicului (iar de este Vineri seara în prima săptămână din **Triod**, se cântă **Slavă...**, a praznicului, **Și acum...**, Dogmatica glasului de rând). Apoi îndată **Lumină lină...** (vohod nu se face), prochimenu zilei (Paremiile nu se citesc), **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia: **Să plinim rugăciunile noastre cele de seară...** și celelalte.

La Stihoavnă se cântă stihirile praznicului cu stihurile lor, **Slavă... Și acum...**, a praznicului. După **Acum slobozește...**, **Sfinte Dumnezeule...** și celelalte, troparul praznicului. Apoi ectenia: **Miluiește-ne pre noi, Dumnezeule...**, și otpustul.

La Pavecerniță, după **Sfinte Dumnezeule...**, Condacul praznicului.

Miezonoptica după **Ceaslov**, cu catisma și troparele obișnuite.

La Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparul praznicului de trei ori. După Catismele de rând, Sedelnele praznicului și Psalmul 50. Canonul praznicului cu irmosul pe doisprezece (irmoasele de câte două ori). Catavasiile praznicului. După Cântarea a 3-a, Sedealna Praznicului de două ori; după Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul praznicului și Sinaxarul. La Cântarea a 9-a, se cântă Mărimurile praznicului (ca în însăși ziua praznicului). Luminânda praznicului de două ori. La Laude se cântă patru stihiri ale praznicului, **Slavă... Și acum...**, a praznicului. Doxologia mare. După **Sfinte Dumnezeule...**, troparul praznicului o dată, apoi ecteniile și otpustul.

La Ceasuri, troparul și condacul praznicului.

La Liturghie, se cântă la Fericiri opt stihiri din Cântarea a 9-a a Canonului (cu irmosul). După Vohodul cu Evanghelia, troparul praznicului, **Slavă... Și acum...**, Condacul praznicului, Apostolul și Evanghelia zilei. Axionul, Chinonicul și otpustul praznicului.

d) Dacă va cădea sfârșitul prăznirii Întâmpinării în Sâmbăta lăsatului sec de carne, adică Sâmbăta morților sau «a moșilor de iarnă» sau în Duminica lăsatului sec de carne (în anii în care Sfintele Paști se serbează la 6 sau la 7 aprilie, iar Întâmpinarea

în Sâmbăta primă din **Triod** sau în Duminica Fiului risipitor), atunci în Sâmbăta morților și în duminica următoare se cântă numai slujba din **Triod** (vezi **Tipicul mare**, Iași, 1816, fața 258 jos și 268 jos; **Triodul**, la cap. resp. din «Capetele lui Marcu» și **Tipicul bisericesc**, ed. Cernica, 1925, p. 126, regula a 2-a), iar slujba odovaniai praznicului se face vineri în săptămâna a doua din **Triod**, după cum s-a arătat aici, la paragraful c.

e) Dacă va cădea ziua de 9 februarie luni sau marți în săptămâna a treia a **Triodului** sau "săptămâna brânzei" (Sfintele Paști la 5 sau 4 aprilie, iar praznicul Întâmpinării luni sau marți din săptămâna a doua a **Triodului**), atunci praznicul se odovăiește vineri, în săptămâna a doua a **Triodului**, după regula de la paragraful c.

III. Sărbătoarea Sfântului Haralambie (10 februarie)

Se prăznuiește la unele biserici mănăstirești și parohiale care o au ca hram sau în care se află moaștele Sfântului și intră în perioada **Triodului** în anii în care Sfintele Paști se serbează între 4 și 21 aprilie; ea poate să cadă între Duminica Vameșului și a Fariseului (când Sfintele Paști se serbează la 21 aprilie) și miercuria săptămânii a treia din **Triod** sau săptămâna brânzei (când Sfintele Paști se serbează la 4 aprilie). Pentru felul cum se cântă slujba sfântului cu cea din **Triod** să se vadă, mai departe, regulile pentru sărbătoarea Aflării Capului Sfântului Ioan Botezătorul (24 februarie), din cap. IV, și anume:

a) Dacă va cădea Sfântul Haralambie în Duminica Vameșului și a Fariseului, ori în cea a Fiului risipitor, ori în cea a Lăsatului sec de carne (a Înfricoșătoarei Judecăți), slujba lui, din **Minei**, se cântă cu cea a duminicii din **Octoih** și din **Triod**, cum se arată la cap. IV, pgf. a.

b) Dacă va cădea Sfântul Haralambie în vreuna din zilele de rând, începând de Luni după Duminica Vameșului și a Fariseului și până vineri după Duminica Fiului risipitor,

slujba sfântului se cântă întreagă și neschimbată din **Minei**, adăugând doar, la Liturghie, și Apostolul și Evanghelia zilei **Triodului**, înainte de cele ale Sfântului.

c) Dacă va cădea Sfântul Haralambie în Sâmbăta lăsatului sec de carne (Sâmbăta morților sau «a moșilor de iarnă»), toată slujba sfântului se cântă vineri în acea săptămână, așa cum este în **Minei**, iar Sâmbăta se face numai slujba din **Triod**. În acest caz Odovania Întâmpinării se face joi, pe 8 februarie, iar slujbele sfinților din 8 și 9 februarie se cântă la Pavcerniță. Iar dacă va fi hramul, se cântă sâmbăta slujba Sfântului, iar pomenirea morților se face în joia ori sâmbăta dinainte, sau când va hotărî cel mai mare.

d) Dacă va cădea Sfântul Haralambie Luni ori Marți, în săptămâna brânzei, slujba sfântului se cântă cu cea a zilei din **Triod**, precum se arată la cap. IV, pgf. d.

e) Dacă va cădea Sfântul Haralambie Miercuri în săptămâna brânzei, slujba sfântului se cântă Marți în acea săptămână cum se arată la cap. IV, pgf. d. Iar dacă va fi hramul Sfântului Haralambie sau se vor cinsti moaștele lui, atunci slujba i se săvârșește în Miercuria brânzei (potrivit **Tipicului Mare**, Iași, 1816, capitolul XXVIII pentru hramuri; **Tipic bisericesc**, Cernica, 1918, p. 170), precum urmează:

Marți seara, la Vecernia mică, punem slujba din **Minei**, dar cântăm Stihovna **Triodului** (stihira zilei de două ori și martirica), apoi Slavă... a Sfântului, Și acum... tot din **Minei**. Troparul Sfântului și al Născătoarei de Dumnezeu, pe glasul troparului Sfântului.

La Vecernia Mare se pune toată slujba din **Minei**. Dacă nu s-a făcut Vecernie mică, atunci samoglasnica **Triodului** (de la Vecernie) o punem la Stihovna, la Și acum..., în locul stihirii Născătoarei de Dumnezeu.

Utrenia se săvârșește toată după rânduiala din **Minei**, doar la Laude adăugând, ca a patra stihiră, samoglasnica zilei din **Triod** (așezată în **Triod** la stihovna Utreniei). Cântăm doxologia mare.

La Ceasuri: se fac la fiecare Ceas câte trei metanii mari cu rugăciunea Sfântului Efrem

Sirul. **La Ceesul al șaselea se adaugă și Troparul prorociei, precum și Prorocia din Triod.**

Se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, la vremea obișnuită (în mănăstiri, după Ceesul al șaselea; la parohii, după Utrenie).

Canonul și Tricântarea **Triodului** se citesc la Pavcerniță, în joia aceleiași săptămâni.

Se cuvine a ști că așa se săvârșește slujba oricărui Sfânt, dacă va fi hram, în Miercurea sau Vinerea din Săptămâna brânzei, după rânduiala tipiconală a tuturor Bisericii Ortodoxe surori.

IV. Sărbătoarea Aflării întâi și a doua a Capului Sfântului Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Domnului (24 februarie)

De asemenea, se prăznuiește la unele biserici mănăstirești și de enorie unde este acest hram. Intră în perioada Triodului în anii când Sfintele Paști se serbează între 4 aprilie și 5 mai; ea poate cădea între Duminica Vameșului și a Fariseului (în anii când Sfintele Paști se serbează la 5 mai) și miercuri în săptămâna a doua din Postul Mare (în anii când Sfintele Paști se serbează la 4 aprilie).

a) Dacă va cădea Aflarea cinstului Cap al Sfântului Ioan Botezătorul în Duminica Vameșului și a Fariseului, în Duminica Fiului risipitor, în Duminica Lăsăturii sec de carne sau în cea a Lăsăturii sec de brânză, atunci slujba sfântului, din Minei, se cântă cu cea a duminicii din Octoih și Triod, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică, se pun patru stihiri ale Învierii de la glasul de rând, **Slavă... Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, a glasului. La Stihovăna, o stihiră a Învierii și cele de la Stihovăna Înaintemergătorului **Slavă...** cea de la Stihovăna Utreniei, **Și acum...**, tot de acolo. Troparul Învierii, **Slavă...** al Sfântului, **Și acum...** al Născătoarei – Învierii pe glasul troparului Sfântului.

La Vecernia mare, după Psalmul 103 și ectenia mare se cântă **Fericit bărbatul...** La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: patru ale Învierii glasului de rând, trei din

Triod și trei ale Înaintemergătorului (în Duminica lăsăturii sec de carne și în Duminica lăsăturii sec de brânză se pun trei stihiri ale Învierii, patru ale **Triodului** și trei din **Minei**). **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu a glasului (Dogmatica). Vohod cu cădelnița, Prochimenul zilei și paremiile din **Minei**.

La Litie, stihira hramului și două stihiri ale Laudelor din Triod, **Slavă...** a Înaintemergătorului, cea de la **Doamne strigat-am...**, care nu s-a cântat, **Și acum...**, a **Triodului** (cea de la Slavă).

La Stihovăna, stihirile Învierii, **Slavă...**, a Înaintemergătorului, glasul al 2-lea: **Preacinstul vas...**, **Și acum...**, a **Triodului** (cea de la Slavă)..

La binecuvântarea pâinilor, troparul: **Născătoare de Dumnezeu, Fecioară...** de trei ori, și celelalte ale Litiei, după obicei.

Iar unde nu se face Litie, se cântă troparul Învierii glasului de rând, **Slavă...**, al Sfântului Ioan Botezătorul, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 4-lea (**Taina cea din veac ascunsă**).

La Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...** troparul Învierii (de două ori), **Slavă...**, al Înaintemergătorului, **Și acum...**, al Născătoarei-Învierii, glasul al 4-lea. După Catisme, Sedelnele Învierii. Apoi Polieleul: **Robii Domnului...** și **Mărturisiți-vă Domnului...**, la care, în Duminica Fiului risipitor și în cea a Lăsăturii sec de brânză, se adaugă și: **La râul Babilonului...** După aceea se cântă Mărimurile Înaintemergătorului; apoi Binecuvântările Învierii (**Soborul îngeresc...**), ectenie mică, Ipacoi, Sedelnele Înaintemergătorului, **Slavă...**, Sedealna cea după Polieleu, **Și acum...**, a Născătoarei. Antifoanele și Prochimenul glasului de rând. Evanghelia de rând a Învierii, **Învieria lui Hristos...** și celelalte ale duminicii, din **Triod**.

La Canoane: în Duminica Lăsăturii sec de carne Canonul Învierii cu irmosul pe patru, cel de la **Triod** pe șase și al Înaintemergătorului pe patru. În celelalte trei duminici: Canonul Învierii cu irmosul pe patru, al Născătoarei de Dumnezeu pe doi, cel de la **Triod** pe patru și al Înaintemergătorului pe patru.

Catavasiile: în Duminica Vameșului și a Fariseului: **Deschide-voi gura mea...**; în

Duminica Fiului risipitor, în cea a Lăsăturii sec de carne și în cea a Lăsăturii sec de brânză, Catavasiile **Triodului**. După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul Înaintemergătorului și Sedealna lui de două ori. **Slavă..., Și acum..., a Triodului**; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul **Triodului**, Sinaxarul din **Minei**, apoi din **Triod**. La Cântarea a 9-a, se cântă **Ceea ce ești mai cinstită...** După ectenia mică, Luminândă Învierii, **Slavă..., a Înaintemergătorului. Și acum..., a Triodului** (cea dintâi).

La Laude, patru stihiri ale Învierii și patru ale sfântului (cu cea de la **Slavă**), cu stihurile din **Minei**, (de la stihoavna Vecerniei), **Slavă..., a Triodului, Și acum..., Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare. După **Sfinte Dumnezeule...**, troparul Învierii, ecteniile și apolisul. În mănăstiri, dacă se face ieșire în pridvor, se cântă **Slavă... Și acum...** cu stihira de rând a Evangheliei, apoi se citește Ceasul întâi.

La Ceasuri, troparul Învierii, **Slavă..., al Înaintemergătorului, Și acum..., al Născătoarei de Dumnezeu de la ceasuri**. După **Tatăl nostru...**, Condacul **Triodului** și al Înaintemergătorului, schimbându-le.

La Liturghie, la Fericiri se cântă 12 stihiri: patru ale Învierii glasului de rând, patru din **Triod**, de la Cântarea a 3-a a Canonului și patru din Cântarea a 6-a a Canonului de la **Minei**. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Învierii și al Înaintemergătorului, **Slavă...** Condacul sfântului, **Și acum...**, Condacul **Triodului**, Apostolul și Evanghelia, întâi ale duminicii, apoi ale Înaintemergătorului.

b) Dacă va cădea sărbătoarea Aflării cinstitului Cap al Sfântului Ioan Botezătorul în oricare din zilele de rând de luni după Duminica Vameșului până vineri după Duminica Fiului risipitor, slujba sfântului se cântă întreagă cum este în **Minei**, fără schimbare, punând doar, la Liturghie, și Apostolul și Evanghelia zilei **Triodului**, înainte de cele ale Sfântului.

c) Dacă va cădea Aflarea cinstitului Cap al Sfântului Ioan Botezătorul în Sâmbăta lăsăturii sec de carne (Sâmbăta morților), toată slujba sfântului se cântă vineri în săptămâna lăsăturii sec de carne, neschimbată, iar sâmbăta se cântă numai slujba din **Triod**. Iar slujba din 23 februarie se citește la Pavecerniță.

d) Dacă va cădea Aflarea cinstitului Cap al Sfântului Ioan Botezătorul Luni sau Marți în săptămâna brânzei, slujba sfântului se cântă cu cea a zilei, din **Triod**, precum urmează:

Duminică seara, la Vecernie, după psalmul de seară și ectenia mare, se cântă **Fericit bărbatul...**, iar în celelalte zile ale săptămânii brânzei, se citește Catisma de rând. **La Doamne, strigat-am...**, se cântă șase stihiri ale Înaintemergătorului, **Slavă..., tot a lui, Și acum..., a Născătoarei-Învierii**, același glas (Dogmatica). Vohod cu cădelnița, prochimenu zilei și Paremiile Înaintemergătorului.

Dacă va fi binecuvântarea pâinilor, atunci la Litie cântăm stihurile de la Stihoavna Vecerniei din **Minei**, fără stihuri, apoi **Slavă...** de la Stihoavna Utreniei din **Minei, Și acum...**, tot de acolo. La Stihoavnă, stihira idiomelă (Samoglasnica) a **Triodului** de două ori și stihira mucenicilor (martirica) tot de acolo. **Slavă..., a Înaintemergătorului**, glasul al 2-lea, **Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu din Minei**. Troparul Înaintemergătorului, **Slavă... Și acum...**, al Născătoarei-Învierii, glasul al 4-lea. Iar dacă va fi Litie, se cântă troparul Sfântului (de două ori) și **Născătoare de Dumnezeu Fecioară...** (o dată).

La Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Înaintemergătorului de două ori, **Slavă... Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu. După Catisma întâi, Sedelnele **Triodului** (în mănăstiri se adaugă și citirea zilei, indicată în **Triod**). După a doua Catismă, ectenia mică și Sedelnele Înaintemergătorului, amândouă. Polieleul cu Mărimurile sfântului și Sedealna lui, de două ori, **Slavă... Și acum..., a Născătoarei**. Antifonul I al glasului al 4-lea. Prochimenul și Evanghelia Înaintemergătorului. Apoi Psalmul 50 și stihira Înaintemergătorului.

Canonul Născătoarei de Dumnezeu din **Minei**, cu irmosul pe șase, și al Înaintemergătorului pe opt. Catavasiile: **Deschide-voi gura mea...** Iar unde vine Tricântarea din **Triod**, se cântă numai Canonul Înaintemergătorului cu irmosul pe șase și din **Triod**, pe opt. După Cântarea a 3-a, Sedealna Înaintemergătorului de două ori. **Slavă... Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu**. După Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul și Sinaxarul Înaintemergătorului. La Cântarea a 9-a, se cântă **Ceea ce ești mai cin-**

stită... După ectenia mică, Luminânda Înaintemergătorului, de două ori, **Slavă... Și acum...**, a Născătoarei, din **Minei**.

La Laude se cântă patru stihiri ale Înaintemergătorului, **Slavă...**, a Înaintemergătorului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, din **Minei**, Doxologia mică.

La Stihoavnă, stihira idiomelă (samoglasnica) a **Triodului**, de două ori, și stihira mucenicilor (martirica); **Slavă...**, a Înaintemergătorului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din **Minei** și celelalte după obicei, apolisul și Ceasul întâi.

La Ceasuri, troparul Înaintemergătorului și, după **Sfinte Dumnezeule...**, Condacul Înaintemergătorului.

La Liturghie, la Fericiri se cântă opt stihiri din Cântarea a 3-a și a 6-a ale Canonului Înaintemergătorului, Apostolul, Evanghelia și Chironicul zilei din **Triod** și ale Înaintemergătorului. Axionul: **Cuvine-se cu adevărat...**

e) Dacă va cădea Aflarea cinstiului Cap al Sfântului Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Miercuri în săptămâna brânzei, toată slujba Înaintemergătorului se cântă Marți în săptămâna brânzei, precum s-a arătat aci, la pgf. d. Iar dacă va fi hramul, vezi însemnarea de la Sfântul Haralambie, cap. III, pgf. e.

f) Dacă va cădea Aflarea cinstiului Cap al Sfântului Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul joi în săptămâna brânzei:

Miercuri dimineața la Ceasuri și la Obedniță, slujba după **Triod**. Iar după Rugăciunea Sfântului Efrem cu metanii, îndată se începe Vecernia: **Veniți să ne închinăm...** de trei ori, psalmul începător, ectenia mare și se citește Catisma de rând. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă șase stihiri ale sfântului, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei-Învierii (Dogmatica pe glasul Slavei). Vohod cu cădelnița, Prochimenul și Paremia zilei din **Triod**, apoi Prochimenul din **Triod** (**Să nădăduiască Israel spre Domnul...**) și se citesc Paremiile sfântului; după aceasta, **Învrednicește-ne, Doamne...**

La Stihoavnă, stihira idiomelă (samoglasnica) a zilei din **Triod** de două ori și stihira mucenicilor (martirica) tot de acolo, **Slavă...**, a Înaintemergătorului, **Și acum...**, a Născătoarei

de Dumnezeu; după **Acum slobozește...** și după **Tatăl nostru...**, troparul Înaintemergătorului, **Slavă... Și acum...** al Născătoarei de Dumnezeu. Ectenia: **Miluieste-ne pe noi, Dumnezeule...**, trei metanii mari și rugăciunea **Preasfântă Treime...** din **Ceaslov**, **Fie numele Domnului...** de trei ori, Psalmul 33 și trei metanii. Apoi, **Cuvine-se cu adevărat...** și apolisul.

Miercuri seara, în mănăstiri și catedrale (unde se face slujbă în fiecare zi) se citește Pavecernița mică, la care se cântă și slujba Sfântului de la Minei, care va cădea în sâmbăta acelei săptămâni, adică stihirile Vecerniei lui (dacă are) și Canonul de la Utrenie. În bisericile parohiale (de enorie), unde nu se face slujbă zilnic, seara se săvârșește Vecernia, cântând slujba sfântului din **Minei** împreună cu a zilei din **Triod**, precum s-a arătat mai înainte, la pgf. d.

Joi dimineața, atât în bisericile mănăstirești, cât și în cele de enorii, se săvârșesc Utrenia și Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, cântând slujba sfântului din **Minei** cu cea a zilei din **Triod**, precum am arătat mai înainte, la pgf. d.

g) Dacă va cădea Aflarea cinstiului cap al Înaintemergătorului vineri în săptămâna brânzei, slujba sfântului se cântă joi în acea săptămână, precum s-a arătat aci, la pgf. f. Iar dacă va fi hramul a se vedea cap. III, pgf. e.

h) Dacă va cădea Aflarea cinstiului Cap al Sfântului Ioan Botezătorul în Sâmbăta din săptămâna brânzei, în care se face pomenirea tuturor Cuvioșilor și de Dumnezeu-purtătorilor Părinți, slujba sfântului din **Minei** se cântă cu a acestora din **Triod**, precum urmează:

Vineri seara, la Vecernie, după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...** starea întâi. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă șase stihiri: trei ale Sfântului Ioan Botezătorul și trei ale Cuvioșilor Părinți din **Triod**. **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu glasului de rând (Dogmatica). Vohod cu cădelnița, prochimenul zilei și Paremia din **Triod**, al doilea Prochimen din **Triod** și Paremiile sfântului, **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia cererilor. La Stihoavnă, stihirile din **Triod**, apoi se cântă stihul: **Veseli-se-va dreptul**

de Domnul... și stihira glasului al 6-lea: **Cinstitul cap al Botezătorului Tău, Doamne...** (stihira de la Utrenie, după Evanghelie), **Slavă...**, a Părinților, din **Triod, Și acum...**, a Născătoarei, din **Triod**. După **Tatăl nostru...**, troparul sfântului, **Slavă...**, al Părinților din **Triod, Și acum...**, al Născătoarei-Învierii, glasul al 4-lea (**Taina cea din veac ascunsă...**). Ectenia: **Miluește-ne pe noi, Dumnezeule...**, și trei metanii mari, apoi rugăciunea: **Prea-sfântă Treime...** (din Ceaslov), **Fie numele Domnului binecuvântat...** de trei ori, cu metanii, Psalmul 33, **Cuvine-se cu adevărat să te fericim...** și otpustul.

În mănăstiri, se citește apoi Pavecernița, cu Canonul morților, al glasului de rând (la cimitir), sau al Născătoarei de Dumnezeu. După **Cuvine-se cu adevărat..., Sfinte Dumnezeule...** și celelalte, Condacul sfântului, **Slavă... Și acum...**, al Părinților din **Triod**.

La Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparele precum s-a arătat seara la Vecernie repetând pe cel dintâi. După Catisme (și ectenie mică), Sedelnele Părinților din **Triod** (în mănăstiri urmează citire din cuvintele Sfântului Efrem despre Părinții ce s-au săvârșit), Polieleul cu Mărimurile sfântului (din **Psaltire** sau din **Catavasier**), ectenie mică, Sedelnele sfântului, Antifonul I al glasului al 4-lea (**Din tinerețile mele...**), Prochiemenul din Minei, Evanghelia sfântului, Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile Mergătorului-Tău înainte...** și celelalte din Minei.

La Canoane: Canonul sfântului cu irmosul pe șase, și al Părinților, pe opt. Catavasiile din **Triod** (în mănăstiri se citește și Cântarea a 2-a a **Triodului**, fără Cântarea a doua din **Psaltire**). După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul sfântului și Sedealna din Minei, **Slavă...** a Părinților din **Triod, Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, tot de acolo. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul Părinților din **Triod**, Sinaxarul din Minei și din **Triod**. La Cântarea a 9-a, **Ceea ce ești mai cinstită...** După ectenia mică, Luminânda sfântului, **Slavă...**, a Părinților, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din **Triod**.

La Laude se cântă șase stihiri: trei ale sfântului și trei ale Părinților. **Slavă...**, a Părinților, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din

Triod. Doxologia mare. După **Sfinte Dumnezeule...**, troparul sfântului, **Slavă...**, al Părinților, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu (**Taina cea din veac ascunsă...**).

La mănăstiri se face acum obișnuita ieșire în pridvorul bisericii și se citește Ceasul întâi, după care se face otpustul desăvârșit.

La Ceasuri: troparul sfântului, **Slavă...**, al Părinților, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu de la Ceasuri (din Ceaslov). După **Tatăl nostru...**, Condacul sfântului și al Părinților, pe rând, schimbându-le.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. La Fericiri se cântă opt stihiri: patru ale sfântului din Cântarea a 3-a a Canonului din Minei și patru ale Părinților, din Cântarea a 6-a a Canonului din **Triod**. După vohodul cu Evanghelia, troparul hramului (dacă este hram una din sărbătorile Mântuitorului sau ale Sfintei Fecioare), troparul sfântului și cel al Părinților; Condacul Sfântului, **Slavă...**, al Părinților, **Și acum...**, al hramului (dacă este hram una din sărbătorile Sfintei Fecioare), ori: **Ceea ce ești folositoare creștinilor...** Apostolul, Evanghelia și Chino-nicul întâi ale sfântului, apoi ale Părinților. Axionul: **Cuvine-se cu adevărat...**

i) **Dacă va cădea Aflarea cinstitului Cap al Botezătorului Luni în prima săptămână a Postului Mare**, slujba sfântului se cântă în Duminica lăsatului sec de brânză, precum s-a arătat mai înainte, la pgf. a.

j) **Dacă va cădea Aflarea cinstitului Cap al Botezătorului Marți, Miercuri, Joi sau Vineri în săptămâna întâi din Postul Mare**, slujba sfântului se cântă ori în Duminica Lăsatului sec de brânză, cum s-a arătat la pgf a, ori în sâmbăta din prima săptămână din post, precum se arată în paragraful următor.

k) **Dacă va cădea Aflarea cinstitului Cap în Sâmbăta întâi din Postul Mare**, când la **Triod** se face pomenirea Sfântului Marelui Mucenic Teodor Tiron, slujba Înaintemergătorului, din Minei, se cântă împreună cu cea a Sfântului Teodor, din **Triod**, precum urmează:

Vineri dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță, potrivit rânduielii zilelor de post, se face Vecernia Sâmbetei unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, astfel:

Preotul face începutul cu: **Binecuvântată este împărăția...,** iar la strană: **Veniți să ne închinăm...** și se citește Psalmul 103. Apoi ectenia mare și se citește Catisma a optsprezecea, cu obișnuitele stări și ectenii mici. La **Doamne, strigat-am...,** se cântă zece stihiri: întâi stihira zilei din **Triod, Veniți credincioșilor...** de două ori, patru stihiri ale Sfântului Ioan Botezătorul și patru ale Sfântului Teodor, din **Triod; Slavă...,** a Sfântului Teodor, **Și acum...,** a Născătoarei de Dumnezeu, de la glasul de rând al Octoihului (Dogmatica). Vohod cu cădelnița, prochimenul și cele două Pareмии din **Triod,** apoi Paremiile sfântului Ioan, din **Minei; Să se îndrepteze rugăciunea mea...** cu căderea din sfântul altar și trei metanii mari, apoi ectenia întreită și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite. După Rugăciunea amvonului, se cântă Canonul Sfântului Teodor, după rânduiala arătată în **Triod,** cu binecuvântarea colivei.

Dacă nu se face Liturghie, Vecernia se săvârșește astfel: Începutul obișnuit: **Binecuvântat este Dumnezeuul nostru...,** Psalmul 103, ectenia mare și catisma a optsprezecea fără ectenii la stări. La **Doamne, strigat-am...,** se cântă șase stihiri: trei ale Sfântului Ioan și trei ale Sfântului Teodor; **Slavă...,** a Sfântului Teodor, **Și acum...,** a Născătoarei de Dumnezeu de la glasul de rând al săptămânii (Dogmatica). Vohod nu se face, ci îndată **Lumină lină...,** Prochimenul și Paremiile din **Triod,** apoi cele din **Minei.** La Stihioavnă, punem samoglasnica zilei de două ori, apoi martirica, apoi stihul: **Veseli-se-va dreptul de Domnul...** și stihira Sfântului Teodor, glasul al 2-lea: **Pe tine cel numit cu numele dumnezeieștilor daruri...** (de la **Doamne, strigat-am...), Slavă...,** a Sfântului Ioan (cea de la **Doamne strigat-am,** care nu s-a pus), **Și acum...,** a Născătoarei de Dumnezeu, din **Minei,** de la Stihioavna Utreniei (**Născătoare de Dumnezeu, tu ești vița cea adevărată...**). La tropare: al Sfântului Ioan, **Slavă...** al Sfântului Teodor, **Și acum...,** **Toate tainele tale sunt mai presus de minte...** Ectenia întreită, trei metanii mari, și se citește Canonul Sfântului Teodor, cel de deasupra colivei, și otpustul.

Vineri seara, în mănăstiri și catedrale se citește Pavcernița Mare cu Canonul de rând al morților, din **Octoih.** După primul **Sfinte Dumnezeule...,** troparul Sfântului Ioan și cel al

Sfântului Teodor. După al doilea **Sfinte Dumnezeule...,** punem troparele de umilință, iar după al treilea **Sfinte Dumnezeule** citim numai Condacul Sfântului Ioan.

În bisericile de enorii, unde nu se face slujbă vineri dimineața, vineri seara se face Vecernia, precum urmează: După începutul obișnuit, se citește Catisma a optsprezecea cu stări fără ectenii; la **Doamne, strigat-am...,** stihirile din **Triod** și din **Minei, Slavă...,** al Sfântului Teodor, **Și acum...,** Dogmatica glasului de rând, Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...,** Prochimenul și Paremiile din **Triod,** apoi cele din **Minei.** Apoi Stihioavna și celelalte ale Vecerniei, precum s-a arătat aci, pentru cazul când nu se face Liturghie.

Sâmbătă dimineața, la Utrenie, atât în bisericile mănăstirești, cât și în cele de enorii, după **Dumnezeu este Domnul...,** troparul Sfântului Ioan de două ori, **Slavă...,** al Sfântului Teodor, **Și acum...,** al Născătoarei de Dumnezeu (**Toate tainele tale sunt mai presus de minte...**). După întâia catismă sedelnele Octoihului (de la sfârșitul **Triodului**), după a doua catismă, sedelnele sfântului Teodor (din **Triod**), apoi Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile Sfântului Ioan (din **Psaltire** sau din **Catavasier**), ectenie mică, Sedelnele Sfântului Ioan, toate la rând. Antifonul întâi al glasului al 4-lea, Prochimenul și Evanghelia Înainte-mergătorului, Psalmul 50, **Slavă..., Pentru rugăciunile...,** apoi stihira Sfântului Ioan.

La Canoane: Canonul Sfântului Ioan, cu irmosul pe șase, și cele două din **Triod,** pe opt. Catavasiile: **Deschide-voi gura mea...** (fără cântările din **Psaltire**). După Cântarea a 3-a, Condacul, Icosul și Sedealna Sfântului Ioan, **Slavă...** a Sfântului Teodor, **Și acum...,** din **Triod;** după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul Sfântului Teodor, Sinaxarul din **Minei** și din **Triod.** La Cântarea a 9-a: **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...** La Luminând: a Sfântului Ioan, **Slavă...,** a Sfântului Teodor, **Și acum...,** a Născătoarei de Dumnezeu din **Triod.**

La Laude se cântă șase stihiri: trei ale Sfântului Ioan și trei ale Sfântului Teodor. Apoi stihul: **Veselească-se dreptul de Domnul...,** cu stihira de la **Slavă...,** a Sfântului Ioan, glasul al 6-lea (**Preacinstitul cap...**), **Slavă...,** a Sfântului Teodor, **Și acum...,** a Născătoarei de

Dumnezeu din Triod. Doxologia mare, iar după Sfinte Dumnezeule..., troparul Sfântului Ioan, Slavă..., al Sfântului Teodor, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 2-lea: **Toate tainele tale sunt mai presus de cuget...**, ecteniile și otpustul.

La Ceasuri: troparul Sfântului Ioan, Slavă..., al Sfântului Teodor, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, de la Ceasuri (în Ceaslov). După **Tatăl nostru...**, Condacul Sfântului Ioan și al Sfântului Teodor se zic schimbându-le.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. La Fericiri se cântă opt stihiri: patru ale Sfântului Ioan, de la Cântarea a 3-a a Canonului din Minei, și patru ale Sfântului Teodor, de la Cântarea a 6-a a Canoanelor din Triod. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Sfântului Ioan și cel al Sfântului Teodor, Condacul Sfântului Ioan, Slavă..., Condacul Sfântului Teodor, **Și acum...**, al hramului (dacă este hram una din sărbătorile Sfintei Fecioare) sau al Născătoarei de Dumnezeu: **Ceea ce ești folositoare creștinilor...** Apostolul și Evanghelia, întâi ale sâmbetei, apoi ale Sfântului Ioan și apoi ale Sfântului Teodor. Axionul: **Cuvine-se cu adevărat...**, Chinonicul: **Întru pomenire veșnică va fi dreptul...**

La masă, în mănăstiri se citește Cuvântul de laudă al Sfântului Grigorie de Nisa despre Sfântul Teodor. Dezlegare la untdelemn și vin.

1) Dacă va cădea Aflarea cinstului Cap al Botezătorului în Duminica întâi din Postul Mare (a Ortodoxiei), slujba Sfântului, din Minei, se cântă împreună cu cea a Duminicii, din Octoih și Triod precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică, stihirile atât la Doamne, strigat-am..., cât și la Stihovă, numai cele din Triod.

La Vecernia mare, după începutul obișnuit, se cântă: **Fericit bărbatul...** La Doamne, strigat-am..., se cântă zece stihiri: trei ale Învierii (de la glasul de rând din Octoih), patru ale Duminicii din Triod și trei ale Sfântului Ioan. Slavă..., a duminicii, din Triod, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, a glasului de rând din Octoih (Dogmatica). Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenul zilei (**Domnul a împărățit...**) și Paremiile sfântului.

La Litie, stihirile idiomele ale sfântului, cele de la Slava Laudelor și de la Slava stihovănei Utreniei, Slavă..., a Sfântului Ioan. (cea de la Doamne, strigat-am...) **Și acum...** din Triod (de la Litie, cea de la Slavă).

La Stihovă, stihirile Învierii glasului de rând din Octoih, Slavă..., a Sfântului Ioan, **Și acum...**, a Triodului (cea de la Slavă).

La Tropare: de este binecuvântarea pâinilor, cântăm troparul **Preacuratului Tău chip...** (o dată), al Sfântului Ioan (o dată), apoi **Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te...** (o dată), apoi celelalte din slujba Litiei. Iar de nu este Litie sau Priveghere, troparul Învierii glasului de rând, Slavă..., al Sfântului Ioan, **Și acum...**, al Duminicii, din Triod: **Preacuratului Tău chip ne închinăm, Bunule...** și otpustul Vecerniei.

La Utrenie, după Dumnezeu este Domnul..., troparul Învierii (de două ori), Slavă..., al Sfântului Ioan, **Și acum...**, al Triodului: **Preacuratului Tău chip...** Catismele de rând. Sedelnele Învierii, Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile Sfântului (din Psaltire ori din Catavasier, fără Slavă...), apoi Binecuvântările Învierii, ectenie mică, Ipacoii, Sedelnele sfântului, Antifoanele și Prochimenul glasului de rând din Octoih, Evanghelia de rând a Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, Slavă..., Ușile pocăinței... Și celelalte ale duminicii din Triod.

La Canoane: Canonul Învierii cu imosul pe patru, al sfântului, pe patru și al Duminicii din Triod, pe șase. Catavasiile Triodului. După Cântarea a 3-a, Condacul, Icosul și Sedealna sfântului; după Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul, Prologul din Triod și Sinaxarul din Minei. La Cântarea a 9-a, **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...** Ectenie mică, **Sfânt este Domnul Dumnezeuul nostru...**, Luminânda de rând a Învierii, Slavă..., a Sfântului Ioan, **Și acum...**, a duminicii, din Triod (**Săltați, bucurați-vă...**).

La Laude, se cântă opt stihiri: trei ale Învierii, trei ale duminicii, din Triod, și două podobnice ale sfântului, din Minei, (cu stihurile Sfântului de la stihovăna Vecerniei). Slavă..., a Triodului, glasul al 6-lea (**Moise în vremea postului...**), **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare, iar după Sfinte Dumnezeule..., troparul Învierii, ecteniile și otpustul.

În mănăstiri, ieșire în pridvorul bisericii cântându-se stihira de rând a Evangheliei (Voscreasna), apoi se citește Învățătura Sfântului Teodor Studitul și apoi Ceasul întâi la care se pune troparul Învierii, **Slavă...**, al Duminicii (**Preacuratului Tău chip...**), **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu din slujba Ceasului (în **Ceaslov**), iar după **Sfinte Dumnezeule...** și **Tatăl nostru...**, Condacul Învierii.

La Ceasul al treilea și al șaselea: troparul Învierii, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu Ceasului. După **Tatăl nostru...** condacele se zic schimbându-le.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La Fericiri se cântă zece stihiri: patru ale Învierii, trei ale duminicii din Cântarea a 3-a a Canonului din **Triod** și trei ale sfântului, din Cântarea a 6-a a Canonului său. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Învierii, al Duminicii din **Triod** și al sfântului, apoi Condacul Învierii, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al duminicii din **Triod**. Apostolul, Evanghelia și Chinonicul, întâi ale duminicii, și apoi ale sfântului. Axionul: **De tine se bucură...**

La Proskomidie preotul va pregăti și Sfintele Agnețe pentru Liturghia Darurilor mai înainte sfințite ce se va săvârși în miercurea și vinerea săptămânii următoare.

m) Dacă va cădea Aflarea cinstului Cap al Botezătorului Luni în săptămâna a doua din Postul Mare, slujba sfântului se cântă cu cea din **Triod**, precum urmează:

Duminică seara, la Vecernie, după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...**, starea întâi, iar la **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: patru ale zilei din **Triod** (repetând pe prima din cele trei câte sunt acolo) și ale sfântului șase (repetând pe cele trei câte sunt în **Minei**), **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei-Învierii (Dogmatica) pe glasul Slavei. Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenul cel mare al **Triodului (Dat-ai moștenire...)** și Paremiile sfântului. Apoi îndată: **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia: **Să plinim rugăciunea noastră cea de seară...** La Stihoavnă, stihirile din **Triod**, **Slavă...**, a Sfântului Ioan, **Și acum...**, a Născătoarei de

Dumnezeu din **Minei**. La tropare: al sfântului, **Slavă... Și acum...**, al Născătoarei-Învierii pe glasul troparului Sfântului, ectenia: **Miluieste-ne pe noi, Dumnezeule...** trei metanii și otpustul.

Luni dimineața, la Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparul sfântului (de două ori), **Slavă... Și acum...**, al Născătoarei-Învierii, glasul al 4-lea. Catisme de rând și Sedelnele **Triodului** (fără ectenie între ele), Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile sfântului, ectenia mică, Sedelnele sfântului toate la rând, Antifonul dintâi al glasului al 4-lea (**Din tinerețile mele...**), Prochimenul și Evanghelia sfântului, Psalmul 50, **Slavă... Și acum...**, **Pentru rugăciunile Înaîntemergătorului...** și stihira sfântului, din **Minei**.

La Canoane: Canonul Sfântului și al Născătoarei de Dumnezeu din **Minei**, cu irmosul pe opt și tripsnițul din **Triod** (la cântările care sunt și în tripsniț, se pun șase ale **Mineiului** și opt ale **Triodului**).

Catavasiile: **Deschide-voi gura mea...** După Cântarea a 3-a, Sedealna sfântului și a Născătoarei de Dumnezeu din **Minei**; după Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul și Sinaxarul din **Minei**. La Cântarea a 9-a: **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...** Ectenia mică, Luminânde din **Minei**.

La Laude, patru stihiri ale sfântului, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, din **Minei**. Doxologia mică (citită din **Ceaslov**, cu **Învrednicește-ne, Doamne...**), ectenia **Să plinim rugăciunea noastră cea de dimineață...** Stihoavna din **Triod**, **Slavă...**, a sfântului, glasul al 6-lea: **Cinstul Cap al Botezătorului Tău, Doamne... Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din **Minei**. Apoi: **Bine este a ne mărturisi Domnului...**, **Sfinte Dumnezeule...** și celelalte, iar după **Tatăl nostru...**, troparul sfântului, **Slavă... Și acum...**, al Născătoarei-Învierii, glasul al 4-lea, apoi ectenia: **Miluieste-ne pe noi, Dumnezeule...** și trei metanii mari, Ceasul întâi și otpustul Utreniei.

Apoi se citesc celelalte Ceasuri (al treilea, al șaselea și al nouălea), după rânduiala zilelor de rând din Post, punând însă troparul, Condacul sfântului și Catisme de rând din Psaltire, iar rugăciunea Sfântului Efrem Sirul se zice doar o dată cu trei metanii; la Ceasul al

șaselea se pun și troparul, Prochimenele și Paremia prorociei din **Triod**.

După Ceasul al nouălea se citește Obednița (începând cu Fericirile, citite). După **Tatăl nostru...**, Condacul hramului, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al hramului (dacă este hramul Născătoarei de Dumnezeu) sau al Născătoarei de Dumnezeu: **Ceea ce ești folositoare creștinilor...** și celelalte ale Obedniței, din **Ceaslov**, și otpustul mic.

La Liturhie, se săvârșește Vecernia unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, astfel: După binecuvântarea de început (**Bine este cuvântată împărăția Tatălui...**), Psalmul 103, ectenia mare, Catisma a optsprezecea cu stările și ecteniile obișnuite. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: șase din **Triod** (Samoglasnica zilei de două ori, martirica și cele trei stihiri ale zilei din **Triod**) și patru din **Minei** (ale Sfântului Ioan). **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din **Minei**. Vohod cu Evanghelia, **Lumină lină...** Prochimenele și Paremiile din **Triod** (cele de luni seara), **Lumina lui Hristos luminează tuturor...** Apoi se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...**, cu căderea sfântului altar și trei metanii mari. Și îndată, Apostolul și Evanghelia Sfântului Ioan Botezătorul, apoi ectenia întreită (**Să zicem toți...**) și celelalte, ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite. Heruvicul, **Acum puterile cerești...** Chinonic: **Gustați și vedeți...** și al sfântului: **Întru pomenirea veșnică va fi dreptul...** La otpust se pomenesc Sfântul Ioan și sfântul zilei următoare (Sfântul Patriarh Tarasie).

Stihirile de la Vecernie ale sfântului zilei următoare, care au rămas necântate, se pun a doua zi la Laude.

La masă se face dezlegare la untdelemn și vin.

Iar dacă nu va fi Liturghia Darurilor, atunci la Obedniță se pun la Fericiri stihirile din Canonul Înaintemergătorului pe 8 din cântările a III-a și a VI-a, apoi se citesc Apostolul și Evanghelia Înaintemergătorului. Urmează **Pomenește-ne pe noi Doamne...** și celelalte ale Obedniței, iar la Vecernie se pun stihirile **Triodului** și ale zilei următoare, fără ale Înaintemergătorului.

n) Dacă va cădea Aflarea cinstului Cap al Botezătorului Marți ori Miercuri, în a

două săptămână din Postul Mare (că până aici poate urca sărbătoarea aceasta), slujba sfântului se cântă împreună cu a zilei din Triod, precum urmează:

Vecernia sfântului, la mănăstiri și catedrale chiriarhale, unde se face slujbă zilnic, se cântă împreună cu a **Triodului** în dimineața zilei precedente, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță, astfel:

Îndată după Obedniță și rugăciunea Sfântului Efrem Sirul, se începe Vecernia, fără binecuvântare, citind **Veniți să ne închinăm...** și Psalmul 103, apoi ectenia mare și se citește Catisma de rând din **Psaltire**. Ectenia mică și se cântă **Doamne, strigat-am...** cu șase stihiri: trei din **Triod** și trei ale sfântului. **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu (Dogmatica) pe glasul **Slavei** Sfântului. Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...** prochimenele și Paremiile din **Triod** (două) și ale sfântului din **Minei**. Îndată rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia **Să plinim rugăciunile noastre cele de seară...** Stihovna din **Triod**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, din **Minei**. La tropare: al sfântului, **Slavă...** **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu (**Taina cea din veac ascunsă...**). Ectenia (**Miluieste-ne pe noi, Dumnezeu...**), trei metanii cu rugăciunea Sfântului Efrem și sfârșitul obișnuit al Vecerniei zilelor de post (vezi **Ceaslovul**).

Pavecernița mare se citește seara fără metanii, punând după primul **Sfinte Dumnezeu...**, troparul sfântului și al Născătoarei de Dumnezeu din **Minei**, iar după al treilea **Sfinte Dumnezeu...** și **Tatăl nostru...**, Condacul sfântului. **Doamne al puterilor, fii cu noi...**, citit.

În bisericile de enorie, unde nu se face slujbă zilnic, dar este hram Aflarea Capului, Vecernia sfântului se cântă împreună cu cea din **Triod** seara, în ajunul serbării, precum s-a arătat mai înainte, cu deosebirea că preotul face începutul obișnuit, cu **Binecuvântat este Dumnezeul nostru...**

În dimineața zilei serbării, atât în bisericile mănăstirești și catedrale, cât și în cele de enorii, se săvârșește Utrenia sfântului împreună cu cea din **Triod**, după cum s-a arătat mai

înainte la pgf. **m**, apoi Ceasurile și Obednița după rânduiala zilelor de rând din post și Vecernia (zilei următoare) cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, precum s-a arătat mai înainte, la pgf. **m**.

V. Sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici (9 martie)

Se prăznuiește îndeobște, atât la bisericile mănăstirești, cât și la bisericile de enorie (fiind chiar hram la unele din ele) și intră de regulă în perioada Triodului în fiecare an, putând cădea între miercurea săptămânii a doua din Triod (când Sfintele Paști se serbează la 8 mai) și marțea săptămânii a patra din Postul Mare (când Sfintele Paști se serbează la 4 aprilie). Pentru felul cum se cântă Slujba Sfinților 40 de Mucenici în perioada Triodului ne conducem după aceleași reguli ca și la serbarea Aflării Capului Sfântului Ioan Botezătorul (vezi în urmă la cap. IV).

a) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici Miercuri, Joi ori Vineri în săptămâna a doua din Triod (săptămâna dintre Duminica Fiului risipitor și cea a Lăsatului sec de carne), slujba lor se face întreagă și neschimbată din Minei, adăugându-se doar la Sfânta Liturghie și Apostolul și Evanghelia zilei din Triod, înainte de cele ale sfinților.

Să se știe că unde va fi binecuvântarea pâinilor, se cântă la Litie ultimele trei stihiri de la Laude cu Slava lor.

b) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici în Sâmbăta Lăsatului sec de carne (Sâmbăta morților), slujba lor se pune întreagă în Vinerea acelei săptămâni, iar sâmbăta se cântă numai slujba din Triod.

După Tipicul Mare, dacă este hramul Sfinților sau se cinstesc moaștele lor, slujba lor se săvârșește în această sâmbătă, iar slujba morților se pune în joia sau în sâmbăta dinainte sau când va hotărî cel mai mare.

c) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici în Duminica lăsatului sec de carne (a Înfricoșătoarei Judecăți) ori în

Duminica lăsatului sec de brânză (a Izgonirii lui Adam din Rai), slujba sfinților din Minei se cântă împreună cu cea a duminicii, din Octoih și din Triod, precum s-a arătat în urmă, la cap. IV, pgf. **a**.

d) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici Luni ori Marți în săptămâna brânzei, slujba sfinților se cântă cu cea din Triod, precum s-a arătat la cap. IV, pgf. **d**.

e) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici Miercuri în săptămâna brânzei, slujba sfinților se cântă marți în săptămâna brânzei cu cea din Triod cum s-a arătat la cap. IV, pgf. **d**. Iar de va fi hram nu se mută, potrivit Tipicului Mare, ci se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur; a se vedea cap. III, pgf. **e**.

f) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici Joi în săptămâna brânzei, slujba sfinților se cântă cu cea din Triod cum s-a arătat la cap. IV pgf. **f**.

g) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici Vineri în săptămâna brânzei, slujba sfinților se cântă în joia acelei săptămâni, precum s-a arătat la cap. IV, pgf. **f**. Iar de va fi hram nu se mută, potrivit Tipicului Mare, ci se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur; a se vedea cap. III, pgf. **e**.

h) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici Sâmbătă în săptămâna brânzei (Sâmbăta Cuvioșilor și de Dumnezeu-purtătorilor Părinți), slujba Sfinților 40 de Mucenici se cântă cu cea a Părinților din Triod cum s-a arătat în urmă, la cap. IV, pgf. **h**.

i) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici Luni în prima săptămână din Postul Mare, slujba sfinților se cântă cu cea a Triodului în Duminica lăsatului sec de brânză, precum s-a arătat la cap. IV, pgf. **a**.

j) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici Marți, Miercuri, Joi ori Vineri din săptămâna întâi a Postului Mare, slujba sfinților se cântă ori în Duminica lăsatului sec de brânză, ori în Sâmbăta primei săptămâni din post, precum s-a arătat la cap. IV, pgf. **a** și **k**.

k) Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici în Sâmbăta întâi din Postul Mare (a Sfântului Teodor Tiron), slujba sfinților se

va cânta împreună cu cea din **Triod**, precum s-a arătat în urmă, la cap. IV, pgf. k.

l) **Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici în Duminica întâi din Sfântul și Marele Post (a Ortodoxiei)**, slujba sfinților se cântă împreună cu cea a duminicii, din **Octoih** și **Triod**, precum s-a arătat la cap. IV, pgf. l.

m) **Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici Luni în săptămâna a doua, a treia ori a patra din Sfântul și Marele Post**, slujba sfinților se cântă cu cea din **Triod**, precum s-a arătat la cap. IV, pgf. m.

n) **Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici Marți, Miercuri, Joi și Vineri din săptămâna a doua și a treia din post, ori marți în săptămâna a patra din post** (câci până aici se poate sui sărbătoarea aceasta), slujba sfinților se cântă împreună cu cea a zilei din **Triod**, precum s-a arătat la cap. IV, pgf. n.

o) **Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici în Sâmbăta săptămânii a doua sau a treia din post**, slujba sfinților se cântă împreună cu cea din **Triod**, precum urmează:

Vineri dimineața, în mănăstiri și catedrale, unde se face slujbă zilnic, după Utrenia zilei, Ceasuri și Obedniță, săvârșim Vecernia sâmbetei unită cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite, astfel:

Începutul ca la Liturghie (**Binecuvântată este împărăția Tatălui...**), **Veniți să ne închinăm...**, Psalmul 103, ectenia mare și Catisma a optsprezecea, cu obișnuitele stări și ectenii mici. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: două din **Triod** (repetând stihira samoglasnică a zilei), patru din **Octoih** (ale Mucenicilor pe glasul de rând, de la sfârșitul Triodului) și patru ale sfinților (repetând pe a doua din cele trei câte se află la **Minei**). **Slavă...**, a sfinților, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu de la **Octoih**, a glasului de rând (Dogmatica). Vohod cu cădelnița, Prochimenele și Paremiile din **Triod** cu **Lumina lui Hristos...**, Paremiile din **Minei**, **Să se îndrepteze rugăciunea mea...** cu căderea în sfântul altar, Ectenia întreită și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

Vineri seara se citește Pavecernița mare cu Patrucântarea sâmbetei din **Triod** (caută la utrenie).

În bisericile de enorii, unde nu se face slujbă în fiecare zi, Vecernia Sâmbetei se face singură Vineri seara, precum urmează:

Începutul obișnuit al Vecerniei (**Binecuvântat este Dumnezeu nostru...**), **Veniți să ne închinăm...** și Psalmul 103, ectenia mare, **Fericit bărbatul...** starea întâi, ectenie mică. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă numai stihirile sfinților pe șase (repetând pe cele trei, câte se află la **Minei**), **Slavă...**, a sfinților, **Și acum...**, Dogmatica glasului de rând. Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenele și Paremiile din **Triod** și ale sfinților din **Minei**, **Învrednicește-ne, Doamne...** și ectenia **Să plinim rugăciunile noastre de seară...** La Stihovă, stihira din **Triod** (samoglasnica zilei care se află în **Triod** la **Doamne, strigat-am...**), de două ori (a doua oară cu stihul **Către Tine am ridicat ochii mei...**), apoi martirica din **Octoih**, după glasul stihirei **Triodului**, **Slavă...**, a sfinților, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din **Minei**. La tropare: al sfinților, **Slavă...**, **Și acum...**, al Născătoarei-Învierii glasului de rând. Ectenia **Miluieste-ne pe noi...** cu trei metanii mari, rugăciunea **Preasfântă Treime...**, apoi **Fie numele Domnului binecuvântat...** de trei ori, **Slavă... Și acum...**, Psalmul 33, **Cuvine-se să te fericiți...** și otpustul.

Sâmbătă dimineața, atât în bisericile mănăstirești, cât și în cele de enorie, se săvârșește Utrenia, apoi Ceasurile și Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur; la Utrenie se cântă numai slujba întreagă a sfinților, cum e scrisă la **Minei** (cu **Dumnezeu este Domnul...**); la Ceasuri se pun troparul și Condacul sfinților, iar la Liturghie se adaugă și ale Sâmbetei (pentru morți) din **Triod**.

p) **Dacă va cădea sărbătoarea Sfinților 40 de Mucenici în Duminica a doua din Sfântul și Marele Post (în care se face și pomenirea Sfântului Grigorie Palama)**, slujba sfinților se cântă împreună cu cea a Învierii din **Octoih** și cu a Sfântului Grigorie din **Triod**, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică, se cântă numai stihirile Învierii și ale Născătoarei de Dumnezeu, din **Octoih**, glasul de rând.

La Vecernia mare, după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...** La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: patru ale Învierii de la glasul de rând, trei ale Sfântului Grigorie

din **Triod** și trei ale Sfinților 40 de Mucenici din **Minei**. **Slavă...**, a Sfântului Grigorie (iar de va fi hramul Mucenicilor se pune **Slava** lor). **Și acum...**, Dogmatica glasului de rând, Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...** Prochimenul zilei, Paremiile Sfinților 40 de Mucenici.

La **Litie** se cântă ultimele trei stihiri de la Laudele Sfinților și Slava Laudelor din **Minei**.

La Stihoavnă, stihirile Învierii glasului de rând, **Slavă...**, a Sfinților 40 de Mucenici, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din **Minei**.

La Tropare: dacă se face binecuvântarea artoselor, se cântă: **Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te...** (de trei ori) (Dacă va fi hramul Sfinților se cântă troparul lor de două ori apoi **Născătoare...**). Dacă nu este Litie, se cântă troparul Învierii glasului de rând, al Sfântului Grigorie, **Slavă...**, al Sfinților 40 de Mucenici, **Și acum...** al Născătoarei-Învierii, glasul 1 (**Gavriil zicând ție, Fecioară, bucură-te...**).

Duminică dimineața, la utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparele precum s-au arătat seara la Vecernie. Catismele, Sedelnele Învierii, cu a Născătoarei de Dumnezeu... lor, toate la rând, Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile sfinților 40 de Mucenici (din **Catavasier** sau din **Psaltire**). Apoi îndată Binecuvântările Învierii, ectenia mică, Ipacoi al Învierii glasului de rând, Sedelnele Sfinților 40 de Mucenici, toate la rând, Antifoanele și Prochimenul glasului de rând din **Octoih**, Evanghelia de rând a Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Ușile pocăinței...** Și celelalte ale Duminicii, din **Triod**.

La Canoane: Canonul Învierii, cu irmosul pe patru, al **Triodului** pe patru, al Sfântului Grigorie (din **Triod**), pe trei și ale Sfinților 40 de Mucenici (din **Minei**) pe trei. Catavasiile: **Deschide-voi gura mea...** După Cântarea a 3-a, Condacul din **Triod**, Condacul și Icosul din **Minei**, apoi Sedelnele din **Minei** și **Triod**; după Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul, din **Minei** și Sinaxarul din **Minei** și din **Triod**. La Cântarea a 9-a, **Ceea ce ești mai cinstită...** La luminânde: cea de rând a Învierii, a Sfântului Grigorie din **Triod**, **Slavă...**, a sfinților din **Minei**, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din **Minei**.

La Laude se cântă opt stihiri: trei ale Învierii, două din **Triod** și primele trei din **Minei**,

Slavă..., stihira **Triodului**, **Și acum...**, **Prea-binecuvântată ești, Născătoare de Dumnezeu...** Doxologia mare, troparul Învierii, ecteniile și otpustul.

La mănăstiri, ieșire în pridvorul bisericii, cântându-se **Slavă... Și acum...**, Voscreasna de rând. Apoi se citește Ceasul întâi, la care se pune troparul Învierii, **Slavă...**, al Sfinților 40 de Mucenici, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu Ceasului. După **Tatăl nostru...** condacul **Triodului**.

La celelalte Ceasuri condacul **Triodului** și al Sfinților 40 de Mucenici, schimbându-le.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La Fericiri se cântă 12 stihiri: patru ale Învierii, patru din **Triod**, de la Cântarea a 3-a, și patru din Cântarea a 6-a de la **Minei**. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Învierii, al Sfântului Grigorie și al Sfinților 40 de Mucenici, Condacul Învierii, al sfinților, al **Triodului** și al hramului bisericii, Apostolul și Evanghelia, întâi ale duminicii, și apoi ale Sfinților 40 de Mucenici. Axionul: **De tine se bucură...**, Chinonicul duminicii și al Sfinților 40 de Mucenici.

La Proscomidie preotul va scoate și Sfintele Agnețe pentru Liturghia Darurilor mai înainte sfințite din Miercurea și Vinerea săptămânii viitoare.

r) Dacă va cădea serbarea Sfinților 40 de Mucenici în Duminica a treia din Sfântul și Marele Post (Duminica Sfintei Cruci), slujba sfinților 40 de Mucenici se cântă împreună cu a Învierii din Octoih și cu a Sfintei Cruci din Triod, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică (în mănăstiri, unde se face Priveghere), se cântă numai stihirile Crucii, din **Triod**. Preotul aduce și pune pe sfânta masă Sfânta Cruce, precum se arată la **Triod**.

La Vecernia mare, după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...** catisma toată. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: trei ale Învierii glasului de rând, patru ale Crucii, din **Triod**, și trei ale sfinților, din **Minei**. **Slavă...**, din **Triod**, **Și acum...**, al Născătoarei-Învierii glasului de rând (Dogmatica). Vohod, Prochimenul zilei și Paremiile sfinților.

La Litie (dacă se face) stihira hramului și ale sfinților (cele de la Laude), **Slavă...**, a sfinților (cea de la Laude), **Și acum...**, a Crucii din Triod.

La Stihoavnă, stihirile Învierii, **Slavă...**, a sfinților, **Și acum...**, a Crucii.

La Tropare: dacă se face binecuvântarea artoselor, se cântă **Născătoare de Dumnezeu, Fecioară...** (de două ori) și troparul Crucii (o dată). Dacă nu este Litie, se cântă troparul Învierii, **Slavă...**, al sfinților, **Și acum...**, al Crucii (**Mântuiește, Doamne, poporul Tău...**).

Duminică dimineața, la Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...** Troparul Învierii (de două ori), **Slavă...**, al sfinților, **Și acum...**, al Crucii. După Catisme, Sedelnele Învierii, Polieleul (**Robii Domnului...**) cu stihurile și Mărimurile sfinților. Apoi îndată Binecuvântările Învierii, ectenia mică, Ipacoi al Învierii glasului de rând, Sedelnele sfinților, toate la rând, Antifoanele și Prochimenul glasului de rând, Evanghelia de rând a Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...** Psalmul 50, **Slavă...**, **Ușile pocăinței...** și celelalte ale duminicii, din Triod.

La Canoane: al Învierii cu irmosul pe patru, al sfinților pe patru și al Crucii pe șase, Catavasiile Crucii, din **Triod**. După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul sfinților. Apoi Sedealna Mucenicilor (din **Minei**) **Slavă... Și acum...** a Crucii (din **Triod**). După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul, din **Triod**, apoi Sinaxarul din **Minei** și din **Triod**. La cântarea a 9-a se cântă **Ceea ce ești mai cinstită...** La Luminânde: a Învierii, **Slavă...**, a sfinților, **Și acum...**, a Crucii.

La Laude se cântă opt stihiri: patru ale Învierii și patru ale **Triodului**, **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare, iar la **Sfinte Dumnezeule...** se face scoaterea și sărutarea Sfintei Cruci în naos, precum se arată la **Triod**. Și după stihirile Crucii din **Triod**, sfârșitul obișnuit al Utreniei.

În mănăstiri, ieșire în pridvorul bisericii, cântându-se Voscreasna de rând și citire de la Sfântul Teodor Studitul, apoi se citesc Ceasurile, la care se pune troparul Învierii, **Slavă...**, al Crucii, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu de la ceasuri (în **Ceaslov**).

După **Tatăl nostru...**, Condacul Învierii. La Ceasul al treilea și al șaselea, troparul Învierii,

Slavă..., al sfinților, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu Ceasului. După **Tatăl nostru...** Condacele, schimbându-le.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La Proskomidie preotul pregătește și Sfintele Agnețe pentru Liturghia Darurilor mai înainte sfințite din miercurea și vinerea săptămânii care urmează. la Fericiri se cântă 12 stihiri: patru ale Învierii, patru ale Crucii din Cântarea a 3-a a Canonului și patru ale sfinților din Cântarea a 6-a a Canonului lor. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Învierii, al Crucii și al sfinților, apoi Condacul Învierii, **Slavă...**, al sfinților, **Și acum...**, al Crucii. În loc de **Sfinte Dumnezeule**, se cântă **Crucii Tale...** Apostolul și Evanghelia, întâi ale Crucii și apoi ale sfinților. Axionul **De tine se bucură...** Chinonicul, întâi al duminicii și apoi al sfinților.

VI. Praznicul Bunei-Vestiri (25 martie)

Are o zi de înainte-prăznuire (24 martie) și una de după-prăznuire (26 martie), în care se face și "odovania" sau încheierea praznicului.

1. Înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri (24 martie)

Poate cădea între joia săptămânii întâi din Postul Mare (când Sfintele Paști se serbează la data cea mai târzie, adică la 8 mai) și miercurea săptămânii a șasea din Post (când Sfintele Paști se serbează la data cea mai timpurie, adică la 4 aprilie).

a) **Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei Vestiri Joi sau Vineri în săptămâna întâi a Postului Mare**, slujba înainte-prăznuirii din **Minei** se cântă cu cea a zilei din **Triod**, punând totdeauna înainte pe cele ale **Triodului**, precum urmează:

Miercuri dimineața (când înainte-prăznuirea cade joi) sau joi dimineața (când înainte-prăznuirea cade vineri) după Utrenie, Ceasuri și Obednița cu rânduiala obișnuită a zilelor de rând din Postul Mare, se săvârșește Vecernia înainte-prăznuirii, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, astfel: Binecuvântarea de început ca la Liturghie (**Bine-**

cuvântată este împărăția Tatălui...), apoi **Veniți să ne închinăm...**, Psalmul 103, ectenia mare și Catisma de rând, cu obișnuitele stări și ectenii mici. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: șase din **Triod** (idiomela zilei de două ori, martirica și cele trei stihiri ale **Triodului**) și patru din **Minei, Slavă... Și acum...**, a înainte-prăznuirii (**Binevestește Gavriil...**), Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenele și cele două Paremii din **Triod**, cu **Lumina lui Hristos luminează tuturor...** și se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...** Apoi ectenia întreită și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite, Heruvicul: **Acum puterile cerești...**

Iar dacă, din binecuvântate pricini, nu se face Liturghie în acea zi, atunci se săvârșește Vecernia (tot dimineața) fără Liturghie, astfel:

Începutul obișnuit al Vecerniei (**Binecuvântat este Dumnezeu nostru...**), **Veniți să ne închinăm...**, Psalmul 103, ectenia mare și se citește Catisma de rând din **Psaltire** (cu stări fără ectenii). La **Doamne, strigat-am...**, se cântă șase stihiri: trei podobnice din **Triod** și trei din **Minei, Slavă..., Și acum...**, din **Minei (Binevestește Gavriil...)**. Vohod nu facem, ci îndată **Lumină lină...** Prochimenele și Paremiile din **Triod, Învrednicește-ne, Doamne...** și ectenia **Să plinim rugăciunile noastre de seară...** La Stihioavnă, stihirile din **Triod** (idiomela zilei de două ori și martirica pe același glas), **Slavă... Și acum...**, a înainte-prăznuirii (Slava de la Laudele praznicului). După **Acum slobozește...**, **Sfinte Dumnezeule...** și **Tatăl nostru...**, troparul **Născătoarei de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te...**, și celelalte după rânduiala Postului.

Pavecernița mare se citește în seara aceleiași zile, cu stihirile din Canonul cel mare (de pocăință) al Sfântului Andrei Criteanul, precum sunt scrise la **Triod**, iar către sfârșitul slujbei (după rugăciunile citite în fața icoanelor împărătești) se adaugă și Evanghelia zilei **Triodului**.

A doua zi dimineața (în ziua înainte-prăznuirii), la Utrenie: după începutul obișnuit și cei șase psalmi, ectenia mare, **Aliluia...** și Cântările Treimice ale glasului de rând, (din **Ceaslov** sau de la sfârșitul **Triodului**). Catismele de rând și Sedelnele zilei din **Triod** și Psalmul 50. La Canoane: Canonul înainte-prăznuirii cu irmosul pe 6 și Tricântarea din **Triod** cu cântarea de rând din **Psaltire**. După Cântarea a 3-a, Sedelnele înainte-prăznuirii;

după Cântarea a 6-a, Condacul din **Minei (Tu ești începutura mântuirii noastre...)**; după Cântarea a 9-a ectenia mică, Luminândă glasului de rând a Postului, de trei ori (din **Ceaslov** ori din **Triod**, unde sunt așezate la sfârșit, după Troparele Treimice). Laudele (citite din **Ceaslov**), Doxologia mică (citită din **Ceaslov**) și ectenia **Să plinim rugăciunile noastre cele de dimineață...** La Stihioavnă stihirile din **Triod, Slavă..., Și acum...**, a înainte-prăznuirii, glasul al 4-lea: **Limba care nu o știa...** Apoi **Bine este a ne mărturisi Domnului...**, **Sfinte Dumnezeule...** și celelalte după rânduiala Postului.

Apoi se citesc Ceasurile și Obednița după rânduiala zilelor de rând din Post, după care săvârșim **Vecernia praznicului**, fie unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, fie singură, după rânduiala pe care o vom arăta la însăși ziua praznicului.

b) Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei Vestiri în Sâmbăta întâi din Sfântul și Marele Post (sâmbăta Sfântului Teodor Tiron), slujba înainte-prăznuirii se cântă împreună cu cea din Triod, astfel:

Vineri dimineața, după Utrenia zilei, Ceasuri și Obedniță, se face Vecernia Sâmbetei (de Vineri seara) fie unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, fie singură, astfel:

Dacă se face și Liturghie, începutul ca la Liturghie, cum s-a arătat mai înainte, la pgf. a. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: două din **Triod**, (stihira zilei de două ori), patru ale înainte-prăznuirii (din **Minei**) și patru ale Sfântului Teodor, din **Triod. Slavă..., a sfântului, Și acum...**, a înainte-prăznuirii. Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, prochimenele și Paremiile din **Triod**, cu **Lumina lui Hristos luminează tuturor...**, apoi **Să se îndrepteze rugăciunea mea...** cu căderea din sfântul altar, apoi ectenia întreită și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

Dacă nu se face Liturghie, Vecernia se face singură, astfel: Începutul obișnuit al Vecerniei, cum s-a arătat mai înainte, la pgf. a. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă șase stihiri: trei ale înainte-prăznuirii din **Minei** și trei ale sfântului din **Triod, Slavă..., a Sfântului Teodor (din Triod), Și acum...**, a înainte-prăznuirii, din **Minei (Binevestește Gavriil...)**. Vohod nu

se face, ci îndată **Lumină lină...**, Prochimenul și Paremiile din Triod, ectenia **Să plinim...** La Stihovă stihira idiomelă a zilei, din **Triod** (cea de la **Doamne, strigat-am...**) și martirica pe același glas (la sfârșitul **Triodului**), **Slavă...** **Și acum...**, a înainte-prăznuirii: **Taina cea din veac se descoperă astăzi...** (este **Slava...** Laudelor de la Utrenia praznicului). După **Tatăl nostru...**, troparul Sfântului Teodor din **Triod**, **Slavă...** **Și acum...**, al înainte-prăznuirii, apoi ectenia **Miluiește-ne pe noi...**, cu trei metanii și otpustul.

În mănăstiri, îndată după Liturghie (dacă s-a făcut) sau după Vecernie (dacă nu s-a făcut și Liturghie) se citește Canonul colivei, al Sfântului Teodor, după cum se arată în **Triod**.

Vineri seara, Pavecernița mare se citește fără metanii, cu canonul morților, al glasului de rând din Octoih. După întâiul **Sfinte Dumnezeule...** și **Tatăl nostru...** se zice troparul Sfântului Teodor, **Slavă...** **Și acum...** al înainte-prăznuirii. După al doilea **Sfinte Dumnezeule...** și **Tatăl nostru...**, se zic troparele de umilință, iar după **Cuvine-se cu adevărat...** se zice Condacul Sfântului Teodor, **Slavă...** **Și acum...** al înainte-prăznuirii.

Sâmbătă dimineața, la Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparul înainte-prăznuirii (de două ori), **Slavă...** al Sfântului Teodor, **Și acum...** iarăși al înainte-prăznuirii. După Catismele de rând, Sedelnele sfântului din **Triod** și Psalmul 50. La Canoane: Canonul înainte-prăznuirii cu irmosul pe șase, ale sfântului (două) din **Triod** pe opt. După Cântarea a 3-a, Condacul, Icosul și Sedelnele sfântului din **Triod**, **Și acum...** a înainte-prăznuirii iar după Cântarea a 6-a, Condacul înainte-prăznuirii apoi Sinaxarul din **Minei** și cel din **Triod**. Luminândă înainte-prăznuirii din **Minei**, **Slavă...**, a sfântului din **Triod**, **Și acum...**, a doua luminândă din **Minei**, a înainte-prăznuirii.

La Laude se cântă patru stihiri ale sfântului, **Slavă...** a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din **Triod**. Doxologie mică (citită din **Ceaslov**) și ectenia **Să plinim rugăciunile noastre cele de dimineață...** La Stihovă, stihirile sfântului, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii. Apoi **Bine este a ne mărturisi...**, **Sfinte Dumnezeule...** și celelalte; după **Tatăl nostru...** troparul sfântului și al înainte-prăznuirii, ectenia **Miluiește-ne pe noi...** și otpustul.

La mănăstiri se citesc apoi Ceasurile, punând pe rând troparul și condacul înainte-prăznuirii, sau pe cele ale Sfântului Teodor.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. La Fericiri, se cântă opt stihiri: patru ale înainte-prăznuirii din Cântarea a 3-a a Canonului și patru ale sfântului din Cântarea a 6-a a Canoanelor lui, din **Triod**. După Vohodul cu Evanghelia, troparul și Condacul înainte-prăznuirii și ale sfântului. Apostolul și Evanghelia zilei din **Triod** și apoi ale sfântului. Axionul **Cuvine-se cu adevărat...** Chinonicul din **Triod**.

La masă în mănăstiri (la trapeză) se citește **Cuvântul de laudă** al Sfântului Grigorie de Nisa pentru Sfântul Mucenic Teodor Tiron, și se face dezlegare la untdelemn și vin.

c) Când înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri cade în Duminică întâi din Postul Mare (a Ortodoxiei), slujba înainte-prăznuirii din **Minei** se cântă cu cea a Învierii din **Octoih** și a dreptei-credințe din **Triod**, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică, se cântă numai stihirile dreptei-credințe din **Triod**.

La Vecernia mare, după obișnuitul început, se cântă **Fericit bărbatul...** La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: trei ale Învierii glasului de rând, patru ale dreptei-credințe din **Triod** și trei ale înainte-prăznuirii, **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, Dogmatica glasului de rând. **Vohod**, **Lumină lină...**, Prochimenul zilei (**Domnul a împărășit...**), ectenia întreită (**Să zicem toți...**), **Învrednicește-ne, Doamne...** ectenia cererilor (**Să plinim...**) și celelalte, ca de obicei.

La Litie (dacă se face Priveghere sau binecuvântarea artoselor), stihira hramului, **Slavă...** a **Triodului**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii, de la **Doamne, strigat-am...** (**Binevestește Gavriil...**).

La Stihovă, stihirile Învierii, **Slavă...**, din **Triod**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii cea de la Stihovăna Utreniei (**Limba pe care nu o știa...**).

La Tropare: dacă nu se face binecuvântarea artoselor, se cântă troparul Învierii, **Slavă...**, al **Triodului**, **Și acum...**, al înainte-prăznuirii (**Astăzi începătura bucuriei a toată lumea...**); iar dacă se face Litie, se cântă troparul **Născătoare**

de Dumnezeu Fecioară, bucură-te... (de două ori) și Troparul **Triodului** (o dată).

Duminică dimineața, la Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparele precum s-au zis seara la Vecernie, repetând pe cel din tîi. După Catisme, Sedelnele Învierii, Binecuvântările Învierii (**Soborul îngeresc...**), ectenie mică, Ipacoi, Antifoanele și Prochimenul glasului de rînd. Evanghelia de rînd a Învierii, **Învieria lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Ușile pocăinței...** și celelalte ale duminicii **Triodului**.

La Canoane: Canonul Învierii, cu irmosul pe 4, al înainte-prăznuirii pe 4 și al **Triodului** pe 6. Catavasiile **Triodului**. După Cântarea a 3-a, condacul înainte-prăznuirii, apoi Sedelnele **Triodului** cu **Și acum...** a înainte-prăznuirii din **Minei**; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul din **Triod**, Sinaxarul din **Minei** și apoi din **Triod**. La Cântarea a 9-a, **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...** La Luminânde: cea de rînd a Învierii, **Slavă...**, a duminicii din **Triod**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii.

La Laude se cântă opt stihiri: cinci ale Învierii și trei din **Triod**, **Slavă...**, a **Triodului** (**Moise în vremea postului...**), **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Și Doxologia mare. După **Sfinte Dumnezeule...**, troparul Învierii, ecteniile și otpustul.

În mănăstiri se face ieșire în pridvorul bisericii, cântându-se **Slavă... Și acum...**, stihira de rînd a Evangheliei (Voscreasna). Apoi se citesc Ceasurile, punând la toate troparul Învierii, iar al **Triodului** (**Preacuratului Tău chip...**) și al înainte-prăznuirii se zic când unul, când altul. După **Tatăl nostru...**, la toate Ceasurile se zic condacul **Triodului** și al înainte-prăznuirii, schimbându-le.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La proscomidie preotul pregătește și Sfintele Agnețe pentru Liturghia Darurilor mai înainte sfințite din miercurea și vinerea săptămânii următoare. La Fericiri se cântă 12 stihiri: patru ale Învierii, patru ale **Triodului** din Cântarea a 3-a a Canonului și patru ale înainte-prăznuirii din Cântarea a 6-a a Canonului. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Învierii, al **Triodului** și al

înainte-prăznuirii, apoi Condacul Învierii, al **Triodului** și al înainte-prăznuirii. Apostolul și Evanghelia duminicii. Axionul **De tine se bucură...** Chinonicul din **Triod**.

d) Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri luni în săptămâna a doua, a treia, a patra, a cincea sau a șasea din Sfântul și Marele Post, slujba înainte-prăznuirii se cântă împreună cu cea a **Octoiului** și **Triodului**, precum urmează:

Duminică seara, la Vecernie, după începutul obișnuit, Psalmul 103 și ectenia mare. Catismă nu se citește, nici **Fericit bărbatul...** nu se cântă. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: patru din **Octoih** (stihirile de umilință) de la glasul de rînd, trei din **Triod** și trei ale înainte-prăznuirii. **Slavă... Și acum...**, a înainte-prăznuirii. Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenul cel mare de rînd, din **Triod** (**Să nu întorci fața Ta...**, ori: **Dat-ai moștenire...**), rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...**, cu trei metanii mari, și ectenia **Să plinim rugăciunile noastre cele de seara...** La Stihioavnă, stihirile din **Triod**, **Slavă...**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii, **Slava** de la Laudele praznicului.

La Tropare: **Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te...**, cu metanii și celelalte, după rânduiala Postului.

În mănăstiri se citește și Pavecernița Mică.

Luni dimineața, la Utrenie, după începutul obișnuit, cei șase psalmi și ectenia mare, cântăm **Aliluia...** și Cântările Treimice ale glasului de rînd (la sfârșitul **Triodului** sau în **Ceaslov**). Apoi Catisme, Sedelnele **Triodului** și Psalmul 50.

La Canoane: Canonul înainte-prăznuirii cu irmosul pe 6 și ale **Triodului** după rânduiala lor (vezi pe larg la **Triod**, luni, săptămâna întâi din post, la Utrenie); după Cântarea a 3-a și a 6-a, Sedelnele și Condacul înainte-prăznuirii din **Minei**; la Cântarea a 9-a, **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...** Ectenia mică și Luminânda glasului de rînd (de trei ori). Laudele citite (după **Ceaslov**), Doxologie mică, ectenia **Să plinim rugăciunile noastre cele de dimineață...** La Stihioavnă, stihirile din **Triod**, **Slavă... Și acum...**, a înainte-prăznuirii (**Limba pe care nu o știa...**), **Bine este a ne**

mărturisi..., Sfinte Dumnezeu și celelalte, după rânduiala Postului.

Apoi se citesc Ceasurile și Obednița și se săvârșește Vecernia, fie unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, fie singură, cântând ale înainte-prăznuirii din **Minei** și ale zilei din **Triod**, după cum am arătat mai înainte, la pgf. a.

e) **Dacă va cădea înainte-serbarea Bunei-Vestiri marți, miercuri, joi sau vineri din săptămâna a doua și a treia, ori marți în săptămâna a patra, ori marți, miercuri și vineri în săptămâna a cincea, ori marți și miercuri în săptămâna a șasea din post, slujba înainte-prăznuirii se cântă cu cea din Triod, precum urmează:**

Vecernia înainte-prăznuirii se face în dimineața zilei precedente, fie unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite (dacă e miercuri sau vineri), fie singură (dacă e alta dintre zilele de rând ale săptămânii), în amândouă cazurile conducându-se după regulile arătate mai înainte, la pgf. a. În seara aceleiași zile se citește Pavecernița Mare. Dimineața, în însăși ziua înainte-prăznuirii, se face Utrenia înainte-prăznuirii cu a zilei din **Triod**, precum am arătat la pgf. a, și citim Ceasurile și Obednița.

La Liturghie, se săvârșește Vecernia praznicului (Bunavestire) fie unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, fie singură, precum vom arăta mai departe, la însuși praznicul.

f) **Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri în sâmbăta a doua, a treia sau a patra din Sfântul și Marele Post, în care se face pomenirea Sfinților mucenici și a morților, slujba înainte-prăznuirii se cântă împreună cu cea a Sâmbetei, din Octoih și din Triod, precum urmează:**

Vineri dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță, se săvârșește Vecernia Sâmbetei și a înainte-prăznuirii, fie unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, fie singură.

Dacă Vecernia se săvârșește unită cu Liturghia, se face începutul cu **Binecuvântată este împărăția Tatălui...**, Psalmul 103, ectenia mare și Catisma a optsprezecea, cu obișnuitele stări și ectenii mici. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: stihira idiomelă (samo-

glasnică) din **Triod** de două ori, patru stihiri ale mucenicilor (martirice) de la glasul de rând din **Octoih** și patru ale înainte-prăznuirii, **Slavă...**, a înainte-prăznuirii (**Binevestește Gavriil...**), **Și acum...**, Dogmatica glasului de rând. Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenele și Paremiile din **Triod**, cu **Lumina lui Hristos luminează tuturor...**, apoi se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...** cu obișnuita cădire din sfântul altar. Apoi ectenia întreită și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

Dacă nu se săvârșește Liturghie, ci numai Vecernie, se face începutul cu **Binecuvântat este Dumnezeu nostru...**, Psalmul 103, ectenia mare, Catisma de rând (cu stări, fără ectenii) și ectenie mică. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă șase stihiri ale înainte-prăznuirii din **Minei** (repetând pe cele trei câte sunt acolo), **Slavă...**, a înainte-prăznuirii (**Binevestește Gavriil...**), **Și acum...**, Dogmatica glasului de rând (care se sfârșește). Vohod nu se face, ci îndată, **Lumină lină...** Prochimenele și Paremiile zilei din **Triod**, rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...** și ectenia **Să plinim rugăciunile noastre cele de seară...** La Stihovă, stihira samoglasnică a **Triodului** (cea de la **Doamne, strigat-am...**), apoi stihira martirică din **Octoih**, de la glasul celei din **Triod**, cu stihurile indicate la **Triod. Slavă...** **Și acum...**, a înainte-prăznuirii, Slava de la Laudele Utreniei din ziua praznicului (**Taina cea din veac se descoperă astăzi...**). După **Tatăl nostru...**, troparul înainte-prăznuirii, ectenia **Miluieste-ne pe noi, Dumnezeu...** cu trei metanii mari. Apoi rugăciunea **Preasfântă Treime, Stăpânie de-o ființă...** și celelalte ale sfârșitului Vecerniei după rânduiala zilelor din post (vezi **Ceaslovul**).

Vineri seara, Pavecernița mare se citește fără metanii. După primul **Sfinte Dumnezeu...**, în locul troparelor obișnuite, din **Ceaslov**, se zice al înainte-prăznuirii. După al doilea **Sfinte Dumnezeu...**, troparele de umilintă din **Ceaslov**. Și se citește Canonul morților de la glasul de rând al **Octoihului**. După **Cuvine-se cu adevărat...** și al treilea **Sfinte Dumnezeu...**, Condacul înainte-prăznuirii și celelalte ale Pavecerniței, ca de obicei.

Sâmbătă dimineața, la Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparul înainte-prăznuirii de trei ori. Apoi Catisme de rând

(primele două), Sedelnele zilei din **Octoih** și Psalmul 50 (din ale morților de la **Triod** nu se pune nimic). Canonul înainte-prăznuirii cu irmosul pe șase, irmosul de două ori; după Cântarea a 3-a, Sedelnele înainte-prăznuirii. De la Cântarea a 6-a înainte se adaugă și Patrucântarea din **Triod**, pe opt; după Cântarea a 6-a, Condacul înainte-prăznuirii; după Cântarea a 9-a, ectenia mică și Luminânda înainte-prăznuirii (de două ori). Laudele citite și celelalte ale utreniei zilelor de rând. La Stihovănie se cântă stihirile glasului de rând din **Octoih**, cele ale mucenicilor (de la Laude), cu stihurile obișnuite. **Slavă... Și acum...**, a înainte-prăznuirii (**Limba care nu o știa...**). Apoi: Bine este a ne mărturisi Domnului..., Sfinte Dumnezeule... și celelalte. După **Tatăl nostru...**, troparul înainte-prăznuirii, ectenia Miluiește-ne pe noi... și otpustul. În mănăstiri se citesc Ceașurile, punând troparul și Condacul înainte-prăznuirii.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. La Fericiri se cântă opt stihiri din Canonul înainte-prăznuirii: patru de la Cântarea a 3-a și patru de la Cântarea a 6-a. După Vohodul cu Evanghelia, troparul și Condacul hramului (de este hram vreunul din praznicele Mântuitorului), troparul și Condacul înainte-prăznuirii, după rânduiala lor. Apostolul și Evanghelia zilei (ale Sâmbetei). Chiriacul din **Triod**.

g) **Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri în duminica a doua, a patra sau a cincea din Sfântul și Marele Post**, slujba înainte-prăznuirii se cântă împreună cu cea a Învierii, din **Octoih**, și cu cea din **Triod** a sfinților pomeniți în aceste duminici (Sfântul Grigorie Palama în Duminica a doua, Sfântul Ioan Scărarul în a patra și Cuvioasa Maria Egipteanca în a cincea), precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mare, după începutul obișnuit se cântă **Fericit bărbatul...** La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: patru ale Învierii, de la glasul de rând al **Octoihului**, trei ale înainte-prăznuirii din **Minei** și trei ale sfântului (cuvioasei) din **Triod**. **Slavă...** a înainte-prăznuirii din **Minei** (**Binevestește Gavriil...**), **Și acum...**, Dogmatica glasului de rând. Vohod, **Lumină lină...**,

Prochimenul zilei (**Domnul a împărățit...**), ecteniile și rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...**, după rânduiala lor. La Stihovănie, stihirile Învierii, **Slavă...**, din **Triod**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii: **Taina cea din veac se descoperă astăzi...** (**Slavă...**, de la Laudele Praznicului).

După **Tatăl nostru...**, troparul Învierii, **Slavă...**, al sfântului (cuvioasei) din **Triod**, **Și acum...**, al înainte-prăznuirii (**Astăzi începutul bucuriei a toată lumea...**) și otpustul.

Duminică dimineața, la Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparele precum s-a arătat seara la Vecernie, repetând pe cel dintâi. După Catisme, Sedelnele Învierii, Binecuvântările Învierii, Ipacoi, Antifoanele și Prochimenul glasului de rând, Evanghelia de rând a Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...** Psalmul 50, **Slavă...**, **Ușile pocăinței...** și celelalte ale duminicilor, din **Triod**.

La Canoane: Canonul Învierii cu irmosul pe 4, al înainte-prăznuirii pe patru și cele două din **Triod** pe șase. Catavasii: **Deschide-voi gura mea...** După Cântarea a 3-a, Condacul înainte-prăznuirii, Condacul din **Triod**; apoi Sedelnele din **Triod** cu **Și acum...** a înainte-prăznuirii; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul din **Triod**, apoi Sinaxarul din **Minei** și cel din **Triod**. La Cântarea a 9-a: **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...** Ectenia mică, **Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru...**, Luminânda de rând a Învierii, **Slavă...**, a sfântului (cuvioasei) din **Triod**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii.

Laudele după indicația **Triodului**. Doxologia mare, iar după **Sfinte Dumnezeule...**, troparul Învierii, ecteniile și otpustul.

La Ceașuri se pune troparul Învierii și al înainte-prăznuirii.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La Proskomidie preotul scoate și Sfintele Agnețe pentru Liturghia Darurilor mai înainte sfințite din săptămâna următoare. La Fericiri se cântă 12 stihiri: patru ale Învierii, patru ale înainte-prăznuirii din Cântarea a 3-a a Canonului din **Minei** și patru din Cântarea a 6-a de la **Triod**. După Vohodul cu Evanghelia, Troparul și Condacul

Învierii, ale înainte-prăznuirii și cele ale sfinților (cuvioasei) din **Triod**, după rânduiala lor. Apostolul și Evanghelia duminicii și ale sfinților (cuvioasei). Axionul **De tine se bucură...**, chinonicul duminicii.

h) Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri în duminica a treia din Sfântul și Marele Post (Duminica Sfintei Cruci), slujba înainte-prăznuirii se cântă împreună cu cea a Învierii din **Octoih** și cu cea a Sfintei Cruci din **Triod**, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică, atât la **Doamne, strigat-am...**, cât și la Stihovă, se cântă stihirile Sfintei Cruci, precum sunt scrise în **Triod**. După **Tatăl nostru...**, troparul Sfintei Cruci, iar după otpust preotul pregătește Sfânta Cruce pe care o pune pe sfântul antimis, precum se arată în **Triod**.

La Vecernia mare, după începutul obișnuit se cântă **Fericit bărbatul...** La **Doamne, strigat-am...** se cântă zece stihiri: trei ale Învierii de la glasul de rând al **Octoihului**, patru ale Sfintei Cruci din **Triod** și trei ale înainte-prăznuirii. **Slavă...**, a Sfintei Cruci, **Și acum...**, Dogmatica glasului de rând. Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenul zilei, ecteniile.

La Litie (dacă este priveghere sau binecuvântarea artoselor), stihira hramului, **Slavă...**, a Sfintei Cruci, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii, cea de la **Doamne, strigat-am...** (**Binevestește Gavriil...**).

La Stihovă, stihirile Învierii, **Slavă...**, a Sfintei Cruci, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii: **Limba pe care nu o știa...** (de la Stihovă Utreniei).

La Tropare: de este Litie (Priveghere), se cântă **Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te...** de două ori, și al Sfintei Cruci o dată, apoi celelalte ale Litiei sau Privegherii. Dacă nu este Litie, se cântă troparul Învierii, **Slavă...**, al Sfintei Cruci, **Și acum...**, al înainte-prăznuirii, apoi otpustul.

Duminică dimineața, la Utrenie, după începutul obișnuit, la **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Învierii de două ori, **Slavă...**, al Sfintei Cruci, **Și acum...**, al înainte-prăznuirii. Apoi celelalte ale duminicii, precum se arată la **Triod**.

La Canoane: Canonul Învierii cu irmosul pe patru, al Sfintei Cruci pe șase și al înainte-

prăznuirii pe patru. Catavasiile Sfintei Cruci, din **Triod** (**Dumnezeiescul Moise a însemnat mai dinainte...**). După Cântarea a 3-a, Condacul înainte-prăznuirii, Sedealna Sfintei Cruci, **Slavă... Și acum...**, a înainte-prăznuirii. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul Sfintei Cruci, din **Triod**. Apoi Sinaxarul din **Minei** și cel din **Triod**. La Cântarea a 9-a, **Mărește, suflete al meu... și Ceea ce ești mai cinstită...** Ectenia mică, Luminânda de rând a Învierii, **Slavă...**, a Sfintei Cruci, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii.

La Laude se cântă opt stihiri: patru ale Învierii și patru ale Sfintei Cruci, repetând pe cea dintâi. **Slavă...**, a Duminicii **Triodului** (**Domnul tuturor ne-a învățat...**), **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Doxologie mare și apoi scoaterea și închinarea Sfintei Cruci în naos, cu stihirile din **Triod**.

La Ceasuri (în mănăstiri), la toate, troparul Învierii, iar al Sfintei Cruci și al înainte-prăznuirii se zic pe rând. După **Tatăl nostru...**, la toate Ceasurile se zic Condacul Sfintei Cruci și al înainte-prăznuirii, schimbându-le.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La Proskomidie preotul va pregăti și Sfintele Agnețe pentru Liturghia Darurilor mai înainte sfințite din săptămâna următoare.

La Fericiri se cântă 10 stihiri: șase ale Învierii și patru din Cântarea a 3-a a Canonului din **Triod**. După Vohodul cu Evanghelia, troparul și Condacul Învierii, ale Sfintei Cruci și ale înainte-prăznuirii, după rânduiala lor. În loc de **Sfinte Dumnezeule...**, se cântă **Crucii Tale...** Apostolul și Evanghelia Duminicii, Axionul **De tine se bucură...** Chinonicul din **Triod**.

i) Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri miercuri în săptămâna a patra din Sfântul și Marele Post (Miercurea înjumătățirii Postului, în care se face și închinarea Sfintei Cruci), slujba înainte-prăznuirii se cântă cu cea a Crucii din **Triod**, făcând, atât seara cât și dimineața, obișnuitele metanii ale Postului.

Mărți dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță, se săvârșește Vecernia înainte-prăznuirii singură (fără Liturghie), cu începutul obișnuit (**Bine este cuvântat...**), Psalmul 103,

ectenă mare, Catisma de rând (fără ectenii la stări), ectenie mică. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă șase stihiri: primele trei din **Triod** și trei din Minei (ale înainte-prăznuirii). **Slavă...**, a Crucii (din Triod), **Și acum...**, a înainte-prăznuirii. Prochimenele și Paremiile din **Triod**. La Stihovă, stihirile și **Slava...** din **Triod**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii, cea de la Laudele Utreniei din ziua praznicului (**Taina cea din veac se descoperă astăzi...**). După Tatăl nostru..., troparele și celelalte, după rânduiala zilelor din post (vezi **Ceaslovul**).

Seara, Pavcernița mare, după obicei.

Miercuri dimineața, la Utrenie, după cei șase psalmi și ectenia mare, **Aliluia...** și Cântările Treimice ale glasului de rând. Catismele de rând, Sedelnele de la glasul de rând al **Octoihului**, apoi cele din **Triod** și Psalmul 50.

La Canoane: Canonul Sfintei Cruci, din **Triod**, cu irmosul pe șase și al înainte-prăznuirii pe patru; iar la Cântările a 3-a, a 8-a și a 9-a, unde este și Tricântarea Triodului, se pun din Canonul Sfintei Cruci numai patru stihiri (cu irmosul), din al înainte-prăznuirii două, iar din Tricântare opt, terminând cu irmosul din Tricântare. După Cântarea a 3-a, Condacul înainte-prăznuirii, Sedealna din **Triod**, **Slavă...** **Și acum...**, a înainte-prăznuirii. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul Crucii din **Triod**. După Cântarea a 9-a și ectenia mică, Luminândă glasului de rând (din **Ceaslov**, sau de la sfârșitul **Triodului**, după Cântările Treimice). La Laude punem și stihirile Crucii (ultimele trei care au rămas de la **Doamne strigat-am...**). La Stihovă, stihirile din **Triod**, **Slavă...**, a Sfintei Cruci, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii. **Bine este a ne mărturisi Domnului...** și celelalte de la sfârșitul Utreniei, după rânduiala zilelor de rând din post (vezi **Ceaslovul**).

Apoi Ceasurile. La Ceasuri întâi se face închinarea Crucii, precum se arată la **Triod**. După Ceasuri și Obedniță, săvârșim Vecernia praznicului, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, precum vom arăta mai departe, la însuși praznicul Bunei-Vestiri.

j) **Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri joi în săptămâna a patra**, slujba înainte-prăznuirii se cântă cu cea a Sfintei Cruci din **Triod**, astfel:

Miercuri dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță, se săvârșește Vecernia înainte-prăznuirii unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, cântând la **Doamne, strigat-am...**, zece stihiri: 6 din **Triod** și 4 ale înainte-prăznuirii. **Slavă...**, a Sfintei Cruci din **Triod**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii, Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenele și Paremiile din **Triod**, cu **Lumina lui Hristos luminează tuturor...** Apoi se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...**, cu căderea din sfântul altar, ectenia întreită și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

Miercuri seara, Pavcernița mare, ca de obicei.

Joi dimineața, la Utrenie: Cântările treimice și Sedelnele glasului. La Canoane: canonul înainte-prăznuirii pe șase și Tricântarea din **Triod** cu cântările a 4-a, a 8-a și a 9-a, Luminândă glasului, de trei ori. La Stihovă stihirile **Triodului**. **Slavă...** **Și acum...**, a înainte-prăznuirii și cealaltă rânduială a Postului.

După Ceasuri și Obedniță, se săvârșește Vecernia praznicului Bunei-Vestiri, precum vom arăta mai departe, la însuși praznicul.

k) **Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri vineri în săptămâna a patra din Post**, slujba înainte-prăznuirii se cântă cu cea a Sfintei Cruci din **Triod**, întocmai precum s-a arătat aici, la pgf. i, cu deosebirea că la Canonul de la Utrenia de Vineri dimineața, Tricântarea din **Triod** are Cântările a 5-a, a 8-a și a 9-a, iar închinarea Sfintei Cruci cu stihirile arătate în **Triod**, se face la sfârșitul Ceasului al șaselea, iar după otpustul Ceasurilor, Sfânta Cruce se și ia de pe tetrapod (iconostas), unde a stat din Duminica Sfintei Cruci, și se duce la loc în sfântul altar sau unde se păstrează de obicei.

l) **Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri joi în săptămâna a cincea din Sfântul și Marele Post (Joia Canonului celui Mare sau de pocăința)**, toată slujba înainte-prăznuirii se cântă mai înainte cu o zi (Vecernia marți dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță, iar Utrenia miercuri dimineața), iar slujba sfântului din ziua de 23 martie se cântă la Pavcerniță. Miercuri seara se face, ca de obicei, denie, cântând Utrenia zilei de joi, la

ectenă mare, Catisma de rând (fără ectenii la stări), ectenie mică. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă șase stihiri: primele trei din **Triod** și trei din Minei (ale înainte-prăznuirii). **Slavă...**, a Crucii (din **Triod**), **Și acum...**, a înainte-prăznuirii. Prochimenele și Paremiile din **Triod**. La Stihovă, stihirile și **Slava...** din **Triod**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii, cea de la Laudele Utreniei din ziua praznicului (**Taina cea din veac se descoperă astăzi...**). După Tatăl nostru..., troparele și celelalte, după rânduiala zilelor din post (vezi **Ceaslovul**).

Seara, Pavecernița mare, după obicei.

Miercuri dimineața, la Utrenie, după cei șase psalmi și ectenia mare, **Aliluia...** și Cântările Treimice ale glasului de rând. Catismele de rând, Sedelnele de la glasul de rând al **Octoihului**, apoi cele din **Triod** și Psalmul 50.

La Canoane: Canonul Sfintei Cruci, din **Triod**, cu irmosul pe șase și al înainte-prăznuirii pe patru; iar la Cântările a 3-a, a 8-a și a 9-a, unde este și Tricântarea **Triodului**, se pun din Canonul Sfintei Cruci numai patru stihiri (cu irmosul), din al înainte-prăznuirii două, iar din Tricântare opt, terminând cu irmosul din Tricântare. După Cântarea a 3-a, Condacul înainte-prăznuirii, Sedealna din **Triod**, **Slavă... Și acum...**, a înainte-prăznuirii. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul Crucii din **Triod**. După Cântarea a 9-a și ectenia mică, Luminândă glasului de rând (din **Ceaslov**, sau de la sfârșitul **Triodului**, după Cântările Treimice). La Laude punem și stihirile Crucii (ultimele trei care au rămas de la **Doamne strigat-am...**). La Stihovă, stihirile din **Triod**, **Slavă...**, a Sfintei Cruci, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii. **Bine este a ne mărturisi Domnului...** și celelalte de la sfârșitul Utreniei, după rânduiala zilelor de rând din post (vezi **Ceaslovul**).

Apoi Ceasurile. La Ceasuri întâi se face închinarea Crucii, precum se arată la **Triod**. După Ceasuri și Obedniță, săvârșim Vecernia praznicului, unită cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite, precum vom arăta mai departe, la însuși praznicul Bunei-Vestiri.

j) **Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri joi în săptămâna a patra**, slujba înainte-prăznuirii se cântă cu cea a Sfintei Cruci din **Triod**, astfel:

Miercuri dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță, se săvârșește Vecernia înainte-prăznuirii unită cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite, cântând la **Doamne, strigat-am...**, zece stihiri: 6 din **Triod** și 4 ale înainte-prăznuirii. **Slavă...**, a Sfintei Cruci din **Triod**, **Și acum...**, a înainte-prăznuirii, Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenele și Paremiile din **Triod**, cu **Lumina lui Hristos luminează tuturor...** Apoi se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...**, cu căderea din sfântul altar, ectenia întreită și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

Miercuri seara, Pavecernița mare, ca de obicei.

Joi dimineața, la Utrenie: Cântările treimice și Sedelnele glasului. La Canoane: canonul înainte-prăznuirii pe șase și Tricântarea din **Triod** cu cântările a 4-a, a 8-a și a 9-a, Luminândă glasului, de trei ori. La Stihovă stihirile **Triodului**. **Slavă... Și acum...**, a înainte-prăznuirii și cealaltă rânduială a Postului.

După Ceasuri și Obedniță, se săvârșește Vecernia praznicului Bunei-Vestiri, precum vom arăta mai departe, la însuși praznicul.

k) **Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri vineri în săptămâna a patra din Post**, slujba înainte-prăznuirii se cântă cu cea a Sfintei Cruci din **Triod**, întocmai precum s-a arătat aici, la pgf. i, cu deosebirea că la Canonul de la Utrenia de Vineri dimineața, Tricântarea din **Triod** are Cântările a 5-a, a 8-a și a 9-a, iar închinarea Sfintei Cruci cu stihirile arătate în **Triod**, se face la sfârșitul Ceasului al șaselea, iar după otpustul Ceasurilor, Sfânta Cruce se și ia de pe tetrapod (iconostas), unde a stat din Duminică Sfintei Cruci, și se duce la loc în sfântul altar sau unde se păstrează de obicei.

l) **Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri joi în săptămâna a cincea din Sfântul și Marele Post (Joia Canonului celui Mare sau de pocăință)**, toată slujba înainte-prăznuirii se cântă mai înainte cu o zi (Vecernia marți dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță, iar Utrenia miercuri dimineața), iar slujba sfântului din ziua de 23 martie se cântă la Pavecerniță. Miercuri seara se face, ca de obicei, denie, cântând Utrenia zilei de joi, la

care se citește Canonul cel Mare sau de pocăință, după rânduială, precum se arată la **Triod**.

m) **Dacă va cădea înainte-prăznuirea Bunei-Vestiri în sâmbăta a cincea din Postul Mare (Sâmbăta Acatistului)**, slujba înainte-prăznuirii se cântă împreună cu cea din **Triod**, precum urmează:

Vineri dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obednița zilei, se săvârșește Vecernia înainte-prăznuirii și a Sâmbetei **Triodului**, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, astfel:

Începutul ca pentru Liturghie (**Binecuvântată este împărăția Tatălui...**), Psalmul 103, ectenie mare, Catisma a optsprezecea, cu obișnuitele stări și ectenii mici. La **Doamne, strigat-am...** se cântă zece stihiri: șapte din **Triod** (stihira zilei de două ori, martirica și patru stihiri ale Acatistului) și trei din **Minei** ale înainte-prăznuirii. **Slavă...**, a înainte-prăznuirii, **Și acum...**, din **Triod (Taina cea din veac se descoperă astăzi...)**. Vohod, **Lumină lină...**, Prochimelele și Paremiile din **Triod** (cu **Lumina lui Hristos luminează tuturor...**). Apoi se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...** (cu obișnuita cădere din sfântul altar), ectenia întreită și celelalte, ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

Iar dacă nu se săvârșește Liturghie, Vecernia se face singură, cu începutul obișnuit (**Binecuvântat este Dumnezeu nostru...**), Catisma se citește fără ectenii la stări, iar la **Doamne, strigat-am...**, se cântă opt stihiri: 5 ale Născătoarei din **Triod** (repetând două) și 3 din **Minei**, **Slavă...**, a înainte-prăznuirii, **Și acum...**, din **Triod**. Vohod nu se face, ci îndată, **Lumină lină...**, Prochimelele și Paremiile din **Triod**, rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...** și celelalte ale Vecerniei din zilele de rând. La Stihoavnă, stihira zilei de două ori și martirica din **Triod** (de la **Doamne, strigat-am...**) **Slavă... Și acum...**, a înainte-prăznuirii, cea de la Laude, a Utreniei (**Limba pe care nu o știa...**) din **Triod**. Apoi **Acum slobozește...** și celelalte, iar după **Tatăl nostru...** troparul Acatistului, **Slavă...**, **Și acum...**, al înainte-prăznuirii; ectenia **Miluieste-ne pe noi, Dumnezeu...** trei metanii și cealaltă rânduială a Postului și otpustul.

La masă se dă dezlegare la vin.

Pavecernița mică se citește în mănăstiri în aceeași zi, după masă, în chilii, adăugându-se și Patrucântarea Sâmbetei din **Triod** (de la Utrenie) sau Canonul morților al glasului de rând din Octoih.

Vineri seara, atât în bisericile mănăstirești, cât și în cele de enorii, se săvârșește Denia Acatistului Bunei-Vestiri (Utrenia Sâmbetei), punând și ale înainte-prăznuirii, astfel: După începutul obișnuit, la **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Acatistului (**Porunca cea cu taină...**) de două ori, **Slavă... Și acum...**, al înainte-prăznuirii (**Astăzi începătura bucuriei a toată lumea...**). Apoi se citesc Catismele de rând (a șaisprezecea și a șaptesprezecea) și se citesc Condacele și Icoasele Acatistului, după rânduiala lor, din **Triod**.

Apoi Psalmul 50 și Canoanele, cu 14 stihiri la fiecare cântare: întâi șase din Canonul înainte-prăznuirii (cu irmosul) și apoi opt din al Acatistului. Catavasie: **Deschide-voi gura mea...** După Cântarea a 3-a și a 6-a, Condacele și Icoasele Acatistului, cum sunt așezate în **Triod** (după Cântarea a 6-a se citește și Sinaxarul din **Triod**); la Cântarea a 9-a: **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...** Apoi ectenie mică și Luminânda Acatistului (din **Triod**) de două ori, **Slavă... Și acum...**, a înainte-prăznuirii.

Laudele din **Triod**. Doxologia mare, iar după **Sfinte Dumnezeule...**, troparul Acatistului, **Slavă... Și acum...**, al înainte-prăznuirii. Ecteniile și otpustul (la mănăstiri se citește întâi Ceasul întâi, și apoi otpustul Utreniei).

Sâmbătă dimineața se citesc Ceasurile și apoi se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, ca de obicei. La Fericiri se cântă opt stihiri: patru din Cântarea a 3-a și alte patru din Cântarea a 6-a de la Canonul Acatistului. După Vohodul cu Evanghelia, troparul înainte-prăznuirii și al Acatistului, apoi Condacul Acatistului și cel al înainte-prăznuirii. Apostolul și Evanghelia întâi ale sâmbetei și apoi ale Născătoarei de Dumnezeu, Axionul **Cuvine-se cu adevărat...** Chinonicul din **Triod**.

La masă se face dezlegare la untdelemn și vin.

2. Însăși serbarea Praznicului Bunei-Vestiri (25 Martie)

În situația calendaristică de acum a Bisericii noastre intră totdeauna în timpul

Postului Mare, putând cădea între vinerea săptămânii întâi din Sfântul și Marele Post (când Sfintele Paști cad la data cea mai târzie, adică la 8 mai) și joi a săptămânii a șasea din Post (când Sfintele Paști cad la data cea mai timpurie, adică la 4 aprilie).

a) Când praznicul Bunei-Vestiri cade vineri în primă săptămână din Postul Mare și deci odovania praznicului în sâmbăta aceleiași săptămâni (Sfintele Paști la 8 mai), Vecernia praznicului în bisericile în care se face slujbă zilnic ca, de pildă, în mănăstiri, se cântă împreună cu cea a zilei din **Triod, joi dimineața**, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță, astfel:

Dacă Vecernia va fi unită cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite, se face începutul ca la Liturghie (**Binecuvântată este împărăția Tatălui...**), apoi **Veniți să ne închinăm...**, Psalmul 103 și ectenia mare. Apoi Catisma a optsprezecea, cu obișnuitele stări și ectenii mici. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: cinci din **Triod** (stihira zilei de două ori și cele trei podobnice) și cinci din **Minei**, de la Vecernia Mare a praznicului (repetând două din cele trei stihiri). **Slavă... Și acum...**, din **Minei** (**Trimis a fost din cer Gavriil...**). Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenul zilei din **Triod** și prima Paremie de acolo, Prochimenul Paremiei a doua și îndată preotul rostește: **Înțelepciune, drepti! Lumina lui Hristos luminează tuturor!** Se citește Paremia a doua din **Triod**, după care se adaugă și cele trei Pareмии ale Vecerniei Praznicului, din **Minei**. Apoi se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...**, cădind preotul ca de obicei în sfântul altar. Ectenia **Să zicem toți...** și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

Iar dacă nu se face Liturghie, ci numai Vecernia, se face începutul obișnuit (**Binecuvântat este Dumnezeu nostru...**), psalmul de seară, ectenie mare și îndată **Doamne, strigat-am...**, cântând opt stihiri: trei din **Triod** și cinci ale praznicului (repetând pe două din cele trei câte avem în **Minei**), **Slavă... Și acum...**, din **Minei** (**Trimis a fost din cer Gavriil...**), Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenele și Paremiile zilei din **Triod**, apoi trei ale Praznicului, din **Minei**. Îndată rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...** și ectenia

cererilor (**Să plinim rugăciunile noastre cele de seară...**). La Stihoavnă, stihirile zilei din **Triod, Slavă... Și acum...**, a praznicului (**As-tăzi sunt bunele-vestiri de bucurie...**). Apoi: **Acum slobozește...**, **Sfinte Dumnezeule...** și celelalte. După **Tatăl nostru...**, troparul praznicului, ectenia **Miluieste-ne pe noi, Dumnezeule...** și otpustul.

La masă se face dezlegare la vin și la untdelemn.

Pavecernița mare, dacă Vecernia s-a făcut deci dimineața, precum s-a arătat aci, se citește în seara aceleiași zile (joi), când se cântă și Litia praznicului (dacă se face binecuvântare de artose) cu stihirile Stihoavnei Vecerniei, precum se arată în **Minei**. Iar partea din Canonul cel mare (al Sfântului Andrei Criteanul), care ar fi trebuit citită la această Pavecerniță, se lasă, sau se citește mai dinainte, împreună cu cea de la Pavecernița de miercuri seara, sau cum va rândui cel mai mare.

În bisericile de enorii, unde nu se face slujbă zilnic, Vecernia praznicului se săvârșește joi seara, la vremea ei obișnuită, punând și ale zilei din **Triod**, precum am arătat aci mai înainte (Vecernia fără Liturghie) și adăugând la timpul lor cele ale Litiei, dacă este cazul.

Vineri dimineața, la Utrenie, după începutul obișnuit, la **Dumnezeu este Domnul...**, troparul praznicului de trei ori. După prima Catismă de rând (a 13-a), se cântă Sedelnele zilei din **Triod**, toate la rând, fără ectenie; după a doua Catismă de rând (a 14-a), se cântă primele două Sedelne ale praznicului din **Minei**. Apoi Polieleul (**Cuvânt bun...**) și Mărimurile praznicului (din **Catavasier** sau din Psaltire). Apoi ectenie mică și cel de al doilea rând de Sedelne ale praznicului din **Minei**; și îndată: Antifonul I al glasului al 4-lea (**Din tinerețile mele...**), prochimenul praznicului din **Minei**, Evanghelia praznicului, Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu...**, **Și acum...**, aceeași, stihul **Miluieste-mă, Dumnezeule...** și stihira, glasul al 6-lea: **Trimis a fost din cer Gavriil arhanghelul...**

La Canoane: Canonul praznicului, cu irmosul de câte două ori și stihirile pe 12, iar la cântările unde este și Tricântarea zilei din **Triod** (Cântarea a 5-a, a 8-a și a 9-a), se cântă Canonul praznicului pe șase, iar al **Triodului** pe opt. Catavasiile praznicului (**Deschide-voi**

gura mea...). După Cântarea a 3-a, Sedelnele praznicului, iar după a 6-a, Condacul, Icosul și Sinaxarul praznicului. În loc de **Ceea ce ești mai cinstită...** se cântă stihirile Cântării a 9-a a Canonului din **Minei**, cu stihul de acolo (**Binevestește, pământule...**), încheind cu irmosul praznicului (**Ca de un sicriu însuflețit...**). Ectenia mică și Luminânda din **Minei**.

La Laude se cântă cele patru stihiri ale praznicului, **Slavă... Și acum..., Taina cea din veac se descoperă astăzi...** Doxologia mică (citită, din **Ceaslov**), ectenia cererilor (**Să plinim rugăciunile noastre cele de dimineață...**) și se cântă Stihoavna din **Triod**, **Slavă... Și acum...,** a praznicului: **Să se veselească cerurile și să se bucure pământul...** (**Slavă...,** de la Litie). Apoi: **Bine este a ne mărturisi Domnului..., Sfinte Dumnezeule...** și celelalte, iar după **Tatăl nostru...,** troparul praznicului, ectenia **Miluieste-ne pe noi, Dumnezeule...** cu trei metanii și otpustul Utreniei (în mănăstiri, înainte de otpust se citește, ca de obicei, **Ceasul întâi,** troparul și Condacul praznicului, la sfârșit trei metanii mari, rugăciunea **Hristoase, Lumina cea adevărată...** și otpustul desăvârșit al Utreniei).

Apoi se citesc **Ceasul al treilea** și **Ceasul al șaselea**, cu Catisme, fără metanii, troparul și Condacul praznicului, iar la **Ceasul al șaselea** se cântă și troparul prorociei și se citește Paremia zilei din **Triod** (în mănăstiri se citește acum și cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur pentru lauda praznicului, al cărui început este: **Iarăși bucuria bunelor vestiri...**). Apoi **Ceasul al nouălea**, cu Catisma lui, și Obedniță citind Fericeirile degrabă, fără cântare și fără metanii. După **Tatăl nostru...,** Condacul praznicului și celelalte, după **Ceaslov**.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, unită cu Vecernia zilei următoare (26 martie, Soborul Sfântului Arhanghel Gavriil), fără Catismă, fără metanii astfel:

Binecuvântarea de început ca la Liturghie (**Binecuvântată este împărăția Tatălui...**), Psalmul 103, ectenia mare și îndată se cântă **Doamne, strigat-am...** cu zece stihiri, trei ale praznicului, cele de la Stihoavna Vecerniei mari (**Trimis a fost din cer Gavriil...** și celelalte), trei ale Arhanghelului Gavriil și patru ale

zilei din **Triod** (cele de vineri seara), **Slavă... Și acum...,** a praznicului: **Trimis a fost din cer Gavriil arhanghelul...** (**Slavă...,** de la Doamne, strigat-am...).

În timpul cântării stihirilor (sau mai înainte, de i-a fost cu puțință), preotul face Proscomidia. Apoi Vohod cu Sfânta Evanghelie, **Lumină lină...,** Prochimenul zilei și două Paremii ale **Triodului**, apoi două Paremii ale praznicului, ectenia mică, cu ecfonisul **Că sfânt ești, Dumnezeul nostru...** și îndată se cântă **Sfinte Dumnezeule...,** după care, pe rând, celelalte ale Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur. Apostolul și Evanghelia praznicului. Axion: **Binevestește, pământule, bucurie mare...** Chinonicul praznicului.

La masă se face dezlegare la pește, untdelemn și vin.

Pavecernița mică se citește în mănăstiri în aceeași zi (vineri) seara (în tinda bisericii), degrab, fără metanii, punându-se și Canonul Sfântului Teodor, cel pentru colivă, din **Triod**. La **Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu...** și la **Sfinte Dumnezeule...** se fac trei metanii mici (închinăciuni). Apoi se pune Condacul Praznicului.

Sâmbătă dimineața (sâmbăta Sfântului Teodor) se face odovania praznicului **Bunei-vestiri, cântând slujba praznicului și a arhanghelului, din Minei, iar din Triod se adaugă numai ale Sfântului Teodor, lăsând pe cele ale Postului, astfel:**

La Utrenie, după începutul obișnuit, se cântă **Dumnezeu este Domnul...,** troparul praznicului (**Astăzi este începutul mântuirii noastre...**) și al arhanghelului (**Mare voievod al oștilor cerești...**) **Slavă...,** al Sfântului Teodor din **Triod** (**Mari sunt isprăvile credinței...**), **Și acum...,** iarăși al praznicului; Sedelnele după rânduiala **Triodului**. Apoi Psalmul 50, rugăciunea **Mântuiește, Dumnezeule, poporul Tău...** și celelalte.

La Canoane se pune la fiecare cântare câte patru stihiri din Canonul Născătoarei de Dumnezeu (făcându-le pe șase) de la **Minei**, patru din al arhanghelului și patru din al Sfântului Teodor din **Triod**. Catavasiile praznicului (**Deschide-voi gura mea...**). După Cântarea a

3-a, Condacul arhanghelului și Sedelnele lui, iar după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul Sfântului Teodor din **Triod**. Apoi Sinaxarul din **Minei** și cel din **Triod**. La Cântarea a 9-a, în loc de **Ceea ce ești mai cinstită...** stihirile Cântării a 9-a a Canonului praznicului, cu stihul lor. Apoi ectenie mică, Luminânda arhanghelului, **Slavă...**, a Sfântului Teodor, **Și acum...**, a **Născătoarei din Minei (Bucură-te, Născătoare de Dumnezeu...)**.

La Laude se cântă șase stihiri: trei ale arhanghelului și trei ale sfântului. **Slavă...**, a Sfântului Teodor, **Și acum...**, a praznicului (cea din ziua de 26). Doxologia mare. După **Sfinte Dumnezeule...**, troparul praznicului, ecteniile și otpustul.

La Ceasuri, troparul și condacul praznicului, ale arhanghelului și ale Sfântului Teodor se zic schimbându-le.

La Liturghie se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. La Fericiri se cântă opt stihiri: patru ale arhanghelului din Cântarea a 3-a a Canoanelor lor și patru din Cântarea a 6-a a Canonului Sfântului Teodor. După vohodul cu Evanghelia, troparul praznicului, al arhanghelului și al sfântului, apoi Condacul arhanghelului, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al praznicului. Apostolul și Evanghelia praznicului și ale sâmbetei **Triodului**. Axionul praznicului (**Binevestește, pământule, bucurie mare...**) și Chinonicul praznicului (**Ales-a Domnul Sionul...**).

b) **Când Praznicul Bunei-Vestiri cade sâmbătă în prima sau în a treia săptămână din Postul Mare și deci odovania praznicului se face în duminica următoare (duminica Ortodoxiei, ori duminica Sfintei Cruci)**, atunci, în bisericile unde se face slujbă zilnic (ca de pildă în mănăstiri), Vecernia praznicului se săvârșește vineri dimineața, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, precum s-a arătat mai înainte (pgf. a), cu deosebirea că, după cele două paremii ale **Triodului** se adaugă toate cinci ale praznicului, iar în seara aceleiași zile se citește Pavcernița mare, la care, dacă se face binecuvântare de artose, se cântă și Litia cu stihirile Stihovnei, precum se arată în **Minei**.

În bisericile de enorii, în care nu se face slujbă zilnic, Vecernia (cea mare) a praznicului se săvârșește vineri seara, la vremea ei obișnuită, adăugându-se și Litia (dacă este cazul) și

cântându-se, de obicei, și Acatistul Bunei-Vestiri.

Sâmbătă dimineața, la Utrenie, se face toată slujba numai a praznicului, precum e scrisă în **Minei**, nepunându-se nimic de la **Triod** și cântând Doxologia mare. Iar Canonul Sfântului Teodor din sâmbăta primei săptămâni din post, precum și Patrucântarea morților de la Utrenia sâmbetei din săptămâna a treia a Sfântului Post se cântă mai dinainte, joi seara la Pavcerniță, sau cum va rândui cel mai mare.

Apoi Ceasurile (la mănăstiri), punând troparul și condacul praznicului, și Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, punându-se numai slujba praznicului: antifoanele praznicului, din **Minei**, la Vohodul cu Evanghelia, stihul: **Binevestiți din zi în zi mântuirea Dumnezeului nostru. Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce pentru noi Te-ai întrupat din Fecioară...** Troparul și Condacul praznicului. Apostolul și Evanghelia numai ale praznicului, Axionul praznicului: **Binevestește pământule, bucurie mare...**, Chinonicul praznicului: **Ales-a Domnul Sionul...**

La masă, dezlegare la untdelemn, pește și vin, în cinstea praznicului.

Sâmbătă seara, la Vecernia mică (în mănăstiri), atât la **Doamne, strigat-am...**, cât și la stihoavnă, se pun numai stihirile din **Triod**.

La Vecernia mare și la Utrenie se face slujba odovaniei praznicului, punând întâi ale Învierii glasului de rând, din **Octoih**, apoi ale duminicii, din **Triod**, și apoi ale praznicului, din **Minei** (lăsând pe ale arhanghelului), precum urmează:

La Vecernie, după obișnuitul început, cântăm **Fericit bărbatul...**, iar la **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: trei ale Învierii glasului de rând din **Octoih**, patru ale duminicii din **Triod** și trei ale praznicului din **Minei**. **Slavă...**, din **Triod**, **Și acum...**, a praznicului sau Dogmatica glasului de rând. Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenul de sâmbătă seara (**Domnul a împărățit...**), ecteniile, după rânduiala Vecerniei sărbătorilor.

Dacă este Litie, se cântă stihirile praznicului..., **Slavă...**, din **Triod**, **Și acum...**, a praznicului (**Să se veselească cerurile...**).

La Stihovă, stihirile Învierii, **Slavă...**, din **Triod, Și acum...**, a praznicului (**Astăzi sunt bunele vestiri de bucurie...**), **Acum slobozește...** și celelalte. După **Tatăl nostru...**, de se face binecuvântarea pâinilor, se cântă troparul praznicului (de două ori) și al **Triodului** (o dată) și celelalte ale Litiei. Iar de nu se face Litie, troparul Învierii, **Slavă...**, al duminicii, din **Triod, Și acum...**, al praznicului, și otpustul Vecerniei.

Duminică dimineața, la Utrenie, după începutul obișnuit, la **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Învierii de două ori, **Slavă...**, al duminicii din **Triod** (al icoanelor, în duminica întâi, al Sfintei Cruci, în duminica a treia), **Și acum...**, al praznicului.

După Catismele de rând, Sedelnele Învierii, Binecuvântările Învierii (**Soborul îngeresc...**), ectenie mică, Ipacoi al Învierii, Antifoanele și Prochimenul glasului de rând. Evanghelia de rând a Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Ușile pocăinței...**, și celelalte ale duminicilor din **Triod**.

La Canoane se pun stihirile pe paisprezece la fiecare cântare: patru din al Învierii, patru din al praznicului și șase din al duminicii **Triodului**. Catavasiile din **Triod**. După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul praznicului, apoi Sedealna **Triodului, Slavă... Și acum...** a Praznicului; după Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul și Sinaxarul duminicii, din **Triod**. La Cântarea a 9-a: **Ceea ce ești mai cinstită...** După ectenia mică, **Sfânt este Domnul Dumnezeu nostru...**, Luminânda de rând a Învierii, **Slavă...**, cea din **Triod, Și acum...**, a praznicului.

La Laude se cântă opt stihiri: trei ale Învierii, primele două din **Triod**, și trei ale praznicului cu stihurile lui, **Slavă...**, din **Triod** (stihira samoglasnică a zilei), **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare și după **Sfinte Dumnezeule...**, în prima duminică din post, troparul Învierii cel de rând, ecteniile și otpustul; iar în duminica a treia, se face obișnuita scoatere și închinare a Sfintei Cruci, în naos, după rânduiala arătată în **Triod**.

La mănăstiri, după otpustul Utreniei se cântă **Slavă... Și acum...**, cu stihira de rând a Evangheliei și se citesc Ceasurile (în pridvor ori tot în naos), punându-se la toate troparul Învierii, iar ale duminicii **Triodului** și ale

praznicului schimbându-le. După **Tatăl nostru...**, zicem condacul praznicului și al duminicii, schimbându-le (Când unul, când celălalt).

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La Proskomidie se scot și Sfintele Agnețe pentru Liturghia Darurilor mai înainte sfințite din miercură și vinerea săptămânii următoare.

La Fericiri se cântă 12 stihiri: patru ale Învierii, patru ale **Triodului**, din Cântarea a 3-a a Canonului și patru ale praznicului, din Cântarea a 6-a a Canonului. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Învierii, al duminicii **Triodului** și al praznicului, **Slavă...**, Condacul duminicii din **Triod, Și acum...**, al praznicului. Apostolul și Evanghelia: întâi ale duminicii și apoi ale praznicului. Axionul **De tine se bucură...**, Chinonicul din **Triod**.

În mănăstiri, slujba Sfântului Arhanghel Gavriil din Minei (26 martie) se cântă cu cele ale **Triodului** din luna următoare, sau cum va rândui cel mai mare.

c) Dar la bisericile unde soborul Sfântului Arhanghel este hram, de va cădea în duminica întâi sau a treia din Post, slujba Soborului se cântă împreună cu cea a praznicului, a Învierii și a duminicii din Triod, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mare, după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul... La Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: trei ale Învierii, trei ale duminicii (din **Triod**), două ale praznicului și două ale arhanghelului. **Slavă...**, a duminicii din **Triod, Și acum...**, a praznicului sau Dogmatica glasului de rând. Vohod, **Lumină lină...** Prochimenul zilei, ectenia **Să zicem toți...** și celelalte ale Vecerniei sărbătorilor.

La Litie se cântă stihirile praznicului, **Slavă...**, din **Triod. Și acum...**, a praznicului. La Stihovă, Stihirile Învierii, **Slavă...**, din **Triod, Și acum...**, a praznicului. După **Tatăl nostru...** troparul praznicului de două ori și al duminicii o dată, apoi cele obișnuite ale Litiei. Iar de nu este Litie (Priveghere), se cântă troparul Învierii, al **Triodului, Slavă...**, al arhanghelului, **Și acum...**, al praznicului, apoi otpustul.

La Utrenie (sâmbătă seara, dacă e Priveghere, dacă nu duminică dimineața), după

Dumnezeu este Domnul..., troparele ca mai sus (la Vecernie). Apoi toate ale Utreniei, la rând, precum am arătat mai înainte (pgf. b).

La Canoane: Canonul Învierii cu Irmosul pe patru, al praznicului pe trei, al arhanghelului pe trei și al **Triodului** pe patru. Catavasiile din **Triod**. După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul praznicului, Condacul arhanghelului, Sedealna din **Triod**, **Slavă...**, a arhanghelului, **Și acum...**, a praznicului. După Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul și Prologul din **Triod**. La Cântarea a 9-a: **Ceea ce ești mai cinstită...** La Luminânde: cea de rând a Învierii, **Slavă...**, cea din **Triod**, **Și acum...**, a praznicului.

La Laude se cântă opt stihiri: trei ale Învierii, două din **Triod** și trei ale arhanghelului, cu cea de la **Slavă**, cu stihurile praznicului, **Slavă...**, din **Triod**, **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...**, Doxologia mare. După **Sfinte Dumnezeule...**, în duminica întâi, troparul de rând al Învierii, ecteniile și otpustul, iar în duminica a treia se face scoaterea și închinarea Sfintei Cruci în biserică, precum se arată la **Triod**.

Apoi (în mănăstiri), Ceasurele după rânduială, punând și troparul și condacul arhanghelului, schimbându-le cu celelalte.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La Fericiri se cântă 12 stihiri: patru ale Învierii, patru din Cântarea a 3-a a Canonului de la **Triod** și patru ale arhanghelului, din Cântarea a 6-a a Canonului său. După vohodul cu Evanghelia: troparul Învierii, al duminicii, al praznicului și al arhanghelului; Condacul din **Triod**, **Slavă...**, al arhanghelului, **Și acum...**, al praznicului. Apostolul și Evanghelia, întâi ale duminicii și apoi ale arhanghelului. În duminica a treia, în loc de **Sfinte Dumnezeule...** se cântă **Crucii Tale... Axion, De tine se bucură...** Chinonicul: **Cel ce faci pe îngerii Tăi duhuri.**

d) Când Praznicul Bunei-Vestiri cade în Duminica întâi din Postul Mare (a Ortodoxiei) ori în Duminica a treia din Postul Mare (a Sfintei Cruci) și deci odovania praznicului, în luna următoare (luni în săptămâna a doua ori a patra din Post), slujba praznicului se cântă cu cea a Învierii din Octoih și a duminicii din Triod, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică (în mănăstiri, unde se face Priveghere), la **Doamne**,

strigat-am..., se cântă patru stihiri ale duminicii din **Triod**, **Slavă... Și acum...**, a praznicului, iar la Stihovă, o stihiră a Învierii și trei ale praznicului (cele de la Stihovăna Vecerniei mari), cu stihurile lor, **Slavă... Și acum...**, a praznicului. După **Tatăl nostru...**, troparul Învierii, **Slavă... Și acum...**, al praznicului.

La Vecernia mare, după începutul obișnuit cântăm **Fericit bărbatul...** La **Doamne, strigat-am...** se cântă zece stihiri: trei ale Învierii de la glasul de rând al **Octoihului**, trei ale duminicii, din **Triod**, și patru ale praznicului (repetând pe una din cele trei câte sunt la **Minei**). **Slavă...**, a duminicii, din **Triod**, **Și acum...**, a praznicului (**Trimis a fost din cer Gavriil arhanghelul...**). Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenul **Domnul a împărățit...** și Paremiile praznicului, toate cinci; apoi ectenia **Să zicem toți...**, rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia **Să plinim...** și celelalte ale Vecerniei sărbătorilor.

De este Litie, se cântă trei stihiri ale praznicului și trei ale **Triodului**, de la Laudele Utreniei, **Slavă...**, a praznicului (**Să se veselească cerurile...**), **Și acum...**, a duminicii, din **Triod** (cea de la **Slavă**).

La Stihovă, stihurile Învierii, **Slavă...**, a duminicii din **Triod**, **Și acum...**, a praznicului.

După **Tatăl nostru...**, de este Litie, troparul praznicului de două ori și al duminicii, apoi celelalte ale Litiei, după obicei. De nu este Litie, troparul Învierii, **Slavă...**, al duminicii, **Și acum...**, al praznicului.

La Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Învierii, de două ori, **Slavă...**, al duminicii din **Triod**, **Și acum...**, al praznicului. Apoi Catismele de rând (în mănăstiri), Sedelele Învierii, cu ale Născătoarei lor, Polieleul (**Cuvânt bun...**) cu Mărimurile praznicului și Binecuvântările Învierii. Ectenie mică, Sedelele praznicului toate la rând. Ipacoi, Antifoanele glasului de rând al **Octoihului**, Prochimenul praznicului, Evanghelia praznicului, **Învierea lui Hristos văzând...** Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu...**, **Și acum...**, aceeași, apoi stihul **Miluiește-mă, Dumnezeule...** și stihira praznicului: **Astăzi vestește Gavriil celei pline de dar...** (stihira **Și acum...**, de la Litie).

La Canoane: Canonul Învierii cu irmosul pe patru, al duminicii **Triodului** pe patru și al praznicului pe șase. Catavasiile praznicului (**Deschide-voi gura mea...**). După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul **Triodului**, Sedealna **Triodului**, **Slavă... Și acum...** a Praznicului; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul praznicului, Sinaxarul din **Minei**, apoi din **Triod**. La Cântarea a 9-a, cântăm **Ceea ce ești mai cinstită...** La Luminânde: cea de rând a Învierii. **Slavă...**, a duminicii din **Triod**, **Și acum...**, a praznicului.

La Laude se cântă opt stihiri: patru ale Învierii și patru ale praznicului (cu cea de la **Slavă**) din **Minei**, cu stihurile Praznicului, **Slavă...**, din **Triod**, **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare. În duminica întâi din Post, după **Sfinte Dumnezeule...**, ca de obicei, troparul de rând al Învierii, ecteniile și otpustul. În duminica a treia, la **Sfinte Dumnezeule...** se fac scoaterea și închinarea Sfintei Cruci în naos, după cum se arată la **Triod**.

În mănăstiri, **Slavă... Și acum...**, și se cântă stihira de rând a Evangheliei (Voscreasna); apoi se citesc Ceasurile, punând pe rând Troparul și Condacul când ale Învierii, când ale duminicii, când ale praznicului.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. Antifoanele praznicului, din **Minei**. La Vohodul cu Evanghelia, stih: **Binevestiți din zi în zi mântuirea Dumnezeului nostru... Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți...**, troparul Învierii, al duminicii și al praznicului; **Slavă...**, Condacul duminicii, **Și acum...**, al praznicului. În Duminica Sfintei Cruci, în loc de **Sfinte Dumnezeule...** se cântă **Crucii Tale...** Apostolul și Evanghelia, întâi ale praznicului, apoi ale Duminicii. Axion: **Binevestește, pământule, bucurie mare... și: Ca de un sicriu însuflețit...** Chinonicul praznicului și al duminicii din **Triod**.

La masă, dezlegare la pește, untdelemn și vin.

În seara aceleiași duminici și dimineața zilei următoare se cântă slujba odovaniai praznicului, împreună cu cea din **Triod**, și cu cea a arhanghelului, precum urmează:

Duminică seara, la Vecernie, nu se cântă **Fericit bărbatul...** și nici Catismă nu citim. La

Doamne, strigat-am..., se cântă zece stihiri: trei din **Triod**, patru ale praznicului și trei ale arhanghelului. **Slavă... Și acum...**, a praznicului (din 25 martie). Vohod, **Lumină lină...**, Prochi-menul mare din **Triod** (**Dat-ai moștenire...**), rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia **Să plinim rugăciunile noastre...**

La Stihoavnă, stihirile din **Triod**. **Slavă... Și acum...**, a praznicului (din 25 martie). După **Acum slobozește...** și **Sfinte Dumnezeule...**, troparele după rânduiala zilelor de post (vezi **Ceaslovul**), cu trei metanii mari și otpustul.

Pavecernița mică se citește în mănăstiri fără metanii, numai la **Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu...** și la **Sfinte Dumnezeule...** se fac închinăciuni.

Luni dimineața, la Utrenie, se cântă toată slujba odovaniai și a arhanghelului, precum este scrisă în **Minei** (26 martie), cu **Aliluia** și Cântările Treimice ale glasului de rând, Doxologia mică, Stihoavna și sfârșitul după rânduiala zilelor de post (vezi **Ceaslovul**).

Apoi Ceasurile și Obednița după rânduiala zilelor de post și Vecernia zilei următoare (la **Minei** 27 martie, în **Triod** marți săptămâna a doua sau a patra), fie singură, fie unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, acolo unde Soborul Arhanghelului este hramul bisericii.

e) Când Praznicul Bunei-Vestiri cade luni în săptămâna a doua, a treia, a patra, a cincea sau a șasea din post și deci odovania praznicului în marțea următoare (Sfintele Paști la 5 mai, 28, 21, 14 sau 7 aprilie), slujba praznicului se cântă cu cea a zilei din **Triod**, precum urmează:

Duminică seara, la Vecernia mică (în mănăstiri, unde se face Priveghere), la **Doamne, strigat-am...**, se cântă patru stihiri ale praznicului (repetând una din cele trei, câte are la **Minei**), **Slavă...**, **Și acum...**, a praznicului. La Stihoavnă se cântă stihirile zilei din **Triod**, **Slavă... Și acum...**, a praznicului (**În luna a șasea trimis a fost arhanghelul...**). După **Tatăl nostru...**, troparul praznicului, ectenia **Miluiește-ne pe noi...** și otpustul mic.

La Vecernia mare, după începutul obișnuit, cântăm **Fericit bărbatul...** starea întâi; La

Doamne, strigat-am..., se cântă zece stihiri: trei din **Triod** și șapte ale praznicului (repetând pe cele trei, câte are la **Minei**), **Slavă... Și acum...**, a praznicului (**Trimis a fost din cer Gavriil arhanghelul...**), **Vohod, Lumină lină...**, Prochimenul zilei din **Triod (Dat-ai moștenire...**, ori: **Să nu întorci fața Ta...**) și Paremiile praznicului (primele trei), ectenia **Să zicem toți...**, rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia **Să plinim rugăciunile noastre cele de seară...**

De este Litie (Priveghere) se cântă stihirile praznicului, **Slavă...**, a praznicului: **Să se veselească cerurile...**, **Și acum...**, a praznicului (**Astăzi vestește Gavriil...**).

La Stihovă, stihirile praznicului cu stihurile din **Minei, Slavă... Și acum...**, a praznicului (**Astăzi sunt bunevestiri de bucurie...**). După **Tatăl nostru...**, de este Litie (Priveghere), troparul praznicului de trei ori, binecuvântarea pâinilor și celelalte ale Litiei, după obicei. Iar de nu este Litie, se cântă troparul praznicului o dată și otpustul.

Pavecernița mică, în mănăstiri, dacă nu se face Priveghere, se citește după Vecernie.

Luni dimineața, la Utrenie, se cântă slujba praznicului toată, după **Minei**, adăugând din **Triod** numai Sedelnele, Tricântarea și Stihovăna zilei, precum am arătat mai înainte, la pgf. a.

Apoi se citesc Ceasurile și Obednița (în mănăstiri) și se săvârșește Vecernia zilei următoare (26 martie, Soborul Sfântului Arhanghel Gavriil), unită cu Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, precum am arătat mai înainte, tot la pgf. a.

În seara aceleiași zile (luni), în mănăstiri se citește Pavecernița mică, precum am arătat tot acolo.

Marți dimineața (26 martie), se săvârșește odovania praznicului Bunevestiri, făcând Utrenia praznicului și a arhanghelului, din **Minei** (26 martie), cu **Aliluia...** și Cântările Treimice ale glasului de rând, Doxologie mică, adăugând din **Triod** numai Sedelnele, Tricântarea și Stihovăna zilei și făcând sfârșitul după rânduiala zilelor de rând din post, precum arată **Ceaslovul**.

Apoi se citesc Ceasurile cu Obednița și se săvârșește Vecernia zilei următoare (la **Minei**,

27 martie, în **Triod**, miercuri din săptămâna în care ne aflăm), ori singură, ori unită cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite, dacă biserica are ca hram Soborul Sfântului Arhanghel Gavriil.

f) Când Praznicul Bunei-Vestiri cade marți, miercuri sau joi în săptămânile a doua, a treia sau a șasea din Post (și deci Odovania praznicului este miercuri, joi sau vineri din aceleași săptămâni) sau când cade praznicul marți (și deci Odovania este miercuri) în săptămâna a cincea din Post, slujba praznicului și cea a Soborului Sfântului Arhanghel Gavriil cu Odovania praznicului se cântă toată după **Minei**, adăugându-se din **Triod** numai stihirile zilei de la **Doamne, strigat-am...** și de la Stihovă, la Vecernie, iar la Utrenie, Sedelnele, Tricântarea și Stihovăna.

În ajunul praznicului (24 martie, înaintea-serbării praznicului), dimineața, după Utrenia și Ceasurile zilei (a se vedea mai înainte, la regulile pentru înainte-serbarea praznicului), se săvârșește Vecernia praznicului fie unită cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite (mai ales dacă e miercuri), fie singură (dacă e marți sau joi), iar seara se citește Pavecernița Mare, cu Litia praznicului (dacă se face și binecuvântarea pâinilor), întocmai precum am arătat mai înainte, la pgf. a (pentru anii în care praznicul cade vineri în prima săptămână din Post). În bisericile de enorii unde nu se face slujbă zilnic, Vecernia praznicului se face însă în ajunul praznicului, seara, la vremea ei obișnuită, fie singură, fie unită cu Litia, așa precum am arătat mai înainte, la același pgf., pentru joi dimineața.

În însăși ziua praznicului (25 martie), dimineața, se săvârșește Utrenia praznicului, Ceasurile și Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, unită cu Vecernia zilei următoare (26 martie: Soborul Sfântului Arhanghel Gavriil și odovania praznicului), așa precum am arătat în urmă, pentru cazul când praznicul cade vineri în prima săptămână din Post, pgf. a.

În seara zilei praznicului, se citește Pavecernița mică, în pridvorul (pronaosul) bisericii, fără metanii și fără canon, făcându-se numai câte trei închinăciuni la începutul Doxologiei (**Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu...**) și la **Sfinte Dumnezeule...** de la

sfârșitul ei. După **Ceea ce ești mai cinstită...**, se fac trei metanii mari și se citește rugăciunea Sfântului Efrem Sirul, cu închinăciunile obișnuite. Iar la ultimul **Sfinte Dumnezeule...**, de asemenea se fac trei închinăciuni.

A doua zi (26 martie), dimineața, se săvârșește odovania praznicului, făcând Utrenia praznicului și a arhanghelului, din **Minei**, cu Doxologia mică, adăugând din **Triod** numai Sedelnele, Tricântarea și Stihoavna zilei și făcând sfârșitul după rânduiala zilelor de rând din Post, precum arată **Ceaslovul**.

Apoi se citesc Ceasurile cu Obednița și, de este miercuri sau vineri, se săvârșește Vecernia zilei următoare (la Minei = 27 martie) unită cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite. Iar de este joi, se săvârșește Vecernia singură, fără Liturgie; numai la bisericile care au ca hram Soborul Sfântului Arhanghel Gavriil se face și joi Vecernia tot unită cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite.

g) Când Praznicul Bunei-Vestiri cade marți în săptămâna a patra din Postul Mare și deci odovania praznicului, miercuri în aceeași săptămână (miercurea închinării Sfintei Cruci), atunci Vecernia praznicului se săvârșește în mănăstiri luni dimineața, ori unită cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite, ori singură, precum am arătat mai înainte, la pgf. a, iar luni seara se citește Pavecernița Mare, împreună cu Litia praznicului, precum se arată în **Minei**.

În bisericile de enorii, Vecernia praznicului se săvârșește la vremea ei obișnuită, adică luni seara, fie singură, fie împreună cu Litia, citindu-se și Acatistul Bunei-Vestiri.

Marți dimineața, se săvârșește Utrenia praznicului, toată, după **Minei**, cu Doxologia mică și adăugând din **Triod** doar Sedelnele, Tricântarea și Stihoavna zilei, precum am arătat în urmă, la pgf. a; apoi Ceasurile și Vecernia zilei următoare (26 martie, Soborul Sfântului Arhanghel Gavriil), unită cu Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, adăugând la Vecernie și stihirile Sfintei Cruci, din **Triod**, astfel:

Binecuvântarea de început ca la Liturgie (**Binecuvântată este împărăția Tatălui...**), Psalmul 103 și ectenia mare. Catismă nu citim și nici **Fericit bărbatul...** nu se cântă, ci îndată după ecfonisul ecteniei se cântă **Doamne, stri-**

gat-am..., cu unsprezece stihiri după rânduiala din **Minei**: stihira samoglasnică a zilei (de două ori), trei podobnice ale **Triodului**, trei ale praznicului și trei ale arhanghelului. **Slavă...**, a Sfintei Cruci, din **Triod** (**Atăzi Stăpânul făpturii...**), **Și acum...**, a praznicului (**Trimis a fost din cer Gavriil arhanghelul...**). Vohod cu Evanghelia, **Lumină lină...**, Prochimenul și Paremiile din **Triod** și două Paremii ale praznicului din **Minei** (cele de la Liturgie). Apoi ectenie mică, cu ecfonisul **Că sfânt ești, Dumnezeul nostru...** și îndată se cântă **Sfinte Dumnezeule...** și, pe rând, celelalte ale Liturgiei Sfântului Ioan Gură de Aur. Apostolul și Evanghelia praznicului. Axion: **Binevestește, pământule, bucurie mare...** Chinonicul praznicului.

La masă, dezlegare la pește, untdelemn și vin.

Marți seara, se citește Pavecernița mică (la mănăstiri în tinda bisericii) fără metanii, doar cu trei închinăciuni la începutul Doxologiei (**Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu...**). După **Crez** citim Canonul Arhanghelului, de la Utrenia din 26 martie. După **Sfinte Dumnezeule...** citim Condacul praznicului.

Miercuri dimineața, se face Odovania praznicului, punând la Utrenie slujba zilei din **Triod** și a praznicului din **Minei**, precum urmează:

După începutul obișnuit, se cântă **Aliluia** și Cântările treimice. Apoi Catismele de rând, Sedelnele **Triodului** și Psalmul 50.

La Canoane: Canonul praznicului (Născătoarei de Dumnezeu) cu irmosul pe șase și al Sfintei Cruci din **Triod** pe patru, iar la Cântările a 3-a, a 8-a și a 9-a, unde la **Triod** este și Tricântarea, se pun din Canonul praznicului patru stihiri, iar din al Sfintei Cruci două, apoi Tricântarea, cu opt stihiri, încheind cu irmosul Tricântării. După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul praznicului, Sedealna **Triodului**, **Slavă... Și acum...**, a arhanghelului; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul Sfintei Cruci și Sinaxarul din **Minei**. La Cântarea a 9-a se cântă **Ceea ce ești mai cinstită...** Luminânda glasului de rând (din **Triod**, la Cântările Treimice, sau din **Ceaslov**).

La Laude se cântă patru stihiri ale Sfintei Cruci din **Triod** (cele de marți seara de la

Doamne, strigat-am...) și patru ale arhanghelului, **Slavă... Și acum...**, a praznicului (**Taina cea din veac se descoperă astăzi...**). Doxologia mică, ectenia **Să plinim rugăciunile noastre cele de dimineață...**, apoi se cântă Stihovna din **Triod**, cu **Slavă... Și acum...**, tot de acolo (a înjumătățirii postului). Îndată: **Bine este a ne mărturisi Domnului...** și celelalte de la sfârșitul Utreniei, după rânduiala zilelor de rând din Post.

Apoi Ceasurile, făcând la Ceasul întâi închinarea și sărutarea Sfintei Cruci, cum se arată la **Triod**.

La Liturghie se săvârșește Vecernia zilei următoare (la **Minei**, 27 martie, în **Triod**, miercuri seara săptămâna a patra) unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, după rânduiala obișnuită.

h) Când Praznicul Bunei-Vestiri cade miercuri în săptămâna a patra din Post (miercurea închinării Sfintei Cruci), iar odovania praznicului, joi în aceeași săptămână, slujba praznicului se cântă toată după **Minei**, nepunând nimic din ale Sfintei Cruci de la **Triod**, în afară de Tricântarea de miercuri la utrenie; iar stihirile și Canonul Sfintei Cruci din această miercuri se cântă mai înainte, luni ori vineri, după odovania praznicului, sau precum va rândui cel mai mare.

Miercuri dimineața, la Ceasul întâi în mănăstiri se fac închinarea și sărutarea Sfintei Cruci, precum se arată la **Triod**; iar după Ceasuri, se săvârșește Vecernia zilei de 26 martie (Soborul Sfântului Arhanghel Gavriil și Odovania praznicului) unită cu Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, precum s-a arătat mai înainte, pentru vineri dimineața, la pgf. **a**.

Miercuri seara, se citește Pavecernița mică, fără metanii, făcându-se doar trei închinăciuni (metanii mici) la începutul Doxologiei (**Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu...**) și la **Sfinte Dumnezeule...** de la sfârșitul ei. Punem Condacul praznicului.

Joi dimineața, se face odovania praznicului, punând la Utrenie slujba praznicului (a Născătoarei de Dumnezeu) și a Sfântului Arhanghel Gavriil din **Minei**, împreună cu a zilei, din **Triod**, precum am arătat pentru marți dimineața, la pgf. **e**.

Apoi se citesc Ceasurile cu Obednița și se săvârșește Vecernia zilei următoare (la **Minei** 27 martie, în **Triod**, joi seara din săptămâna a patra), singură ori unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, dacă biserica are ca hram Soborul Sfântului Arhanghel Gavriil.

i) Când Praznicul Bunei-Vestiri cade joi în săptămâna a patra din Post, și deci Odovania praznicului vineri în aceeași săptămână.

Vecernia praznicului se face în mănăstiri miercuri dimineața, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite (după rânduiala arătată mai înainte, la pgf. **a** pentru joi dimineața), iar în bisericile de enorii, miercuri seara, la vremea obișnuită, când în mănăstiri se citește Pavecernița mare, cu Litia praznicului, precum se arată în **Minei**.

Joi dimineața, se săvârșește Utrenia praznicului, făcând toată slujba după **Minei** și adăugând din **Triod** numai Sedelnele, Tricântarea și Stihovna zilei, Doxologia mică, precum am arătat în urmă, la pgf. **a**, pentru vineri dimineața.

Apoi Ceasurile și Obednița, după rânduiala arătată în **Minei** pentru zilele de rând și Vecernia zilei următoare (26 martie la **Minei**, joi seara, săptămâna a patra, în **Triod**) unită cu Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, precum se arată la **Minei**.

Joi seara se citește Pavecernița mică, punând și Canonul Arhanghelului, iar Vineri dimineața (26 martie), la Utrenie, se cântă slujba odovaniai praznicului și a Sfintei Cruci, precum s-a arătat mai înainte, la pgf. **g**., miercuri dimineața, cu deosebirea că la Laude se cântă doar stihirile din **Minei**.

Apoi se citesc Ceasurile cu Obednița. La Ceasul al șaselea se face închinarea Sfintei Cruci, ca de obicei, și după otpustul Ceasurilor se ia Sfânta Cruce de pe iconostas și este dusă în sfântul altar sau la locul unde se păstrează, cântându-se stihirile din Duminica Sfintei Cruci (**Veniți credincioșilor, să ne închinăm...**), precum se arată la **Triod**.

După Ceasuri și Obedniță, se săvârșește Vecernia zilei următoare (la **Minei** 27 martie, în **Triod**, vineri seara), unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, urmând rânduiala obișnuită.

j) **Când Praznicul Bunei-Vestiri cade vineri în săptămâna a doua, a treia sau a patra, și deci Odovania praznicului în vreuna din sâmbetele acelorași săptămâni (Sâmbetele morților).**

Vecernia praznicului se săvârșește în mănăstiri joi dimineața, ori singură, ori unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite (vezi pgf. a, rânduiala pentru joi dimineața), iar în bisericile de enorii se săvârșește joi seara, la vremea ei obișnuită, când în mănăstiri se citește Pavecernița mare, cu Litia praznicului, precum se arată la **Minei**.

Vineri dimineața se cântă la Utrenie slujba praznicului împreună cu cea a zilei din **Triod**, precum s-a arătat în urmă, la pgf. a, pentru vineri dimineața; apoi se citesc Ceasurile și Obednița, după care săvârșim Vecernia zilei următoare (26 martie, Soborul Sfântului Arhanghel Gavriil), unită cu Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, punând stihira zilei din **Triod** (de două ori), ale Praznicului patru și ale Arhanghelului patru, **Slavă... Și acum...**, a Praznicului. Se pun două Paremii din **Triod** și două ale Praznicului.

Vineri seara, în mănăstiri se citește Pavecernița mică, la care se pune și Patrucântarea sfinților mucenici și a morților din Utrenia Sâmbetei (**Triod**).

Sâmbătă dimineața se face odovania praznicului, cântând toată slujba praznicului (a Născătoarei de Dumnezeu) și a Sfântului Arhanghel Gavriil, din **Minei**, și nepunând nimic din ale Sâmbetei **Triodului**, astfel:

După începutul obișnuit, la **Dumnezeu este Domnul...** se cântă troparul praznicului de două ori, **Slavă...**, al arhanghelului, **Și acum...**, iar al praznicului. Catisme de rând, Sedelnele din **Minei** (din 25 martie), Psalmul 50.

La Canoane: Canonul praznicului, cu Irmosul pe opt, și al arhanghelului pe șase. Catavasiile praznicului. După Cântarea a 3-a, Condacul arhanghelului și Sedealna lui, de două ori, **Slavă... Și acum...**, a praznicului. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul praznicului. La Cântarea a 9-a, se cântă Stihurile și stihurile Canonului praznicului, încheind cu irmosul. Luminânda praznicului (din 25 martie), **Slavă...**, a arhanghelului, **Și acum...**, iar a praznicului.

La Laude se cântă șase stihiri: trei ale praznicului (din 25 martie) și trei ale arhanghelului. **Slavă... Și acum...**, a praznicului. Doxologia mare, iar după **Sfinte Dumnezeule...**, troparul arhanghelului, **Slavă... Și acum...**, al praznicului, ecteniile și otpustul.

În mănăstiri se citesc Ceasurile. La ceasul întâi zicem troparul praznicului, **Slavă...**, al arhanghelului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu Ceasului. După **Sfinte Dumnezeule...**, Condacul praznicului. Tot așa se zice și la celelalte Ceasuri.

După Ceasul al șaselea, se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. La Fericiri se cântă opt stihiri, din Cântarea a 3-a și a 6-a a Canonului praznicului. După vohodul cu Evanghelia, troparul praznicului și al arhanghelului, **Slavă...**, Condacul arhanghelului, **Și acum...**, al praznicului. Apostolul și Evanghelia zilei (Sâmbetei) și ale praznicului. Axion: **Binevestește, pământule, bucurie mare...** Chinonicul praznicului.

k) **Când Praznicul Bunei-Vestiri cade în sâmbăta a doua sau a patra din Post, și deci Odovania praznicului în duminica a doua ori a patra din Post.**

Vecernia praznicului se săvârșește în mănăstiri, Vineri dimineața, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, astfel:

Începutul cu **Binecuvântată este împărăția Tatălui...**, Psalmul 103 și ectenia mare, după care se citește Catisma a optsprezecea, cu obișnuitele stări și ectenii mici. Apoi se cântă **Doamne, strigat-am...** cu zece stihiri: stihira zilei din **Triod**, de două ori, și opt ale praznicului (repetând pe cele trei câte sunt la **Minei**). **Slavă... Și acum...**, a praznicului, Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenele și Paremiile zilei din **Triod** (cu: **Lumina lui Hristos luminează tuturor**), apoi toate cele cinci Paremii ale praznicului. **Să se îndrepteze rugăciunea mea...** cu cădirea din sfântul altar, Ectenia întreită și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

În bisericile de enorii Vecernia praznicului se săvârșește singură vineri seara, la vremea ei obișnuită, când în mănăstiri se citește Pavecernița mare, cu Litia praznicului (după

Slavă întru cei de sus...), precum se arată la **Minei**.

Sâmbătă dimineața, la Utrenie, se cântă toată slujba praznicului numai din **Minei**, cu Doxologia mare, fără nimic din ale zilei de la **Triod**; iar Patrucântarea Sâmbetei din **Triod** se cântă mai dinainte, joi la Pavecerniță.

Apoi Ceasurile (în mănăstiri) și Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, la care se cântă Antifoanele praznicului din **Minei**. La Vohodul cu Evanghelia, stihul: **Binevestiți din zi în zi mântuirea Dumnezeului nostru... și: Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce pentru noi Te-ai întrupat...** Troparul și Condacul praznicului. Apostolul și Evanghelia praznicului. Axionul **Binevestește, pământule...** Chinonicul praznicului.

La masă, dezlegare de pește, untdelemn și vin.

Sâmbătă seara la Vecernie și duminică dimineața la Utrenie și la Liturghie se cântă toată slujba din **Octoih** și **Minei**, punând numai ale Învierii glasului de rând din **Octoih**, ale odovaniai praznicului și ale arhanghelului din **Minei**. Din **Triod** se pune numai canonul duminicii și **Slavă...** de la Laudele Utreniei; iar la slujba Sfântului Grigorie Palama din duminica a doua și la slujba Sfântului Ioan Scărarul din duminica a patra a postului se cântă mai dinainte, vineri ori luni în săptămâna următoare, împreună cu a sfinților de la **Minei** din acele zile, sau cum va rândui cel mai mare.

Sâmbătă seara, la Vecernia mică (în mănăstiri, dacă se face Priveghere), stihirile Învierii glasului de rând din **Octoih**, după obicei.

La Vecernia mare, după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...**, iar la **Doamne, strigat-am...** se cântă zece stihiri: patru ale Învierii glasului de rând, din **Octoih**, trei ale praznicului și trei ale arhanghelului. **Slavă...**, a praznicului, **Și acum...**, dogmatica glasului de rând. Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenul **Domnul a împărășit...** și celelalte ale Vecerniei sărbătorilor, ca de obicei.

Dacă este Litie, se cântă cele trei stihiri ale praznicului, de la Stihovă, **Slavă... Și acum...**, a praznicului.

La Stihovă, se cântă stihirile Învierii, **Slavă... Și acum...**, a praznicului (**Să se vese-**

lească cerurile...). Apoi: **Acum slobozește...** și celelalte; după **Tatăl nostru...**, dacă se face binecuvântarea pâinilor, se cântă troparul praznicului de trei ori, și celelalte ale Litiei; iar de nu s-a făcut Litie, se cântă troparul Învierii, **Slavă...**, al arhanghelului, **Și acum...**, al praznicului, și otpustul.

Duminică dimineața, la Utrenie, după începutul obișnuit, la **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Învierii de două ori, **Slavă...**, al arhanghelului, **Și acum...**, al praznicului. Catisme de rând, Sedelnele Învierii, cu ale Născătoarei... lor, Binecuvântările Învierii, Ectenie mică, Ipacoi, Antifoanele și Prochimenul glasului de rând, Evanghelia de rând a Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Ușile pocăinței...** și celelalte ale duminicilor Postului din **Triod**.

La Canoane: Canonul Învierii cu irmosul pe patru, al duminicii **Triodului** pe patru și al praznicului cu al arhanghelului pe șase. Cătăvasiile praznicului. După Cântarea a 3-a, Condacul și Sedealna arhanghelului; **Slavă... Și acum...**, Sedealna praznicului; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul praznicului. Sinaxarul din **Minei** și din **Triod**. La Cântarea a 9-a se cântă **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...** Ectenie mică, **Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru...** și Luminânda de rând a Învierii, **Slavă...**, a arhanghelului, **Și acum...**, a praznicului.

La Laude se cântă opt stihiri: patru ale Învierii și patru ale praznicului (cu cea de la **Slavă...**), **Slavă...**, a duminicii din **Triod**, **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare, iar după **Sfinte Dumnezeule...**, troparul Învierii, ecteniile și otpustul (în mănăstiri Ceasul întâi, apoi **Slavă... Și acum...** și se cântă stihira de rând a Evangheliei).

La Ceasuri, troparul Învierii, **Slavă...**, al praznicului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, de la Ceasuri. După **Tatăl nostru...** Condacul praznicului.

La Liturghie, după Ceasul al șaselea, se săvârșește Liturgia Sfântului Vasile cel Mare. La Proskomidie se pregătesc și Sfintele Agnețe pentru Liturgia Darurilor mai înainte sfințite de miercuri și vineri din săptămâna următoare. La Fericiri se cântă zece stihiri: șase ale

Învierii glasului de rând și patru ale praznicului din Cântarea a 9-a. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Învierii, al praznicului și al arhanghelului, Condacul Învierii, **Slavă...**, al arhanghelului, **Și acum...**, al praznicului. Apostolul și Evanghelia duminicii și ale praznicului. Axion: **De tine se bucură...** Chinoicul zilei și al praznicului.

1) Când cade Praznicul Bunei-Vestiri în Duminica a doua, a patra sau a cincea din Păresimi, și deci odovania praznicului în luna următoare, slujba praznicului se cântă cu cea a Învierii, punând din Triod numai Canonul duminicii și Slava Laudelor de la Utrenie, astfel:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică (în mănăstiri, dacă se face Priveghere), la **Doamne, strigat-am...** se cântă stihirile praznicului, **Slavă... Și acum...**, tot a praznicului. La Stihovă, o stihiră a Învierii și cele ale praznicului, de la Stihovă Vecerniei mari, cu stihurile lor, **Slavă... Și acum...**, a praznicului (de la Vecernia mică: **Trimis a fost în luna a șasea arhanghelul Gavriil...**). Apoi: **Acum slobozește...** și celelalte, iar după **Tatăl nostru...** troparul praznicului, ectenia **Miluieste-ne pe noi...** și otpustul mic.

La Vecernia mare, după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...**, catisma toată, iar la **Doamne, strigat-am...** se cântă zece stihiri: patru ale Învierii și șase ale praznicului, **Slavă... Și acum...**, a praznicului (**Trimis a fost din cer...**). Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenul zilei (**Domnul a împărățit...**) și Paremiile praznicului toate cinci.

Dacă este Litie, se cântă stihirile praznicului, **Slavă...**, a praznicului, glasul al 8-lea (**Să se veselească cerurile...**), **Și acum...**, a praznicului, glasul al 2-lea (**Astăzi vestește Gavriil...**). La Stihovă, stihirile Învierii, **Slavă... Și acum...**, a praznicului.

După **Tatăl nostru...**, dacă este Litie, se cântă troparul praznicului, (de trei ori), și apoi celelalte ale Litiei. Dacă nu este Litie, se cântă troparul Învierii, **Slavă... Și acum...**, al praznicului, și otpustul.

Duminică dimineața, la Utrenie, după începutul obișnuit, la **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Învierii, (de două ori), **Slavă... Și acum...**, al praznicului. După Catisme se

cântă Sedelnele Învierii, apoi Polieleul (**Cuvânt bun...**) cu Mărimurile praznicului (din **Psaltire** sau din **Catavasier**, fără **Slavă...**), apoi Binecuvântările Învierii și îndată ectenie mică, Ipacoi al glasului de rând și Sedelnele praznicului, toate la rând, câte o dată. Apoi Antifoanele glasului de rând, prochimenul și Evanghelia praznicului, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu...**, **Și acum...**, aceeași, stihul **Miluieste-mă, Dumnezeu...** și stihira praznicului arătată la **Minei** (**Binevestește Gavriil astăzi...**).

La Canoane: Canonul Învierii cu Imosul pe patru, al duminicii **Triodului**, pe patru și al praznicului, pe șase. Catavasiile praznicului; după Cântarea a 3-a, Sedealna praznicului; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul praznicului din **Minei**. La Cântarea a 9-a se cântă **Ceea ce ești mai cinstită...**, Ectenie mică, **Sfânt este Domnul Dumnezeu nostru...**, Luminânda de rând a Învierii, **Slavă... Și acum...**, a praznicului.

La Laude se cântă opt stihiri: patru ale Învierii și patru ale praznicului (cu cea de la **Slavă...**) cu stihurile lor. **Slavă...**, a duminicii **Triodului**, **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare, iar după **Sfinte Dumnezeu...**, troparul de rând al Învierii, ecteniile și otpustul.

În mănăstiri se cântă **Slavă... Și acum...** cu stihira Evangheliei și se face miruirea cu untdelemnul sfințit de la Litie.

Apoi se citesc Ceasurile, la care se pune troparul Învierii, **Slavă...**, al praznicului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, din rânduala Ceasurilor. După **Sfinte Dumnezeu...**, Condacul praznicului.

La Liturghie, după Ceasul al șaselea, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La proscomidie se scot și Sfintele Agnețe pentru Liturghia Darurilor mai înainte sfințite de miercuri și vineri din săptămâna următoare. Antifoanele praznicului. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Învierii și al praznicului, **Slavă... Și acum...**, Condacul praznicului. Apostolul și Evanghelia, întâi ale duminicii și apoi ale praznicului. Axionul praznicului. Chinoicul duminicii și apoi al praznicului.

La masă, dezlegare la pește, untdelemn și vin.

Iar la slujbele sfinților din duminicile a doua (Sfântul Grigorie Palama) a patra (Sfântul Ioan Scărarul) și a cincea din Post (Cuvioasa Maria Egipteanca), așezate în **Triod**, când cade praznicul Bunei-Vestiri în vreuna din aceste duminici, se cântă ori vineri în săptămâna dinainte, ori marți în săptămâna următoare, împreună cu cea a sfinților care vor fi în acele zile la **Minei**, ori cum va rândui cel mai mare.

În seara aceleiași duminici și în dimineața zilei următoare (luni) se fac slujba Odovaniai praznicului și cea a arhanghelului, din **Minei**, împreună cu a zilei, din **Triod**, întocmai după rânduiala arătată în urmă, pgf. d, pentru duminică seara și luni dimineața.

m) Când Praznicul Bunei-Vestiri cade miercuri în săptămâna a cincea din Sfântul și Marele Post și deci Odovania praznicului în joia următoare (Joia Canonului Mare), atunci slujba înainte-prăznuirii Bunei-vestiri (care ar trebui făcută marți) se face mai dinainte cu o zi, adică luni, iar a sfântului de la **Minei** din acea zi (23 martie) se cântă la Pavecerniță; marți (adică luni seară), împreună cu Tricântarea zilei din **Triod**, se cântă Canonul cel Mare (de pocăință) al Sfântului Andrei Criteanul, care ar trebui cântat la denia de miercuri seara, pentru că joi se va cânta slujba Odovaniai praznicului. Deci miercuri se face numai slujba praznicului împreună cu cea din **Triod**, după rânduiala zilelor de rând din post, precum urmează:

Vecernia praznicului se face în mănăstiri **marți dimineața**, ori singură, ori unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, precum am arătat mai înainte, la pgf. a, pentru joi dimineața. În bisericile de enorie, Vecernia se face marți seara, la vremea ei obișnuită, când în mănăstiri se citește Pavecernița mare, cu Litia praznicului, precum se arată la **Minei**.

Miercuri dimineața, la Utrenie, se face slujba praznicului împreună cu cea a zilei din **Triod**, apoi Ceasurile și Obednița (în mănăstiri) și apoi Vecernia zilei următoare (26 martie) unită cu Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, întocmai cum se arată la **Minei**.

Miercuri seara, în loc de Denia Canonului celui Mare, în mănăstiri se citește Pavecernița mică.

Iar joi dimineața se face odovania praznicului, cântându-se slujba praznicului și a

Soborului Sfântului Arhanghel Gavriil, din **Minei**, cu **Aliluia...** și Cântările Treimice, Doxologie mică și punându-se de la **Triod** numai cântarea Apostolilor și Stihovna. Apoi Ceasurile și Obednița, după rânduiala zilelor de rând din post, după care se săvârșește Vecernia zilei următoare (27 martie), fie singură, fie unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, în bisericile la care Sfântul Arhanghel Gavriil este hram.

n) Când Praznicul Bunei-Vestiri cade joi în săptămâna a cincea din Postul Mare (Joia Canonului de pocăință) și deci Odovania praznicului, în vinerea următoare, atunci Canonul cel Mare (de pocăință) al Sfântului Andrei Criteanul se cântă mai dinainte, marți la Utrenie, împreună cu Tricântarea zilei din **Triod**.

Miercuri dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obednița se face deci Vecernia praznicului, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, precum s-a arătat mai înainte (pgf. a pentru joi dimineața); în seara aceleiași zile în mănăstiri se citește Pavecernița mare împreună cu Litia praznicului (în bisericile de enorii se săvârșește Vecernia praznicului), iar joi dimineața se săvârșește Utrenia praznicului, toată după **Minei**, cu Doxologie mică și punând de la **Triod** numai Tricântarea Apostolilor și Stihovna zilei. Apoi Ceasurile și Obednița, după rânduiala zilelor de rând din post, după care săvârșim Vecernia zilei următoare (26 martie), unită cu Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, după rânduiala din **Minei**.

În seara aceleiași zile, în mănăstiri se citește Pavecernița mică.

Iar vineri dimineața (26 martie) se face Odovania praznicului, punând la Utrenie slujba praznicului și a arhanghelului, împreună cu ale zilei din **Triod** (**Aliluia...** și Cântările Treimice, Sedelnele din **Triod**, Tricântarea Sfintei Cruci din **Triod** împreună cu Canonul praznicului și al arhanghelului din **Minei**, Doxologie mică, Stihovna din **Triod** și sfârșitul slujbei după rânduiala zilelor de rând din Păresimi).

Apoi Ceasurile, Obednița și Vecernia zilei următoare, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, ca de obicei.

La masă, dezlegare la vin, pentru osteneala Deniei Acatistului, care va urma în seara aceleiași zile (vezi **Triodul**).

o) Când Praznicul Bunei-Vestiri cade vineri în săptămâna a cincea din Postul Mare și deci Odovania lui, în sâmbăta următoare (Sâmbăta Acatistului), atunci slujba înainte-prăznuirii praznicului (24 martie) se pune cu o zi mai devreme, adică marți seara și miercuri dimineața; slujba sfântului din acea zi (23 martie) se cântă marți seara la Pavecerniță.

Miercuri seara se face, ca de obicei, Denia Canonului celui Mare (Utrenia de joi dimineața), după rânduiala din **Triod**, iar **joi dimineața**, după Ceasuri și Obedniță, se săvârșește Vecernia praznicului, fie singură, fie unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, precum s-a arătat mai înainte la pgf. **a**, pentru joi dimineața.

Joi seara, în bisericile de enorii se face Vecernia praznicului, iar în mănăstiri se citește Pavecernița mare cu Litia praznicului.

Vineri dimineața, se săvârșește Utrenia praznicului, după rânduiala din **Minei**, cu Doxologie mică și punând de la **Triod** numai Sedelnele, Tricântarea Sfintei Cruci și Stilhoavna.

Apoi se citesc Ceasurile și Obednița, după rânduiala zilelor din Păresimi (vezi și **Mineiul** la "Rânduiala de tipic" de la sfârșitul cărții).

La Liturghie se săvârșește Vecernia zilei următoare (26 martie), unită cu Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, precum urmează: Începutul cu: **Binecuvântată este împărăția Tatălui...**, Psalmul 103 și ectenia mare. Catismă nu se citește și nici metanii nu se fac, ci îndată după ecfonisul ecteniei, se cântă **Doamne, strigat-am...** cu zece stihiri: patru din **Triod** (stihira zilei o dată și trei ale Acatistului) și șase din **Minei** (trei ale praznicului și trei ale arhanghelului), **Slavă...**, a Acatistului din **Triod** (**Taina cea din veac se descoperă astăzi...**), **Și acum...**, a praznicului (**Trimis a fost din cer Gavriil arhanghelul...**). Apoi: Vohod cu Evanghelia, **Lumină lină...**, Pemiile din **Triod** (două) și din **Minei**, ale praznicului (două, cele pentru Liturghie), ectenia mică cu ecfonisul **Că sfânt ești Dumnezeu nostru...** și îndată se cântă **Sfinte Dumnezeule...** și celelalte, ale Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur. Apostolul și Evanghelia praznicului. Axionul: **Binevestește, pământule...** Chinonicul praznicului.

La masă, dezlegare la pește, untdelemn și vin, ca de obicei.

În mănăstiri, se citește Pavecernița mică, punând și Patrucântarea sfinților și a morților, din rânduiala Utreniei sâmbetei următoare (în **Triod**).

Vineri seara se săvârșește, ca de obicei, Denia Acatistului (Utrenia sâmbetei) din **Triod**, punând și ale odovaniai praznicului, din **Minei** (25 și 26 martie), precum urmează:

După începutul obișnuit, se cântă **Dumnezeu este Domnul...** și troparul Acatistului (**Porunca cea cu taină...**) de trei ori. Apoi se citește prima Catismă de rând (a 16-a: **Zis-a Domnul Domnului meu...**), ectenie mică, Condacul glasului al 8-lea (**Apărătoare Doamnă...**) și citim primele trei Icoase și trei Condace ale Acatistului, încheind cu **Apărătoare Doamnă...** Apoi se citesc: prima parte din Cuvântul Acatistului (așezat la sfârșitul **Triodului**, sub titlul **Istorie de folos...**), a doua Catismă de rând (a șaptesprezecea: **Fericii cei fără prihană...**), după care ectenie mică, **Apărătoare Doamnă...** și următoarele trei Icoase și trei Condace ale Acatistului, încheindu-le iarăși cu **Apărătoare Doamnă...**, după care se citesc a doua parte din Cuvântul Acatistului și Psalmul 50.

Apoi: Canonul praznicului, cu irmosul pe șase, al Acatistului (din **Triod**) pe opt. Catavasiile praznicului (sunt și în **Triod**). După Cântarea a 3-a, ectenie mică și se cântă iarăși **Apărătoare Doamnă...**, după care se citesc următoarele trei Icoase și trei Condace, încheindu-le cu **Apărătoare Doamnă...** și apoi Sedealna praznicului, din **Minei**. După Cântarea a 6-a, iarăși ectenie mică, **Apărătoare Doamnă...** și se citesc ultimele trei Icoase și Condace ale Acatistului, repetând de trei ori ultimul Condac (**O, Maică prealăudată...**) și încheind cu primul icos (**Îngerul cel mai înainte stător...**) și **Apărătoare Doamnă...**, precum se arată la **Triod**. Sinaxarul din **Minei** și din **Triod**. La Cântarea a 9-a se cântă stihirile din Canonul praznicului, cu stihurile lor.

Apoi ectenie mică și Luminânda praznicului.

La Laude se cântă patru stihiri ale zilei din **Triod** (cu cea de la **Slavă...**), **Slavă...Și acum...**, a praznicului (din 25 martie) (**Taina cea din veac se descoperă astăzi...**). Doxologia mare,

iar după **Sfinte Dumnezeule...**, troparul praznicului, ecteniile și otpustul (în mănăstiri, înainte de otpust se citește Ceasul întâi, punându-se troparul și condacul praznicului, și apoi se face otpustul desăvârșit al Utreniei).

Sâmbătă dimineața, după Ceasuri, se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. La Fericiri se cântă opt stihiri din Cântarea a 3-a și a 6-a a Canonului Acatistului din **Triod**. După Vohodul cu Evanghelia, troparul praznicului și Condacul Acatistului (**Apărătoare Doamnă...**). Apostolul și Evanghelia întâi ale zilei și apoi ale Născătoarei de Dumnezeu. Axionul praznicului. Chinonicul zilei din **Triod (Paharul mântuirii voi lua...)**.

La masă, dezlegare la untdelemn și vin, întru cinstea Născătoarei de Dumnezeu.

p) Când cade Praznicul Bunei-Vestiri în sâmbăta săptămânii a cincea din Sfântul și Marele Post (Sâmbăta Acatistului) și deci Odovania praznicului în duminica următoare (Duminica a cincea din Post sau a Cuvioasei Maria Egipteanca), atunci, joi seara, la Pavcernița mare se pune și Patrucântarea sfinților mucenici și a morților din rânduiala Utreniei Sâmbetei Acatistului (în Triod).

Vineri dimineața, după Utrenia zilei și Ceasuri, se săvârșește Vecernia praznicului, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, astfel:

Începutul cu: **Binecuvântată este împărăția Tatălui...**, Psalmul 103 și ectenia mare, Catisma a optsprezecea, cu obișnuitele stări și ectenii mici, apoi se cântă **Doamne, strigat-am...** cu zece stihiri: stihira zilei din **Triod**, de două ori, apoi opt ale praznicului (repetând pe cele trei câte sunt la **Minei**), **Slavă...Și acum...**, a praznicului, glasul al șaselea (**Trimis a fost din cer Gavriil arhanghelul...**), Vohod, **Lumină lină...**, Prochimelele și Paremiile zilei din **Triod** (după prima Paremie din **Triod**, **Înțelepciune, drepti! Lumina lui Hristos luminează tuturor!**) și toate cele cinci Paremii ale praznicului din **Minei**. Apoi se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...** cu obișnuita cădire în sfântul altar și trei metanii mari, ectenia întreită (**Să zicem toți...**) și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite, cu obișnuitele metanii la **Fie numele Domnului binecuvântat...**

Vineri după-amiază, în mănăstiri se citește Pavcernița mare cu Litia praznicului, precum

se arată în **Minei** (în bisericile de enorii se săvârșește Vecernia praznicului, după **Minei**).

Vineri seara se săvârșește Denia Acatistului (Utrenia Sâmbetei Acatistului), cântând rânduiala Acatistului din **Triod**, împreună cu Utrenia praznicului, din **Minei**, precum urmează:

După începutul obișnuit, cântăm **Dumnezeu este Domnul...** și troparul praznicului de trei ori. Apoi Catismele de rând, primele șase Icoase și Condace ale Acatistului, cu citirile lor, precum se arată în **Triod** și precum am arătat și aici la paragraful dinainte pentru vineri seara.

Apoi se cântă Polieleul Sărbătorilor Maicii Domnului (**Cuvânt bun...**) cu Mărimurile praznicului (din **Psaltire** ori din **Catavasier**). Ectenie mică și Sedelnele praznicului, toate la rând, precum sunt în **Minei**, Antifonul întâi al glasului al 4-lea (**Din tinerețile mele...**), Prochimenul și Evanghelia praznicului, Psalmul 50 și celelalte, din **Minei**.

La Canoane: Canonul praznicului, cu irmosul pe opt, și al Acatistului, pe șase, Catavasiile praznicului. După Cântarea a 3-a, următoarele trei Icoase și Condace ale Acatistului, cu rânduiala lor, din **Triod** și Sedealna din **Triod**; după cântarea a 6-a a Canoanelor, ultimele trei Icoase și Condace ale Acatistului, cu rânduiala lor, din **Triod**. Apoi Sinaxarul praznicului din **Minei** și Prologul Acatistului, din **Triod**. La Cântarea a 9-a se cântă stihirile din Canonul praznicului cu stihul din **Minei**, încheind cu stihul: **Binevestește, pământule, bucurie mare...** și Irmosul **Ca de un sicriu însuflețit...**

Ectenie mică și Luminânda praznicului.

La Laude se cântă patru stihiri ale praznicului, **Slavă... Și acum...**, a praznicului (**Să se veselească cerurile...**, de la **Slava Litiei**), Doxologia mare, iar după **Sfinte Dumnezeule...**, troparul praznicului, ecteniile și otpustul.

La mănăstiri se adaugă și Ceasul întâi, cu troparul și condacul praznicului.

La sfârșit se face ungerea cu untdelemnul sfințit de la Litie.

Sâmbătă dimineața (25 martie), se citesc Ceasurile și se săvârșește Liturghia Sfântului

Ioan Gură de Aur, cu Antifoanele praznicului din **Minei**. La Vohodul cu Evanghelia, **Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce pentru noi Te-ai întrupat...** Troparul praznicului și Condacul Acatistului. Apostolul și Evanghelia praznicului, Axionul și Chinonicul praznicului.

La masă, dezlegare la pește, untdelemn și vin.

Sâmbătă seara la Vecernie și Duminică dimineața la Utrenie se face Odovania praznicului, cântând slujba Învierii a glasului de rând din Octoih, împreună cu cea a praznicului și a arhanghelului din **Minei** (26 martie). Din Triod punem numai Canonul duminicii și **Slava** Laudelor, iar slujba Cuvioasei Maria Egipteanca, așezată în **Triod** în această duminică, se cântă ori mai înainte, vineri, împreună cu a sfântului din acea zi, ori luni în săptămâna a șasea, sau cum va rândui cel mai mare.

Deci sâmbătă seara, la Vecernia mică, se pun stihirile Învierii, ca de obicei.

La Vecernia mare, după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...**, iar la **Doamne, strigat-am...** se cântă zece stihiri: patru ale Învierii, trei ale praznicului și trei ale arhanghelului, **Slavă...**, a praznicului, **Și acum...**, Dogmatica glasului de rând. Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenul zilei (**Domnul a împărățit...**) și celelalte, ale Vecerniei sărbătorilor.

Dacă se face Litie, înainte de Stihioavnă se cântă stihirile praznicului, cele de la Stihioavna Vecerniei mari, **Slavă...**, **Și acum...**, a praznicului de la Litie (**Să se veselească cerurile...**). La Stihioavnă, stihirile Învierii, **Slavă...** **Și acum...**, a praznicului (**Astăzi sunt bunele vestiri de bucurie...**).

La tropare, dacă s-a făcut Litie, se cântă troparul **Născătoare de Dumnezeu Fecioară...** (de trei ori), și celelalte ale Litiei. Dacă nu s-a făcut Litie, se cântă troparul Învierii, **Slavă...**, al arhanghelului, **Și acum...**, al praznicului, apoi otpustul.

Duminică dimineața (ori tot sâmbătă seara, dacă este Priveghere, cum se face în mănăstiri), la Utrenie, după începutul obișnuit, la **Dumnezeu este Domnul...** se cântă troparul Învierii (de două ori), **Slavă...**, al arhanghelului, **Și acum...**, al praznicului, Catisme de

rând (în mănăstiri), Sedelnele Învierii, Binecuvântările Învierii, Ipacoi, Antifoanele și Prochimenul glasului de rând, Evanghelia de rând a Învierii, **Învierea lui Hristos...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Ușile pocăinței...** și celelalte ale duminicilor din Post.

La Canoane: Canonul Învierii cu Irmosul pe patru, al duminicii **Triodului** pe patru și al praznicului cu al arhanghelului pe șase. Cătăvasiile praznicului. După Cântarea a 3-a, Condacul și Sedealna arhanghelului, **Slavă...** **Și acum...**, Sedealna praznicului. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul praznicului. La Cântarea a 9-a se cântă **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...**

Ectenie mică, Luminânda de rând a Învierii, **Slavă...**, a arhanghelului, **Și acum...**, a praznicului.

La Laude se cântă opt stihiri: patru ale Învierii și patru ale praznicului (cu cea de la **Slavă...**), **Slavă...**, a duminicii **Triodului** (**Nu este împărăția lui Dumnezeu mâncarea și băutura...**), **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare, iar după **Sfinte Dumnezeu...**, troparul de rând al Învierii, ecteniile și otpustul (în mănăstiri întâi Ceasul întâi, apoi otpustul Utreniei și se cântă **Slavă...** **Și acum...**, cu stihira de rând a Evangheliei).

La Ceasuri, troparul Învierii, **Slavă...**, al praznicului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu din rânduiala Ceasurilor. După **Tatăl nostru...**, Condacul praznicului.

La Liturghie se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La proscomidie se scot și Sfintele Agnețe pentru Liturghia Darurilor mai înainte sfințite de miercuri și vineri din săptămâna următoare. La Fericiri se cântă zece stihiri: șase ale Învierii și patru ale praznicului, de la Cântarea a 9-a a Canonului din **Minei**. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Învierii, al praznicului și al arhanghelului, apoi Condacul Învierii, **Slavă...**, al arhanghelului, **Și acum...**, al praznicului. Apostolul și Evanghelia întâi ale Duminicii și apoi ale praznicului. Axionul **De tine se bucură...** Chinonicul duminicii (din **Triod**) și al praznicului (din **Minei**).

VII. Sărbătoarea Sfântului Ierarh Calinic Cernicanul (11 aprilie)

Se prăznuiește, îndeosebi, în cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureștilor și al Mitropoliei Olteniei și poate să cadă între luna săptămânii a patra din Postul Mare (când Sfintele Paști cad la 8 mai) și duminica a doua după Paști sau a Sfântului Toma (când Sfintele Paști cad la 4 aprilie). Pentru anii când sărbătoarea sfântului cade de luni în săptămâna a patra până în vinerea săptămânii a cincea din Post, să se vadă învățătura Despre hramuri din Tipicul cel mare sau mănăstiresc, zis al Sfântului Sava (Iași, 1816, fața 680 până la 683), iar în anii când sărbătoarea sfântului cade din sâmbăta a cincea a postului până în Duminica Tomii, slujba sfântului din Minei se va cânta cu aceea a zilei din Triod sau din Penticostar întocmai precum se va arăta mai departe, în capitolul următor, pentru sărbătoarea Sfântului Marelui Mucenic Gheorghe (23 aprilie).

În chip asemănător se săvârșesc și slujbele Sfinților români care cad în această perioadă: Sf. Mucenic Sava de la Buzău (12 aprilie), Sf. Ier. Pahomie al Romanului (14 aprilie) și Sf. Ier. Teotim al Tomisului (20 aprilie).

VIII. Sărbătoarea Sfântului Marelui Mucenic Gheorghe (23 aprilie)

Poate să cadă între sâmbăta săptămânii a cincea din Postul Mare sau Sâmbăta Acatistului (când Sfintele Paști se serbează la 8 mai) și Vinerea săptămânii a treia după Paști (când Sfintele Paști se serbează la 4 aprilie). Slujba Sfântului Gheorghe se cântă împreună cu cea din Triod (când sărbătoarea Sfântului Gheorghe cade în timpul Postului Mare) sau cu cea din Penticostar (când Sfântul Gheorghe cade după Paști), precum urmează:

a) Când sărbătoarea Sfântului Gheorghe cade în sâmbăta săptămânii a cincea din Postul Mare, care este Sâmbăta Acatistului **Bunei-Vestiri** (în anii când Sfintele Paști se serbează la 8 mai), potrivit învățăturii din Tipicul cel mare pentru serbarea sfinților care cad în această zi (vezi **Tipicul cel mare...** Iași, 1816, fața 297 sus), în bisericile mănăstirești și la

catedralele chiriarhale, unde se face slujbă în fiecare zi și unde nu este hramul Sfântului Gheorghe, în acea sâmbătă se face numai slujba din **Triod** (vineri seara Denia Acatistului, sâmbăta dimineața Ceasurile și Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur), iar slujba sfântului se cântă cu cea a duminicii următoare (Duminica a cincea din Post), precum se va arăta mai departe, la punctul **b**. Dar potrivit învățăturii din același **Tipic** (la cap. "Pentru hramuri", fața 683 și urm.), la bisericile unde Sfântul Gheorghe este hram, slujba lui se cântă împreună cu cea a Acatistului din **Triod**, precum urmează:

Vineri dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță se săvârșește Vecernia zilei următoare (23 aprilie), unită cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite, astfel:

Începutul cu **Binecuvântată este împărăția Tatălui...**, apoi **Veniți să ne închinăm...** și Psalmul 103, ectenia mare, după care se citește Cătisma a 18-a, cu obișnuitele stări și ectenii mici. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: șase din **Triod** (stihira samoglasnică, de două ori, și patru stihiri ale Acatistului) și patru din **Minei, Slavă...**, a sfântului **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, din **Triod**. Apoi Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenele și Paremiile din **Triod** (**Înțelepciune, drepti!, Lumina lui Hristos luminează tuturor!**), Paremiile din **Minei**. Apoi se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...**, cu obișnuita cădere în Sfântul Altar, ectenia întreită (**Să zicem toți...**) și, pe rând, celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

Vineri după-amiază, în mănăstiri se săvârșește Pavecernița mare, la care, după întâiul **Sfinte Dumnezeule...**, se citește troparul sfântului, **Slavă...**, **Și acum...**, al Acatistului (**Porunca cea cu taină...**); după al doilea **Sfinte Dumnezeule...**, Condacul sfântului, **Slavă...**, **Și acum...**, al Acatistului (**Apărătoare Doamnă...**). Iar după Doxologie, se cântă primele trei stihiri ale Litiei sfântului, din **Minei, Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei-Învierii, același glas. Apoi se cântă Stihovna din **Minei, Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei-Învierii, același glas. După **Acum slobozește...**, **Sfinte Dumnezeule...** și **Tatăl nostru...**, troparul sfântului, (de două ori), și **Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te...**, (o dată). Apoi celelalte ale Litiei, ca de obicei.

Vineri seara, în mănăstiri se face Denia Acatistului, adică Utrenia Sâmbetei, împreună cu Acatistul, din **Triod**, punându-se și ale sfântului, astfel:

După începutul obișnuit, la **Dumnezeu este Domnul...** se cântă troparul Acatistului de două ori, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al Acatistului. Apoi se citește Catisma întâi de rând și primele trei Icoase și trei Condace ale Acatistului, precum se arată în **Triod**. Urmează citirea primei părți din Cuvântul despre Acatist (caută la sfârșitul **Triodului**). Apoi se citește Catisma a doua de rând și următoarele trei Icoase și Condace ale Acatistului, precum se arată la **Triod**. Se citește partea a doua din Cuvântul Acatistului, apoi se cântă Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile sfântului (din **Psaltire** sau din **Catavasier**). Apoi se cântă Sedelnele sfântului toate la rând (fără cea dintâi, care nu este potrivită cu vremea Postului) și Antifonul I al glasului al 4-lea cu Prochiemenul sfântului. Evanghelia se citește a sfântului, apoi Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri...**, și celelalte, din **Minei**. Canonul Acatistului cu irmosul pe opt și al sfântului pe șase. Catavasii: **Deschide-voia gura mea...** După Cântarea a 3-a, se cântă trei Icoase și Condace ale Acatistului, care urmează la rând, apoi Condacul, Icosul și Sedealna sfântului, **Slavă...**, **Și acum...**, Sedealna Acatistului. După Cântarea a 6-a, se citesc ultimele trei Icoase și Condace ale Acatistului și Sinaxarul din **Minei** și din **Triod**. La Cântarea a 9-a se cântă **Ceea ce ești mai cinstită...** După ectenia mică, Luminânda Acatistului. La Laude se cântă șase stihiri: trei ale Acatistului și trei ale sfântului (a doua, a treia și a patra, din **Minei**, cea dintâi nefiind potrivită cu vremea Postului). **Slavă...**, a Sfântului, glasul al 2-lea, (Slava de la Litie), **Și acum...**, a Acatistului. Doxologia mare, iar după Sfinte Dumnezeule..., troparul sfântului, **Slavă...**, **Și acum...**, al Acatistului, ecteniile și otpustul.

Sâmbătă dimineața, la Ceasuri se pune troparul Acatistului, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu de la Ceasuri. După **Sfinte Dumnezeule...** și **Tatăl nostru...**, Condacul Acatistului sau al sfântului, schimbându-le.

În biserici de enorii (parohiale), unde nu se face slujbă zilnic ca la mănăstiri, după învățătura din **Tipicul bisericesc** pentru sărbătorile

altor sfinți, care cad în Sâmbăta Acatistului (vezi ed. Cernica, 1925, p. 136-138), slujba Sfântului Gheorghe se poate cânta împreună cu cea a Sâmbetei Acatistului, din **Triod**, precum urmează:

Vecernia zilei (dacă nu s-a făcut dimineața, cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, după regulă) se poate face vineri seara, înainte de Denia Acatistului, astfel:

După obișnuitul început (**Binecuvântat este Dumnezeu nostru...**), se citește psalmul începător, apoi ectenia mare; nu se cântă **Fericit bărbatul...**, ci se citește Catisma de rând. Apoi ectenie mică. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: șase ale zilei și ale Acatistului din **Triod** și patru ale sfântului din **Minei**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din **Triod**. Apoi Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenenele și Paremiile zilei din **Triod**, apoi Paremiile din **Minei**, ectenia întreită (**Să zicem toți...**), **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia cererilor (**Să plinim rugăciunile noastre cele de seară...**) și celelalte ale Vecerniei sărbătorilor.

Dacă se face și binecuvântare de artose, înainte de Stihioavnă se cântă primele trei stihiri ale Litiei, **Slavă...**, a sfântului din **Minei**, **Și acum...** a Născătoarei-Învierii, același glas.

La Stihioavnă se cântă numai stihirile și **Slavă...**, a sfântului, din **Minei**, **Și acum...**, a Născătoarei-Învierii pe glasul **Slavei**. Apoi: **Acum slobozește...** și celelalte. După **Tatăl nostru...**, troparul sfântului, **Slavă...** **Și acum...**, al Acatistului, sau, dacă este Litie, troparul Sfântului (de două ori) și al Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 5-lea: **Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te!**... și otpustul Vecerniei. Dacă se săvârșește Denia Acatistului în continuare, otpustul nu se mai face, ci îndată urmează ori Pavecernița mică cu Acatistul Bunevestiri, precum arată **Tipicul bisericesc** (la cap. "Pentru cântarea Acatistului", ed. Cernica, 1925, p. 244), ori Utrenia Sâmbetei cu Acatistul, precum se arată în **Triod**, adăugându-se și cele ale sfântului, cum s-a arătat mai înainte. În unele biserici de enorie Acatistul se cântă după obicei, separat (singur, din Ceaslov), îndată după Vecernie, fără să mai fie încadrat în slujba Pavecerniței sau a Utreniei.

Sâmbătă dimineața, la bisericile de enorie, se săvârșește Utrenia (dacă nu s-a făcut seara, în ajun, la Priveghere, împreună cu Acatistul) și Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur. În cazul acesta, la Utrenie se cântă slujba Sâmbetei din Triod (fără Acatist), împreună cu a Sfântului Gheorghe din Minei, astfel:

Începutul obișnuit (**Binecuvântat este Dumnezeu nostru...**, Psalmii 19 și 20 și celelalte), iar după cei șase psalmi, **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Acatistului (**Porunca cea cu taină...**), **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...** iar al Acatistului (**Porunca cea cu taină...**). Ectenie mică, Sedelnele sfântului (fără cea dintâi), Polieleul (**Robii Domnului...**), cu Mărimurile sfântului (din Psaltire ori din Catavasier), ectenie mică, Sedealna sfântului cea de după Polieleu, Antifonul I, glasul al 4-lea (**Din tinerețile mele...**), Prochimenul din Minei, Evanghelia sfântului, Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri...**, **Și acum...**, **Pentru rugăciunile Născătoarei...**, stihul **Miluește-mă, Dumnezeule...** și stihira sfântului din Minei. Apoi **Mântuiește Dumnezeule, poporul Tău...** și ecfonisul **Cu mila și cu îndurările...** Canoanele: al Născătoarei de Dumnezeu, din Triod, și al sfântului, din Minei. Catavasiile: **Deschide-voi gura mea...** După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul sfântului; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul cel dintâi al Acatistului (**Îngerul cel mai întâistătător...**), apoi Sinaxarul din Minei și cel din Triod; la Cântarea a 9-a: **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...** Ectenie mică, Luminânda, numai cea din Triod.

La Laude se cântă cele trei stihiri din Triod și trei ale sfântului (lăsând la o parte pe cea dintâi – ca nefiind potrivită cu vremea Postului), **Slavă...**, a Sfântului, glasul al 2-lea (Slava de la Litie, care se poate cânta în vremea Postului), **Și acum...**, din Triod (**Auzit-a Născătoarea de Dumnezeu...**), Doxologia mare, troparul sfântului, **Slavă...**, **Și acum...**, al Acatistului, ecteniile și otpustul.

La Liturghie, la Fericiri se cântă patru stihiri din Cântarea a 3-a a Canonului din Triod și patru din Cântarea a 6-a a Canonului sfântului. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Acatistului și al sfântului, **Slavă...**, Condacul sfântului, **Și acum...**, al Acatistului (**Apărătoare Doamnă...**). Apostolul și Evanghelia, întâi ale Acatistului și

apoi ale sfântului, Axionul: **Tot neamul pământesc să sâlzeze...** (irmosul Cântării a 9-a a Canonului din Triod) sau **Cuvine-se...**; Chinonicul din Triod și din Minei.

Unde este voia (mai ales unde este hramul Sfântului Gheorghe) se citește și Acatistul Sfântului fie seara, după denie (de este timp), fie dimineața, înainte de Liturghie.

La masă se face dezlegare la untdelemn și vin.

b) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe în Duminica a cincea din Post (Sfintele Paști la 7 mai), slujba sfântului se cântă împreună cu a duminicii și a Cuvioasei Maria Egipteanca, din Triod, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică, după psalmul de început, la **Doamne, strigat-am...**, se cântă cele patru stihiri ale Învierii glasului de rând, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei, din Octoih (de la Vecernia mică). La Stihoavnă, o stihiră a Învierii și stihirile sfântului cele de la Stihoavna Vecerniei mari, cu stihurile lor, **Slavă...**, a sfântului, tot de acolo, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, de la Octoih pe glasul Slavei. După **Tatăl nostru...**, troparul Învierii, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei-Învierii din Octoih, glasul al 4-lea (**Taina cea din veac ascunsă...**), ectenia și otpustul mic.

La Vecernia mare (Priveghere), după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...**, catisma toată. La **Doamne, strigat-am...**, punând stihurile pe zece, se cântă patru ale Învierii de la glasul de rând al Octoihului, trei ale cuvioasei, din Triod, și trei ale sfântului, din Minei; apoi **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, de la glasul de rând din Octoih (Dogmatica); Vohod (ieșire cu cădelnița), Prochimenul zilei (**Domnul a împărățit...**) și Paremiile sfântului, din Minei.

La Litie, primele trei stihiri ale sfântului, **Slavă...**, a sfântului, din Minei, **Și acum...**, a Născătoarei-Învierii, același glas.

La Stihoavnă, stihirile Învierii glasului de rând (din Octoih), **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 4-lea (**Caută spre rugăciunile robilor tăi...**). După **Tatăl nostru...**, troparul Învierii, glasul de rând (din Octoih), al cuvioasei (din Triod), **Slavă...**, al sfântului (din Minei), **Și acum...**,

Sâmbătă dimineața, la bisericile de enorie, se săvârșește Utrenia (dacă nu s-a făcut seara, în ajun, la Priveghere, împreună cu Acatistul) și Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur. În cazul acesta, la Utrenie se cântă slujba Sâmbetei din Triod (fără Acatist), împreună cu a Sfântului Gheorghe din Minei, astfel:

Începutul obișnuit (**Binecuvântat este Dumnezeu nostru...**, Psalmii 19 și 20 și celelalte), iar după cei șase psalmi, **Dumnezeu este Domnul...**, troparul Acatistului (**Porunca cea cu taină...**), **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...** iar al Acatistului (**Porunca cea cu taină...**). Ectenie mică, Sedelnele sfântului (fără cea dintâi), Polieleul (**Robii Domnului...**), cu Mărimurile sfântului (din **Psaltire** ori din **Catavasier**), ectenie mică, Sedealna sfântului cea de după Polieleu, Antifonul I, glasul al 4-lea (**Din tine-rețile mele...**), Prochimenul din Minei, Evanghelia sfântului, Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri...**, **Și acum...**, **Pentru rugăciunile Născătoarei...**, stihul **Miluieste-mă, Dumnezeule...** și stihira sfântului din Minei. Apoi **Mântuiește Dumnezeule, poporul Tău...** și ecfonisul **Cu mila și cu îndurările...** Canoanele: al Născătoarei de Dumnezeu, din Triod, și al sfântului, din Minei. Catavasiile: **Deschide-voi gura mea...** După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul sfântului; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul cel dintâi al Acatistului (**Îngerul cel mai întâistătător...**), apoi Sinaxarul din Minei și cel din Triod; la Cântarea a 9-a: **Mărește, suflete al meu...** și **Ceea ce ești mai cinstită...** Ectenie mică, Luminânda, numai cea din Triod.

La Laude se cântă cele trei stihiri din Triod și trei ale sfântului (lăsând la o parte pe cea dintâi – ca nefiind potrivită cu vremea Postului), **Slavă...**, a Sfântului, glasul al 2-lea (Slava de la Litie, care se poate cânta în vremea Postului), **Și acum...**, din Triod (**Auzit-a Născătoarea de Dumnezeu...**), Doxologia mare, troparul sfântului, **Slavă...**, **Și acum...**, al Acatistului, ecteniile și otpustul.

La Liturghie, la Fericiri se cântă patru stihiri din Cântarea a 3-a a Canonului din Triod și patru din Cântarea a 6-a a Canonului sfântului. După Vohodul cu Evanghelia, troparul Acatistului și al sfântului, **Slavă...**, Condacul sfântului, **Și acum...**, al Acatistului (**Apărătoare Doamnă...**). Apostolul și Evanghelia, întâi ale Acatistului și

apoi ale sfântului, Axionul: **Tot neamul pământesc să sâlzeze...** (irmosul Cântării a 9-a a Canonului din Triod) sau **Cuvine-se...**; Chinonicul din Triod și din Minei.

Unde este voia (mai ales unde este hramul Sfântului Gheorghe) se citește și Acatistul Sfântului fie seara, după denie (de este timp), fie dimineața, înainte de Liturghie.

La masă se face dezlegare la untdelemn și vin.

b) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe în Duminica a cincea din Post (Sfintele Paști la 7 mai), slujba sfântului se cântă împreună cu a duminicii și a Cuvioasei Maria Egipteanca, din Triod, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică, după psalmul de început, la **Doamne, strigat-am...**, se cântă cele patru stihiri ale Învierii glasului de rând, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei, din **Octoih** (de la Vecernia mică). La Stihoavnă, o stihiră a Învierii și stihirile sfântului cele de la Stihoavna Vecerniei mari, cu stihurile lor, **Slavă...**, a sfântului, tot de acolo, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, de la **Octoih** pe glasul Slavei. După **Tatăl nostru...**, troparul Învierii, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei-Învierii din **Octoih**, glasul al 4-lea (**Taina cea din veac ascunsă...**), ectenia și otpustul mic.

La Vecernia mare (Priveghere), după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...**, catisma toată. La **Doamne, strigat-am...**, punând stihirile pe zece, se cântă patru ale Învierii de la glasul de rând al **Octoihului**, trei ale cuvioasei, din Triod, și trei ale sfântului, din Minei; apoi **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, de la glasul de rând din **Octoih** (Dogmatica); Vohod (ieșire cu cădelnița), Prochimenul zilei (**Domnul a împărătit...**) și Paremiile sfântului, din Minei.

La Litie, primele trei stihiri ale sfântului, **Slavă...**, a sfântului, din Minei, **Și acum...**, a Născătoarei-Învierii, același glas.

La Stihoavnă, stihirile Învierii glasului de rând (din **Octoih**), **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 4-lea (**Caută spre rugăciunile robilor tăi...**). După **Tatăl nostru...**, troparul Învierii, glasul de rând (din **Octoih**), al cuvioasei (din Triod), **Slavă...**, al sfântului (din Minei), **Și acum...**,

Taina cea din veac ascunsă... (iar dacă se face binecuvântarea pâinilor, întâi troparul sfântului, de două ori, și apoi troparul Litiei, glasul al 5-lea: **Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te!...** și celelalte ale Litiei).

La Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparele precum s-au cântat seara la Vecernie, ectenie mică (la mănăstiri Catisme de rând din **Psaltire**), Sedelnele Învierii (din **Octoih**), Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile sfântului (din **Psaltire** sau din **Catavasier**), Binecuvântările Învierii; ectenie mică, Ipacoi al glasului, Sedelnele sfântului, toate la rând, afară de cea dintâi – ca nefiind potrivită cu vremea Postului. Antifoanele glasului de rând, Prochimenul și Evanghelia Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, și celelalte ale Duminicii.

La Canoane: Canonul Învierii, cu irmosul pe patru, cele două din Triod, pe șase, și al sfântului (din **Minei**), pe patru. Catavasiile **Deschide-voi gura mea...**; după Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul din **Triod** și Sedealna sfântului, iar după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul sfântului, Sinaxarul din **Minei** și apoi din **Triod**. După **Sfânt este Domnul Dumnezeu nostru...** Luminânda de rând a Învierii, **Slavă...**, a cuvioasei..., **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, din **Triod**.

La Laude, se cântă patru stihiri ale Învierii glasului de rând, din **Octoih**, și patru ale sfântului, din **Minei** (fără cea dintâi – ca nefiind potrivită pentru vremea Postului), **Slavă...**, a duminicii din **Triod** (**Nu este împărăția lui Dumnezeu mâncarea și băutura...**), **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...**, Doxologia mare, troparul de rând al Învierii, ecteniile și otpustul (în mănăstiri se cântă întâi **Slavă...**, **Și acum...**, cu Voscreasna de rând, se citește **Ceasul întâi** și apoi se face otpustul desăvârșit al Utreniei).

La Ceasuri (unde se citesc), troparul Învierii, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, de la Ceasuri. După **Sfinte Dumnezeule...** și **Tatăl nostru...**, Condacul Sfântului și al duminicii **Triodului**, schimbându-le.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. La Fericiri se cântă șase stihiri ale Învierii glasului de rând și patru

din Cântarea a 3-a a Canonului sfântului. Apostolul duminicii și al Sfântului, Evanghelia duminicii și a Sfântului și celelalte, ale Liturghiei Sfântului Vasile. Axionul **De tine se bucură...**

La masă se face dezlegare la untdelemn și vin.

c) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe luni în săptămâna a șasea din Postul Mare (în anii cu Sfintele Paști la 6 mai), atunci slujba sfântului se cântă cu a zilei din **Triod**, precum se arată la **Tipicul cel Mare** (fața 677–679), adică:

Duminică seara, în mănăstiri, de se face Priveghere, la Vecernia mică, după începutul obișnuit, la **Doamne, strigat-am...** se cântă patru stihiri din **Minei**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu (din ultima ediție a Mineiului, sau Dogmatica pe același glas). La Stihioavnă, stihirile din **Triod** (cele de la Stihioavna Vecerniei), **Slavă...**, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din **Triod**. După **Tatăl nostru...**, troparul sfântului, **Slavă...**, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu de la glasul al 4-lea (**Taina cea din veac ascunsă...**), ectenia și otpustul mic.

La Vecernia mare (Priveghere), după obișnuitul început și după ectenia mare, se cântă **Fericit bărbatul...**, starea întâi. La **Doamne, strigat-am...** se cântă opt stihiri: trei din **Triod** și cinci ale sfântului, din **Minei**. **Slavă...**, a sfântului, glasul al 6-lea, **Și acum...**, a Născătoarei (Dogmatica), același glas, din **Octoih**. Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenul cel mare al **Triodului**, glasul al 8-lea (**Dat-ai moștenire celor ce se tem...**) și Paremiile din **Minei**. Ectenia întreită. Apoi: **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia cererilor (**Să plinim rugăciunile noastre cele de seară...**). Dacă se face Litie, se cântă primele trei stihiri ale sfântului, din **Minei**, **Slavă...**, tot de acolo, **Și acum...**, a Născătoarei-Învierii, același glas. La Stihioavnă, stihirile Sfântului **Slavă...**, a Sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei-Învierii pe glasul Slavei. După **Tatăl nostru...**, troparul sfântului, **Slavă...**, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu (**Taina cea din veac ascunsă...**) și apolisul. Iar de s-a făcut Litie, după **Tatăl nostru** se cântă troparul Sfântului (de două ori), apoi **Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te...** (o dată), apoi cele obișnuite ale Litiei.

În mănăstiri, se face și Pavecernița mică, iar în bisericile de enorie se poate citi Acatistul sfântului (din **Ceaslovul Mare**).

Luni dimineața, la Utrenie: după **Dumnezeu este Domnul...**, troparul sfântului de două ori, **Slavă...**, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 4-lea (**Taina cea din veac ascunsă...**). Sedelnele **Triodului**, Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile sfântului, ectenie mică, Sedelnele sfântului (fără cea dintâi – ca fiind nepotrivită pentru vremea Postului), Antifonul I al glasului al 4-lea (**Din tinerile mele...**), Prochimenu din **Minei** și Evanghelia sfântului, Psalmul 50, **Slavă... Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri...** și celelalte, din **Minei**. La Canoane: Tri-cântarea din **Triod** și Canonul sfântului, din **Minei** (la cântările unde nu este Tripesniț, Canonul sfântului pe opt; la cântările unde este Tripesniț, se pune întâi Canonul sfântului pe șase, și apoi al **Triodului** pe opt). Catavasiile: **Deschide-voi gura mea...** După Cântarea a 3-a, Sedealna sfântului din **Minei**; după Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul și Sinaxarul sfântului. La Cântarea a 9-a, **Ceea ce ești mai cinstită...** Luminânda Postului glasului de rând din **Ceaslov**, de trei ori.

La Laude se cântă patru stihiri ale sfântului (fără cea dintâi – ca nefiind potrivită pentru vremea Postului). **Slavă...**, a Sfântului cea de la Litie, glasul al 2-lea, **Și acum...** a Născătoarei de Dumnezeu, același glas: **Toată nădejdea mea spre tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzește-mă sub acoperământul tău.** Doxologia mică (citită din **Ceaslov**), ectenia: **Să plinim rugăciunile noastre cele de dimineată...**, Stihoavna din **Triod** cu **Slavă... Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, de acolo. Apoi: **Bine este a ne mărturisi Domnului...** și celelalte; după **Tatăl nostru...**, troparul sfântului cu al Născătoarei-Învierii, ectenia **Miluieste-ne pe noi, Dumnezeule...**, cu trei metanii mari (la mănăstiri Ceasul întâi, cu troparul și Condacul sfântului), apoi otpustul Utreniei.

Se citesc Ceasurile al treilea, al șaselea și al nouălea după rânduiala zilelor de rând din Post, punându-se la toate troparul și condacul sfântului, și făcând doar câte trei metanii la fiecare ceas, apoi Obednița citită și Vecernia cu Liturgia Darurilor mai înainte sfințite, fă-

cându-se începutul cu **Binecuvântată este împărăția Tatălui...** (ca la Liturghie), Psalmul 103, ectenia mare și se citește Catisma a optsprezecea, cu obișnuitele stări și ectenii. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: cinci din **Triod** (stihira samoglasnică de două ori și cele trei podobnice) și cinci ale sfântului, din **Minei**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu, Dogmatica pe același glas. Vohod cu Evanghelia, **Lumină lină...**, cele două Paremii din **Triod**, cu Prochimenele, lor și **Înțelepciune, drepti!**, **Lumina lui Hristos...**; apoi se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...**, cu căderea din sfântul altar și metaniile obișnuite. Apoi Apostolul și Evanghelia sfântului, ectenia întreită, și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite. Chinonicul sfântului. La apolis pomenim pe Sfântul Gheorghe și pe sfântul zilei următoare (24 aprilie).

d) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe marți, miercuri sau vineri în săptămâna a șasea din Postul Mare sau a stălpărilor (Sfintele Paști la 5, 4 ori 2 mai), slujba sfântului din **Minei** se cântă cu cea a zilei respective, din **Triod**, precum urmează:

Vecernia sfântului se săvârșește, în mănăstiri și la alte biserici în care se face slujba zilnic, în ajun, dimineața, după Utrenie, Ceasuri și Obedniță, astfel: După începutul obișnuit, nu se cântă **Fericit bărbatul...**, ci se citește Catisma de rând, fără metanii. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă opt stihiri: trei din **Triod** și cinci ale sfântului, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, Dogmatica, glasul al 6-lea. Vohod, **Lumină lină...**, Prochimenele și Paremiile zilei din **Triod**, apoi ale sfântului, rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia **Să plinim rugăciunile noastre cele de seară...** La Stihoavnă, se cântă cele două stihiri ale zilei din **Triod**, repetând pe cea dintâi, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din ale Învierii, glasul al 4-lea. După **Acum slobozește...** și celelalte, troparul sfântului, **Slavă...**, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu din ale Învierii, glasul al 4-lea. Apoi ectenia **Miluieste-ne pe noi, Dumnezeule...**, cu trei metanii mari, rugăciunea **Preasfântă Treime, Stăpânie de o ființă...**, **Fie numele Domnului binecuvântat...**, de trei ori, cu închinăciuni, **Cuvine-se cu adevărat să te ferim...** și otpustul.

În aceeași zi, seara, se citește Pavecernița mare, la care, după primul **Sfinte Dumnezeu...**, se pune troparul sfântului, **Slavă... Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu din ale Învierii, iar după al doilea **Sfinte Dumnezeu...**, Condacul sfântului. După Doxologie, ieșire din pridvorul bisericii și se cântă Litia sfântului, numai primele trei stihiri din **Minei, Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Născătoarei-Învierii, glasul al doilea. Apoi stihirile Stihovanei, din **Minei**, cu **Slava...**, de acolo, **Și acum...**, a Născătoarei, glasul al 4-lea, din ale Învierii. Apoi: **Acum slobozește...**, **Sfinte Dumnezeu...** și celelalte, iar după **Tatăl nostru...**, troparul sfântului (de două ori), **Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, bucură-te...**, (o dată), binecuvântarea artoselor și cele obișnuite ale Litiei.

Având sfântul două Canoane la Utrenie, unul se citește la Pavecerniță, când va voi cel mai mare.

În bisericile din enorii, unde nu se face zilnic slujbă, Vecernia sfântului se săvârșește în ziua de 22 aprilie seara, la vremea obișnuită, după rânduiala arătată aci, punându-se, de este cazul, și Litia sfântului; unde este hram, se citește și Acatistul Sfântului (în Ceaslovul Mare).

În însăși ziua serbării, la Utrenie, după începutul obișnuit, se cântă **Dumnezeu este Domnul...**, troparul sfântului, de două ori, **Slavă... Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, din ale Învierii, glasul al 4-lea. Catismele de rând (în mănăstiri), Sedelnele zilei din **Triod**, Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile sfântului, ectenie mică, Sedelnele sfântului, toate la rând, Antifonul I, al glasului al 4-lea, Prochimenul din **Minei**, Evanghelia sfântului, Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri...** și celelalte, din **Minei**. Canonul sfântului din **Minei** și Tricântarea zilei din **Triod** (la cântările unde nu este Tripesniț, se pune Canonul sfântului pe opt, iar la cântările unde este Tripesniț, se pune Canonul sfântului pe șase și Tripesnițul pe opt). Catavasiile **Deschide-voi gura mea...** După Cântarea a 3-a, Sedelnele sfântului; după Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul și Sinaxarul sfântului. La Cântarea a 9-a, **Ceea ce ești mai cinstită...** Ectenie mică și Luminânda glasului de rând din **Triod**, de trei ori. La Laude se cântă patru stihiri ale sfântului (a doua, a treia

și a patra din cele de la **Minei**, repetând una dintre ele) **Slavă...**, a sfântului, cea de la Litie (**Să arate cu clipeala cele drepte...**), **Și acum...** a Născătoarei de Dumnezeu: **Toată nădejdea mea spre tine o pun...** Doxologia mică (citită, din **Ceaslov**), ectenia **Să plinim rugăciunile noastre cele de dimineată...**, Stihovana din **Triod**, **Slavă...**, a sfântului, cea de la Stihovana Vecerniei, **Și acum...**, a Născătoarei de Dumnezeu din ale Învierii, glasul al 4-lea. Apoi: **Bine este a ne mărturisi Domnului...**, **Sfinte Dumnezeu...** și celelalte. După **Tatăl nostru...**, troparul sfântului, **Slavă... Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 4-lea. Ectenia **Miluieste-ne pe noi, Dumnezeu...**, cu trei metanii mari și otpustul Utreniei.

Apoi se citesc Ceasurile (în mănăstiri), cu Catismele lor, punând, la vreme, troparul și Condacul sfântului și făcând trei metanii mari după **Ceea ce ești mai cinstită...** Apoi se citește Obednița, cu Fericirile fără cântare, iar după otpust se săvârșește Vecernia unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite. Începutul cu: **Binecuvântată este împărăția Tatălui... Veniți să ne închinăm...** Psalmul 103, ectenia mare și se citește Catisma a optsprezecea, cu obișnuitele stări și ectenii mici. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: cinci din **Triod** (stihira zilei de două ori și cele trei podobnice) și cinci ale sfântului din **Minei, Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, Dogmatica pe glasul **Slavei**. Vohod cu Evanghelia, **Lumină lină...** Prochimenenele și Paremiile zilei din **Triod**, cu **Înțelepciune, drepti! Lumina lui Hristos...** Apoi se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...** cu obișnuita cădire din sfântul altar, după care se citesc Apostolul și Evanghelia sfântului, ectenia **Să zicem toți din tot sufletul...** și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite. Chinonicul sfântului din **Minei**.

e) **Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe joi în săptămâna a șasea din Postul Mare sau joia stălpărilor** (Sfintele Paști la 3 mai), slujba sfântului se cântă împreună cu cea a zilei din **Triod** întocmai precum am arătat la paragraful dinainte (d), cu deosebirea că Vecernia sfântului se face, în mănăstiri, miercuri dimineata, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, astfel:

Începutul cu: **Binecuvântată este împărăția Tatălui...**, Psalmul 103, ectenia mare,

Catisma a optsprezecea cu obișnuitele stări și ectenii mici. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: cinci din **Triod** (stihira zilei de două ori și trei podobnice) și cinci din **Minei**. **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, Dogmatica, glasul al șaselea. Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimelele și Paremiile zilei din **Triod**, cu **Înțelepciune, drept! Lumina lui Hristos...**, apoi Paremiile sfântului și se cântă **Să se îndrepteze rugăciunea mea...**, ectenia **Să zicem toți din tot sufletul...** și celelalte ale Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite.

f) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe în sâmbăta săptămânii a șasea din Post, adică Sâmbăta lui Lazăr sau a Floriilor (Sfintele Paști la 1 mai), în bisericile mănăstirești și la catedrale.

Vecernia sfântului (din **Minei**) se cântă cu cea a Dreptului Lazăr (din **Triod**) vineri dimineața, unită cu Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, punând stihirile la **Doamne, strigat-am...** pe zece, astfel: stihira zilei de două ori (**Săvârșind aceste patruzeci de zile...**), apoi cinci ale lui Lazăr, cu cea de la **Slavă...**, apoi trei ale Sfântului, **Slavă...** a Sfântului, **Și acum...** din **Triod**. Vineri seara se citește Pavcernița, adăugându-se și Litia, precum se arată mai departe, și Stihovna Sfântului.

La bisericile de enorie (unde nu s-a făcut vineri dimineața slujbă), **Vecernia se face la timpul ei, vineri seara, precum urmează:**

După obișnuitul început, se cântă **Fericit bărbatul...**, starea întâi. La **Doamne strigat-am...** se cântă opt stihiri: cinci din **Triod** (ale lui Lazăr, fără stihira idiomelă a zilei) și trei din **Minei**. **Slavă...** a Sfântului Gheorghe, **Și acum...** cea din **Triod** (**Săvârșind patruzeci de zile...**). Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimelele și Paremiile din **Triod**, apoi Paremiile Sfântului din **Minei**.

La Litie se pun întâi patru stihiri ale lui Lazăr (ultimele patru de la Laudele Utreniei, din **Triod**, fără stihuri), apoi stihirile Sfântului Gheorghe (primele trei, cele care nu fac referire la Învierea Domnului), **Slavă...** a Sfântului Gheorghe, **Și acum...**, a Dreptului Lazăr (Slava de la Laudele Utreniei).

La Stihovna se cântă stihira idiomelă a zilei din **Triod** (de două ori) și martirica (sunt în **Triod** cele dintâi la **Doamne, strigat-am...**),

Slavă... a Sfântului Gheorghe, **Și acum...** din **Triod** (**Venind la mormântul lui Lazăr...**, Slava de la **Doamne strigat-am...**).

Dacă este binecuvântarea pâinilor se cântă troparul Sfântului Gheorghe (de două ori) și al lui Lazăr (o dată), iar dacă nu este binecuvântarea pâinilor se cântă troparul Sfântului Gheorghe **Slavă... Și acum...**, al Sâmbetei lui Lazăr.

Sâmbătă dimineața, la Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparele: al Dreptului Lazăr (de două ori) **Slavă...** al Sfântului Gheorghe, **Și acum...**, iarși al lui Lazăr. Catisme (în mănăstiri), Sedelnele **Triodului**, Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile sfântului, ectenie mică, Sedelnele sfântului, toate de rând (fără cea dintâi – ca nefiind potrivită cu vremea Postului), Antifonul I al glasului al 4-lea (**Din tinerețile mele...**), Prochimenul și Evanghelia sfântului, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri...** și celelalte, din **Minei**.

La Canoane: cel dintâi din **Triod**, pe șase, al Sfântului Gheorghe pe patru, apoi al doilea din **Triod**, pe patru. Catavasiile **Triodului** (**Apa trecând-o ca pe uscat...**); după Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul Sfântului Gheorghe, Sedealna Sfântului, **Slavă...**, **Și acum...**, a **Triodului**, iar după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul din **Triod**, apoi Sinaxarul din **Minei** și din **Triod**. După **Pe Născătoarea de Dumnezeu și Maica Luminii...**, nu se cântă **Ceea ce ești mai cinstită...**, ci Cântarea a 9-a a Canonului din **Triod**. După ectenia mică, **Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru...** și Luminânda din **Triod**.

La Laude se cântă primele patru stihiri din **Triod** și patru din **Minei** (a doua, a treia și a patra, repetând una din ele), **Slavă...**, a **Triodului**, **Și acum...**, **Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare, troparul Sfântului Gheorghe, **Slavă... Și acum...**, al Dreptului Lazăr, ecteniile și apolisul.

La Ceasuri (în mănăstiri) se pune troparul Dreptului Lazăr, **Slavă...**, al Sfântului Gheorghe, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, de la Ceasuri, iar Condacele se zic pe rând: o dată al Dreptului Lazăr, o dată al Sfântului Gheorghe.

La Liturghie se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. La Fericiri se cântă

opt stihiri: patru din Cântarea a 3-a a Canonului din **Triod** și patru din Cântarea a 6-a a Canonului din **Minei**. La Vohodul cu Evanghelia se cântă: **Veniți să ne închinăm... Mântuiește-ne pe noi... Cel ce ai înviat din morți...** (vezi **Tipicul bisericesc**, Cernica, 1925, p. 249–250). Troparul praznicului (**Învierea cea de obște...**) și al sfântului, Condacul sfântului și al praznicului. În loc de **Sfinte Dumnezeule...** se cântă **Câți în Hristos...** Apostolul și Evanghelia, mai întâi ale praznicului și apoi ale sfântului. În loc de Axion se cântă irmosul Cântării a 9-a a Canonului Utreniei din **Triod** (**Să cinstim și să preaslăvim, popoare, pe Curata Născătoare de Dumnezeu...**). Chinonicul din **Triod**. La otpust: **Cel ce a înviat din morți...**

La masă se face dezlegare la untdelemn, icre și vin.

g) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe în Duminica Floriilor (Sfintele Paști la 30 aprilie), în bisericile care nu au hram pe Sfântul Gheorghe, sărbătoarea lui se amână, din pricina Praznicului, luni în Săptămâna Luminată, când slujba lui se va cânta, împreună cu cea a Sfintelor Paști, precum se va arăta mai departe, la pgf. j.

Dar în bisericile unde sfântul este hram, potrivit învățaturii pentru hramuri din **Tipicul cel Mare** (Iași, 1816, fața 685 și 686), slujba lui se cântă în Duminica Floriilor, împreună cu cea din **Triod**, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernia mică, la **Doamne, strigat-am...** se cântă patru stihiri ale Praznicului, din **Triod**, **Slavă...**, a sfântului, din **Minei**, **Și acum...**, a praznicului. La Stihovă, stihirile din **Triod**, **Slavă... Și acum...**, a praznicului. După **Tatăl nostru...**, numai troparul praznicului, ectenia și otpustul mic.

La Vecernia mare, după începutul obișnuit, se cântă **Fericit bărbatul...**, iar la **Doamne, strigat-am...**, se cântă zece stihiri: șase din **Triod** (repetând una) și patru din **Minei**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, din **Triod** (**Astăzi darul Sfântului Duh...**) Vohod, Prochimenul **Domnul a împărățit...**, Paremiile din **Triod** și cele din **Minei**.

La Litie se cântă stihirile din **Triod**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, din **Triod**. La Stihovă, stihirile Praznicului, **Slavă...** a

sfântului, **Și acum...** a Praznicului. După **Tatăl nostru...**, troparul praznicului de două ori și al sfântului o dată. Iar dacă nu este binecuvântarea pâinilor, cântăm Troparul Sfântului **Slavă... Și acum...**, al Praznicului.

Duminică dimineața, la Utrenie, după **Dumnezeu este Domnul...**, troparul praznicului de două ori, **Slavă...**, al Sfântului Gheorghe, **Și acum...**, al praznicului. După Catisme, Sedelnele din **Triod**, apoi Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile praznicului și ale Sfântului (din **Psaltire** sau din **Catavasier**), ectenie mică, Sedelnele sfântului, toate la rând (fără cea dintâi – ca nefiind potrivită cu vremea Postului) și îndată Antifonul I al glasului al 4-lea: **Din tinerețile mele...** Prochimenul și Evanghelia praznicului (citită dintre ușile împărătești) și Psalmul 50 (nu se cântă **Învierea lui Hristos...**, dar se scoate sfânta Evanghelia în mijlocul bisericii, pentru sărutare, vezi **Triodul**). Apoi se citește rugăciunea pentru binecuvântarea sălcilor. **Slavă...**, **Astăzi Hristos intră în cetatea Betania...**, **Și acum...**, tot aceasta, stihul **Miluiește-mă, Dumnezeule...** și stihira praznicului din **Triod** (cea de la Vecernia praznicului).

Canonul praznicului, cu irmosul pe opt, și Canonul sfântului, pe șase. Catavasiile praznicului (**Arătat-s-au ale adâncului izvoare...**). După Cântarea a 3-a, Condacul, Icosul și Sedealna sfântului, **Slavă... Și acum...** a Praznicului, iar după Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul și Sinaxarul praznicului, apoi cel din **Minei**, al sfântului. După **Pe Născătoarea de Dumnezeu și Maica Luminii...**, se cântă stihirile Cântării a 9-a din Canonul **Triodului**. Luminându nu se cântă, ci numai **Sfânt este Domnul Dumnezeu nostru...** de trei ori.

La Laude, se cântă opt stihiri: patru ale praznicului și patru ale sfântului (a doua, a treia și a patra din **Minei**, repetând pe una din ele), **Slavă... Și acum...**, a praznicului, Doxologia mare, troparul sfântului, **Slavă... Și acum...**, al praznicului, ecteniile și otpustul praznicului.

În mănăstiri se citesc Ceasul întâi, Ceasul al treilea și Ceasul al șaselea, la care se pune troparul praznicului, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu de la Ceasuri, iar după **Tatăl nostru...**, Condacul praznicului și al sfântului, schimbându-le.

La Liturghie, se săvârșește Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, cu Antifoanele praznicului din **Triod**. La Vohodul cu Evanghelia se cântă: **Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului...**, **Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai șezut pe mânzul asinei...** (vezi **Triodul**); apoi troparul praznicului și al sfântului, **Slavă...**, Condacul sfântului, **Și acum...**, al sfântului, **Sfinte Dumnezeule...**, Apostolul și Evanghelia, întâi ale praznicului și apoi ale sfântului. Axionul praznicului: **Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă...** Chinonicul: **Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului...** (vezi **Triodul**), otpustul praznicului (vezi **Liturghierul**).

La masă se face dezlegare la untdelemn, pește și vin, pentru praznic.

Unde este hramul Sfântului Gheorghe, se poate citi și Acatistul sfântului (din **Ceaslovul Mare**), fie seara după **Vecernie** (**Priveghere**), fie dimineața, înainte de **Liturghie**.

h) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe luni, marți, miercuri, sau joi, în săptămâna Sfințelor Patimi (în anii când Sfințele Paști cad la 29, 28, 27 sau 26 aprilie), atunci se păzește regula din **Tipicul cel Mare** (**Tipicul mănăstiresc**, numit al Sfântului Sava, Iași, 1816; de la cap. "**Pentru hramuri**", pgf. 45, fața 686 jos), care spune: "De se va întâmpla hramul vreunui sfânt sau al vreunei sfinte în Lunea, sau în Marțea, sau în Miercurea, sau în Joia cea Mare, cântăm toată slujba seara și dimineața în **Duminica Stălpărilor**". Potrivit acestei reguli, păzită mai ales în bisericele mănăstirești, în anii când se întâmplă unul din cazurile de mai sus, slujba Sfântului Gheorghe se cântă mai dinainte, cu a praznicului Floriilor, așa precum s-a arătat mai înainte, la pgf. g.

Dar unii (Bisericele Ortodoxe de limbă greacă), atunci când sărbătoarea sfântului cade în oricare dintre zilele săptămânii Sfințelor Patimi (de luni până sâmbătă inclusiv) mută slujba sfântului și o cântă, cu cea a Învierii, în a doua zi de Paști (luni în Săptămâna Luminată).

i) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe vineri sau sâmbătă în săptămâna Sfințelor Patimi sau în Duminica Sfințelor Paști (când Sfințele Paști se serbează la 25, 24 sau 23 aprilie), atunci slujba sfântului se amână și se cântă cu cea a praznicului Învierii, din **Penticostar**, în a doua zi de Paști (luni în Săp-

tămâna Luminată), așa precum arată învățătura din **Penticostar** (după slujba din **Duminica Sfințelor Paști**), din **Tipic** (**Tipicul bisericesc**, ed. Cernica, 1925, p. 167 ș.u. și **Tipicul cel mare**, Iași, 1816, fața 348–349), și anume:

Duminică seara, la Vecernie (care la bisericele din orașe se săvârșește pe la amiază și se numește și **A doua Înviere**); se face începutul cu **Slavă Sfintei și Celei de o ființă...**, **Hristos a înviat...**, stihurile Paștilor cu căderea din altar, și ectenie mare. La **Doamne, strigat-am...**, se cântă șase stihiri: trei ale Învierii, din **Penticostar**, și trei ale sfântului din **Minei**, **Slavă...**, a sfântului; **Și acum...**, a Învierii, din **Penticostar** (**Trecut-a umbra legii...**). Vohod cu Evanghelia, **Lumină lină...**, Prochimenul mare al Paștilor (**Cine este Dumnezeu...**), Paremiile din **Minei**, Evanghelia zilei (Ioan XX, 19–25), care, acolo unde este cu putință, se va citi în mai multe limbi, după cum este obiceiul în Biserica Ortodoxă Română. Apoi ectenia întretită, rugăciunea **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia cererilor și celelalte, după rânduială.

La **Stihoavnă**, stihurile din **Penticostar**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, **Ziua Învierii...**, glasul al 5-lea; Rugăciunile începătoare nu se zic, ci îndată: **Hristos a înviat...** de trei ori, **Slavă...** troparul sfântului (o dată), **Și acum...** al Născătoarei-Învierii, glas 4, apoi otpustul Paștilor, ca și dimineața, la **Liturghie**.

Luni dimineața, la Utrenie: Începutul cu **Slavă Sfintei... Treimi...**, **Hristos a înviat...**, stihurile Paștilor și căderea Sfintei mese **Slavă...**, troparul sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu, glasul al 4-lea, ectenia mare, Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile sfântului (din **Psaltire** sau din **Catavasier**), Ectenie mică, Sedelnele sfântului, toate la rând, de la **Minei**, Antifonul I al glasului al 4-lea (**Din tinerețile mele...**), Prochimenul din **Minei** și Evanghelia sfântului (dintre ușile împărătești), **Învieria lui Hristos văzând...**, (de trei ori), Apoi: **Slavă...**, **Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri...**, **Și acum...**, **Pentru rugăciunile Născătoarei...**, stihul **Veselise-va cel drept de Domnul și va nădăjdui întru El...** și stihira sfântului, din **Minei**. Rugăciunea **Mântuiește, Dumnezeule, poporul Tău...** și ecfonisul: **Cu mila și cu îndurărilor...** Apoi se cântă Canonul Paștilor, cu Irmosul pe 8 și al sfântului, pe șase, cu cădere și ectenie mică după

fiecare Cântare, ca și în ziua de Paști. După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul sfântului, iar după Cântarea a 6-a, Condacul, Icosul praznicului și Sinaxarul sfântului (vezi învățătura din Penticostar). Apoi **Înviind Iisus din mormânt...** de trei ori. La Cântarea a 9-a, stihurile și stihirile Canonului din Penticostar, ectenie mică, Luminânda Paștilor, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, iarăși a Paștilor.

La Laude, se cântă trei stihiri ale Învierii și trei ale sfântului, apoi stihurile și stihirile Paștilor, **Slavă...**, a sfântului (**Răsărit-a primăvara...**) **Și acum...**, a Paștilor (**Ziua Învierii...**). Doxologia nu se cântă, ci îndată troparul Paștilor de trei ori, **Slavă...**, troparul sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei-Învierii, glasul al 4-lea, apoi ecteniile și otpustul, ca în ziua de Paști.

La mănăstiri se citesc și Ceasurile Paștelui, cu rânduiala din **Penticostar**.

La Liturghie, Antifoanele Paștilor; la Vohodul cu Evanghelia, stihul Paștilor: **În biserici binecuvântați pe Dumnezeu...**; apoi troparul Învierii, troparul și Condacul sfântului, apoi Condacul Paștilor. În loc de **Sfinte Dumnezeule...**, se cântă **Câți în Hristos...** Apostolul și Evanghelia zilei, apoi ale sfântului. Axionul Paștilor. Chinonicul, întâi al Paștilor și apoi al sfântului, otpustul Paștilor.

j) **Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe luni în Săptămâna Luminată** (Sfintele Paști la 22 aprilie), slujba sfântului se cântă împreună cu cea din **Penticostar** întocmai precum s-a arătat mai înainte la pgf. i.

Dacă va fi și Litie, la binecuvântarea artoselor, în loc de **Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te...**, se cântă troparul Paștilor și al sfântului.

k) **De va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe marți, miercuri, joi sau sâmbătă în Săptămâna Luminată** (Sfintele Paști la 21, 20, 19 sau 17 aprilie), atunci slujba sfântului se va cânta împreună cu cea din **Penticostar**, precum s-a arătat mai înainte (pgf. i), cu deosebirea că seara la Vecernie se face vohod cu cădelnița, se cântă Prochimenul obișnuit al zilei din săptămână și nu se citește Evanghelia.

l) **Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe în Vinerea Săptămânii Luminată sau a Izvorului tămăduirii** (Sfintele Paști la

18 aprilie), slujba sfântului se cântă cu cea a Învierii și a Izvorului Tămăduirii, precum se arată la Tipicul bisericesc, la sărbătoarea sfântului (pgf. 3), adică astfel:

Joi seara, la Vecernie, începutul cu **Slavă Sfintei... Treimi..., Hristos a înviat...** de trei ori, căderea în jurul Sfintei mese cu stihurile Paștilor și ectenia mare. La **Doamne, strigat-am...** se cântă zece stihiri: patru ale Învierii, trei ale Izvorului (din **Penticostar**) și trei ale sfântului; **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a Izvorului, glasul al 6-lea (din **Penticostar**): **Cine nu va spune, o, Izvorule, puterile tale...?** Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenul glasului al VII-lea din **Penticostar** (**Iubi-Te-voi, Doamne...**), Paremiile din **Minei**, ectenia întreită, **Învrednicește-ne, Doamne...**, ectenia cererilor și celelalte.

De este binecuvântare de artose, se cântă și stihirile Litiei, cu **Slavă...**, din **Minei**, **Și acum...** a Izvorului (Slava de la Stihovăvă).

La Stihovăvă, stihurile din **Penticostar**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, **Ziua Învierii...**, troparul Paștilor: **Hristos a înviat** (de trei ori), **Slavă...**, troparul sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei-Învierii, glasul al 4-lea și otpustul Paștilor.

Vineri dimineața, la Utrenie, începutul precum s-a arătat la celelalte zile ale Săptămânii Luminată. La Canoane: Canonul Paștilor, al Izvorului (din **Penticostar**) și al sfântului, din fiecare câte patru stihiri. Catavasiile Paștilor, cu ectenie mică și cădere după fiecare Cântare. După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul Izvorului (din **Penticostar**), Sedealna Sfântului, **Slavă...**, **Și acum...** a Izvorului; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul sfântului, Sinaxarul din **Penticostar** și apoi cel din **Minei**, **Înviind Iisus din mormânt...** (de trei ori). La Cântarea a 9-a, stihurile din **Penticostar** și din **Minei**, ectenie mică, Luminânda Paștilor, a sfântului și a Izvorului.

La Laude se cântă opt stihiri: două ale Învierii, trei ale Izvorului și trei ale sfântului, apoi stihurile și stihirile Paștilor (**Paștile cele sfințite...**). **Slavă...**, a sfântului (**Răsărit-a primăvara...**), **Și acum...**, (**Ziua Învierii...**), troparul Paștilor și al sfântului, ecteniile și otpustul.

La Liturghie, începutul ca în ziua de Paști, Antifoanele Paștilor; după Vohodul cu Evanghelia, troparul Paștilor, Ipacoi al Învierii

(Venit-au dis-de-dimineață cele ce au fost cu Maria...), troparul sfântului, Condacul Izvorului, al sfântului și apoi al Paștilor. În loc de **Sfinte Dumnezeule...**, **Câți în Hristos...**, Apostolul și Evanghelia zilei și ale Sfântului, Axionul Paștilor, Chinonicul Paștilor și al sfântului (**Întru pomenire veșnică va fi dreptul...**), otpustul Paștilor.

După Liturghie (dacă nu s-a făcut la Utrenie) se face, fie în biserici, fie afară, lângă fântâni sau lângă izvoare, precum este obiceiul locului, slujba Sfințirii apei celei mici, după rânduiala deosebită pentru zilele Săptămânii Luminate, care se află în **Molitfelnic**.

m) **Dacă se va întâmpla sărbătoarea Sfântului Gheorghe în Duminica Sfântului Toma sau în cea a Mironosițelor** (Sfintele Paști la 16 sau la 9 aprilie), slujba sfântului se cântă cu cea a duminicii, din **Penticostar**, precum urmează:

Sâmbătă seara, la Vecernie, începutul cu: **Binecuvântat este Dumnezeul nostru...**, **Hristos a înviat...** de trei ori și îndată Psalmul de seară (103), fără **Veniți să ne închinăm...** (așa până la Odovania Paștilor), apoi ectenia mare, **Fericit bărbatul...** și ectenie mică. La **Doamne, strigat-am...** se cântă zece stihiri: șase din **Penticostar** și patru ale sfântului, din **Minei**; **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a duminicii (din **Penticostar**), Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenul **Domnul a împărățit...**, Paremiile sfântului și celelalte, ca de obicei.

Dacă este binecuvântare de artose, se cântă stihirile din **Penticostar**, apoi stihirile Sfântului, apoi **Slavă...**, a Litiei sfântului, **Și acum...**, a Litiei duminicii. (în **Duminica Tomii**: **Fiind ușile încuiate...**, iar în **Duminica Mironosițelor** stihira de la Slava Litiei: **Cerut-a Iosif...**).

La Stihovă se cântă stihirile duminicii din **Penticostar**, **Slavă...**, a sfântului, din **Minei**, **Și acum...**, a duminicii, din **Penticostar**, **Acum slobozește...**, rugăciunile începătoare, **Tatăl nostru...**, în **Duminica Tomii** troparul Sfântului, **Slavă...**, **Și acum...** al Tomii; în **Duminica Mironosițelor**: troparul Învierii glasul al 2-lea, **Slavă...** al Sfântului, **Și acum...** al Mironosițelor: **Stând lângă mormânt...** Dacă va fi binecuvântarea pâinilor, în **Duminica Tomii** se cântă troparul duminicii (de două ori) și al Sfântului (o dată), iar în **Duminica Mironosițelor** se cântă troparul Sfântului (de două ori) și **Născătoare de Dumnezeu Fecioară...**

(o dată). Otpustul, în **Duminica Tomii**, al praznicului, din **Liturghier**: **Cel ce prin ușile încuiate...**

Duminică dimineața, la Utrenie, începutul cu **Slavă Sfintei... Treimi...** și cădere în toată biserica, **Hristos a înviat...** de trei ori, cei șase psalmi, ectenia mare, **Dumnezeu este Domnul...**, troparul duminicii de două ori, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, iar al duminicii. Sedelnele din **Penticostar**. Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile duminicii (numai în duminica Sfântului Toma) și ale sfântului. În **Duminica Mironosițelor** se adaugă și Binecuvântările Învierii. Ectenie mică, Sedelnele sfântului **Slavă... Și acum...** a Tomii, apoi Antifonul întâi al glasului al 4-lea. Iar în **Duminica Mironosițelor**, după ectenia mică, citim Ipacoi al glasului, apoi cântăm Sedelnele Sfântului (toate la rând) și cântăm Antifoanele glasului al 2-lea. În amândouă duminicile, prochimenul din **Penticostar**, Evanghelia Învierii, **Învierea lui Hristos văzând...** (de trei ori), Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile Apostolilor... Și acum...**, **Pentru rugăciunile Născătoarei...**, și stihira duminicii (**Înviind Iisus...**). Canonul duminicii, din **Penticostar** (pe opt) și al sfântului din **Minei** (pe șase), Catavasiile Paștilor. După Cântarea a 3-a, Condacul, Icosul și Sedealna sfântului, **Slavă... Și acum...** a **Penticostarului**; după Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul duminicii, Sinaxarul sfântului și al **Penticostarului**; la Cântarea a 9-a, stihirile din Canonul duminicii, ectenie mică, **Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru...** Luminândă cea dintâi a duminicii, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, a doua a duminicii.

În **Duminica Tomei**, la Laude se cântă 6 stihiri: trei din **Penticostar** și trei din **Minei**. **Slavă...**, a sfântului (**Răsărit-a primăvara...**), **Și acum...**, a duminicii, iar în **Duminica Mironosițelor** se pun 8 stihiri: 4 ale Învierii și 4 ale sfântului cu cea de la Slavă, apoi **Slavă...** din **Penticostar**, **Și acum...** **Preabinecuvântată ești...** Doxologia mare, troparul duminicii, ecteniile și otpustul (în **Duminica Tomii**, otpustul deosebit, al praznicului, din **Liturghier**).

La Liturghie, Fericirile, patru stihiri din Cântarea a 3-a a Canonului duminicii și patru din Cântarea a 6-a a Canonului sfântului. După Vohodul cu Evanghelia, troparul duminicii și al sfântului, **Slavă...**, Condacul sfântului, **Și acum...**, al praznicului. **Sfinte Dumnezeule...** Apostolul și Evanghelia, întâi ale duminicii și

apoi ale sfântului. Axionul Paștilor, Chinonicul duminicii și al sfântului. În Duminica Sfântului Toma, otpustul deosebit al praznicului din Liturghier.

n) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe luni după Duminica Sfântului Toma sau după Duminica Mironosișelor (Sfintele Paști la 15 sau la 8 aprilie), slujba sfântului se cântă împreună cu cea a zilei, din **Penticostar**, precum urmează:

Duminică seara, la Vecernie, începutul obișnuit (**Binecuvântat este Dumnezeu nostru...**), **Hristos a înviat...** de trei ori, Psalmul 103, ectenia mare. Apoi se cântă **Fericit bărbatul...**, iar la **Doamne, strigat-am...**, se cântă opt stihiri: trei din **Penticostar** și cinci din **Minei, Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, din **Penticostar**. Apoi Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenul mare al Paștilor (**Cine este Dumnezeu...**), cu stihurile lui din **Penticostar** (vezi la Duminica Tomii seara, iar în Duminica Mironosișelor se cântă prochimeul obișnuit), Paremiile sfântului, ectenia **Să zicem toți din tot suflul și din tot cugetul nostru...** și celelalte, ale Vecerniei sărbătorilor.

Dacă este Litie, se cântă stihurile Litiei sfântului din **Minei**, cu **Slavă...**, de acolo. La Stihavnă, stihurile zilei din **Penticostar, Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, din **Penticostar. Acum slobozește...** și celelalte, iar după **Tatăl nostru...**, dacă este Litie cântăm troparele astfel: Seara, în Duminica Tomei: troparul Sfântului (de două ori) și al Duminicii Tomei (o dată). După Duminica Mironosișelor: Troparul Sfântului (de două ori) și **Născătoare de Dumnezeu, Fecioară...** (o dată). Iar dacă nu este Litie, troparul sfântului, **Slavă... Și acum...**, al praznicului și otpustul.

În mănăstiri se citește și Pavcernița mică, la care se pune și Tripesnițul zilei, de la sfârșitul **Penticostarului**.

Luni dimineața, la Utrenie, începutul precum s-a arătat în urmă, la Duminica Tomii (pgf. m.). După **Dumnezeu este Domnul...**, troparul praznicului, de două ori (luni după Duminica Tomii: **Pecetluit fiind mormântul...**, luni după Duminica Mironosișelor: **Iosif cel cu bun chip...**), **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, iar al praznicului. Catisma întâi (în mănăstiri), Sedelnele Învierii, Catisma a doua (în mănăstiri), Sedelnele sfântului cele dintâi,

Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile sfântului, Sedelnele sfântului, cele de după Polieleu, Antifonul I al glasului al patrulea, Prochimenul și Evanghelia sfântului, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri...** și celelalte, după **Minei**. La Canoane: al praznicului cu irmosul pe șase și ale sfântului, două, cu irmosul pe opt. Catavasiile Paștilor. După Cântarea a 3-a, Condacul și Sedealna sfântului și a praznicului. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul praznicului și Sinaxarul sfântului. La Cântarea a 9-a, **Ceea ce ești mai cinstită...**, ectenie mică și Luminânda praznicului, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, iar a praznicului. La Laude se cântă șase stihiri: trei din **Penticostar** și trei din **Minei, Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, din **Penticostar**. Doxologia mare, troparul sfântului, **Slavă... Și acum...**, al praznicului, ecteniile și otpustul Utreniei.

În mănăstiri se citesc Ceasurile, la care se pune troparul praznicului, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu de la Ceasuri. După **Sfinte Dumnezeule...**, Condacul praznicului și cel al sfântului, schimbându-le.

La Liturghie se cântă Fericirile din Cântarea 1 a Canonului praznicului și din Cântarea a 3-a a Canonului sfântului. La Vohodul cu Evanghelia: **Mântuiește-ne pe noi... Cel ce ai înviat din mormânt...** Apostolul și Evanghelia, întâi ale zilei și apoi ale sfântului. Axionul Paștilor. Chinonicul din **Penticostar** și apoi din **Minei**.

o) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe în oricare din zilele de marți, miercuri, joi, vineri sau sâmbătă în săptămâna a doua ori de marți până vineri (inclusiv) în săptămâna a treia după Paști slujba Sfântului din **Minei** se cântă împreună cu cea a zilei din **Penticostar** întocmai precum s-a arătat pentru luni (pgf. n.), cu deosebirea că seara, la Vecernie, nu se mai cântă Prochimenul mare al Paștilor, ci Prochimenul obișnuit al zilei din săptămână.

Notă: În chip asemănător se săvârșesc și slujbele Sfinților români, care cad în această perioadă: Sfinții Ierarhi Mărturisitori Ilie Iorest și Sava ai Ardealului și Iosif al Maramureșului (24 aprilie) și Sf. Cuv. Vasile de la Poiana Mărului (25 aprilie).

SFÂRȘIT ȘI LUI DUMNEZEU CELUI ÎN TREIME SLĂVIT, LAUDĂ!

apoi ale sfântului. Axionul Paștilor, Chinonicul duminicii și al sfântului. În Duminica Sfântului Toma, otpustul deosebit al praznicului din **Liturghier**.

n) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe luni după Duminica Sfântului Toma sau după Duminica Mironosișelor (Sfintele Paști la 15 sau la 8 aprilie), slujba sfântului se cântă împreună cu cea a zilei, din **Penticostar**, precum urmează:

Duminică seara, la Vecernie, începutul obișnuit (**Binecuvântat este Dumnezeu nostru...**), **Hristos a înviat...** de trei ori, Psalmul 103, ectenia mare. Apoi se cântă **Fericit bărbatul...**, iar la **Doamne, strigat-am...**, se cântă opt stihiri: trei din **Penticostar** și cinci din **Minei**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, din **Penticostar**. Apoi Vohod cu cădelnița, **Lumină lină...**, Prochimenul mare al Paștilor (**Cine este Dumnezeu...**), cu stihurile lui din **Penticostar** (vezi la Duminica Tomii seara, iar în Duminica Mironosișelor se cântă prochimeul obișnuit), Paremiile sfântului, ectenia **Să zicem toți din tot suflul și din tot cugetul nostru...** și celelalte, ale Vecerniei sărbătorilor.

Dacă este Litie, se cântă stihurile Litiei sfântului din **Minei**, cu **Slavă...**, de acolo. La Stihavnă, stihurile zilei din **Penticostar**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, din **Penticostar**. **Acum slobozește...** și celelalte, iar după **Tatăl nostru...**, dacă este Litie cântăm troparele astfel: Seara, în Duminica Tomei: troparul Sfântului (de două ori) și al Duminicii Tomei (o dată). După Duminica Mironosișelor: Troparul Sfântului (de două ori) și **Născătoare de Dumnezeu, Fecioară...** (o dată). Iar dacă nu este Litie, troparul sfântului, **Slavă... Și acum...**, al praznicului și otpustul.

În mănăstiri se citește și Pavecernița mică, la care se pune și Tripesnițul zilei, de la sfârșitul **Penticostarului**.

Luni dimineața, la Utrenie, începutul precum s-a arătat în urmă, la Duminica Tomii (pgf. m.). După **Dumnezeu este Domnul...**, troparul praznicului, de două ori (luni după Duminica Tomii: **Pecetluit fiind mormântul...**, luni după Duminica Mironosișelor: **Iosif cel cu bun chip...**), **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, iar al praznicului. Catisma întâi (în mănăstiri), Sedelnele Învierii, Catisma a doua (în mănăstiri), Sedelnele sfântului cele dintâi,

Polieleul (**Robii Domnului...**) cu Mărimurile sfântului, Sedelnele sfântului, cele de după Polieleu, Antifonul I al glasului al patrulea, Prochimenul și Evanghelia sfântului, **Învierea lui Hristos văzând...**, Psalmul 50, **Slavă...**, **Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri...** și celelalte, după **Minei**. La Canoane: al praznicului cu irmosul pe șase și ale sfântului, două, cu irmosul pe opt. Catavasiile Paștilor. După Cântarea a 3-a, Condacul și Sedealna sfântului și a praznicului. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul praznicului și Sinaxarul sfântului. La Cântarea a 9-a, **Ceea ce ești mai cinstită...**, ectenie mică și Luminânda praznicului, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, iar a praznicului. La Laude se cântă șase stihiri: trei din **Penticostar** și trei din **Minei**, **Slavă...**, a sfântului, **Și acum...**, din **Penticostar**. Doxologia mare, troparul sfântului, **Slavă... Și acum...**, al praznicului, ecteniile și otpustul Utreniei.

În mănăstiri se citesc Ceasurile, la care se pune troparul praznicului, **Slavă...**, al sfântului, **Și acum...**, al Născătoarei de Dumnezeu de la Ceasuri. După **Sfinte Dumnezeule...**, Condacul praznicului și cel al sfântului, schimbându-le.

La Liturghie se cântă Fericirile din Cântarea 1 a Canonului praznicului și din Cântarea a 3-a a Canonului sfântului. La Vohodul cu Evanghelia: **Mântuiește-ne pe noi... Cel ce ai înviat din mormânt...** Apostolul și Evanghelia, întâi ale zilei și apoi ale sfântului. Axionul Paștilor. Chinonicul din **Penticostar** și apoi din **Minei**.

o) Dacă va cădea sărbătoarea Sfântului Gheorghe în oricare din zilele de marți, miercuri, joi, vineri sau sâmbătă în săptămâna a doua ori de marți până vineri (inclusiv) în săptămâna a treia după Paști slujba Sfântului din **Minei** se cântă împreună cu cea a zilei din **Penticostar** întocmai precum s-a arătat pentru luni (pgf. n.), cu deosebirea că seara, la Vecernie, nu se mai cântă Prochimenul mare al Paștilor, ci Prochimenul obișnuit al zilei din săptămână.

Notă: În chip asemănător se săvârșesc și slujbele Sfinților români, care cad în această perioadă: Sfinții Ierarhi Mărturisitori Ilie Iorest și Sava ai Ardealului și Iosif al Maramureșului (24 aprilie) și Sf. Cuv. Vasile de la Poiana Mărului (25 aprilie).

SFÂRȘIT ȘI LUI DUMNEZEU CELUI ÎN TREIME SLĂVIT, LAUDĂ!

Cu ajutorul Preasfintei Treimi
s-a săvârșit tipărirea acestei noi ediții a

TRIODULUI

în cel de-al III-lea an de la alegerea și întronizarea

Preafericitului Părintelui nostru

DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Din îndemnul și cu purtarea de grijă ale Preafericirii Sale, editarea acestei cărți de slujbă s-a făcut sub supravegherea domnului *Vasile Bănescu*, Consilier Patriarhal – Directorul Editurii Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, iar tipărirea a fost coordonată de Preacucernicul Părinte Pr. Dr. *Valer Ulican* – Consilier Patriarhal, Directorul Tipografiei Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

Textul prezentei ediții, având la bază pe cel publicat în anul 2000, a fost revizuit și completat de Preacucernicul Părinte Pr. drd. *Daniel Alexandru Bărică*, de Preacuviosul Părinte Protos. Dr. *Chiril Lovin* și de domnul Dr. *Nicolae Preda* – redactori în cadrul Editurii Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă. La revizuirea textului au fost consultate, de asemenea, ediția română a **Triodului** tipărit la București în anul 1897 și ediția greacă a **Triodului**, tipărit la Atena în anul 1960, precum și **Tipicul cel Mare** al Sfântului Sava, reeditat la Suceava în anul 2002.

Tehnoredactarea textului: *Fericirea Chichidopolo*

Corectori: *Constantin Spăimuș, Adina Nițu și Maria State*

TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICEȘTI

Intrarea Miron Cristea nr. 6; 040162, București

Telefon: 021.335.21.29; 0727.320.602

E-mail: secretariat.tipografie@patriarhia.ro

tipografia@patriarhia.ro

cartibisericesti.ro

